BOTANISK TIDSSKRIFT

UDGIVET AF

DANSK BOTANISK FORENING

---

46. BIND, 3. HEFTE

KØBENHAVN
EJNAR MUNKSGAARDS FORLAG
1944

Dansk Botanisk Forening.

Adresse: Botanisk Museum, Gothersgade 130, København K.

Indmeldelse, saavel af Danske som af Udlændinge, finder Sted ved Henvendelse til Bestyrelsen (ovenstaaende Adr.). Det aarlige Medlemsbidrag er i Københavns Postdistrikt 10 Kr., i danske Provinser og Island 8 Kr. og i det øvrige Udland 10 Kr. Indmeldelsen gælder for Kalenderaaret.

Foreningen udgiver:

1. Botanisk Tidsskrift, der indeholder Meddelelser om Foreningens Virksomhed, mindre Meddelelser, især om Danmarks Plantevækst, samt originale Afhandlinger af mere almindelig eller speciel dansk Interesse. Det tilstilles alle ordinære Medlemmer. De enkelte Hefter og Bind sælges i Boghandelen til en nærmere fastsat Pris.

2. Dansk Botanisk Arkiv, der optager Afhandlinger af mere speciel Art. Det tilstilles Medlemmerne mod et Tillægskontingent af 5 Kr. aarlig. Foreligger ogsaa i Boghandelen til nedennævnte Priser.

Priserne paa de første 6 Bind af Dansk Botanisk Arkiv er fastsat som følger:

Bd. 1, 1913—15: Kr. 24.00.
Bd. 2, 1914—21: Kr. 36.00.
Bd. 3, 1916—20: Kr. 40.00.
Bd. 4, 1921—26: Kr. 48.00.
Bd. 5, 1926—28: Kr. 40.00.
Bd. 6, 1928—31: Kr. 48.00.

Bd. 7, Carl Christensen: The Pteridophyta of Madagascar. With Contributions of H. Perrier de la Bâthie (Distribution), A. H. G. Alston (Selaginella) and Johs. Iversen (Isoëtes). With 80 Plates. 1932. Pris 50 Kr.

Bd. 8, Nr. 1. O. Hagerup: On Pollination in the Extremely Hot Air at Timbuctu. 1932. Pris 3 Kr.

Bd. 8, Nr. 2. F. Børgensen: A Revision of Forsskål's Algæ mentioned in Flora Ægyptiaco-Arabica and found in the Botanical Museum of the University of Copenhagen. With one Plate. 1932. Pris 3 Kr.

Bd. 8, Nr. 3. Jakob E. Lange: Studies in the Agarics of Denmark. Part IX. Tricholoma. Lentinus. Panus. Nyctalis. With one plate. 1933. Pris 8 Kr.

Bd. 8, Nr. 4. H. Jørgensen: Das Anlocken von Hummeln bei Althaea (Stockrose) sowie einige Bemerkungen über die Fähigkeit der Blumenknospen, Hummeln und Honigbienen anzulocken. 1933. Pris 3 Kr.

Bd. 8, Nr. 5. A. Skovsted: Cytological Studies in the Tribe *Saxifrageae*. 1934. Pris 5 Kr.

Bd. 8, Nr. 6. F. K. Sparrow Jr.: Observations on Marine Phycomycetes collected in Denmark. 1934. Pris 5 Kr.

Bd. 8, Nr. 7. Jakob E. Lange: Studies in the Agarics of Denmark. Part X. Cortinarius. With a colour-plate. 1935. Pris 10 Kr.

Bd. 8, Nr. 8. O. Rostrup: Bidrag til Danmarks Svampeflora. II. 1935. Pris 10 Kr.

Bd. 8, Nr. 9. Johs. Boye Petersen: Studies on the Biology and Taxonomy of Soil Algae. 1935. Pris 18 Kr.

Bd. 8 komplet: Kr. 60.00.

Bd. 9, Nr. 1. Jakob E. Lange: Studies in the Agarics of Denmark. XI. Psathyra. Panaeolus. Psilocybe. Gomphidius. Phylloporus. Cantharellus. Schizophyllum. 1936. Pris 8 Kr.

Bd. 9, Nr. 2. M. P. Christiansen: Nye Taraxacum-Arter af Gruppen Vulgaria. Med 23 Tavler. 1936. Pris 6 Kr.

Bd. 9, Nr. 3. Carl Christensen: Taxonomic Fern-Studies. III—V. With 6 Plates and two Figures in the Text. 1937. Pris 10 Kr.

Bd. 9, Nr. 4. T. W. Böcher: Cytological Studies in the Genus Ranunculus. 1938. Pris 5 Kr.

Bd. 9, Nr. 5. M. Westergaard: Karyotypes of the Collective Species Iris spuria L. 1938. Pris 2 Kr.

Dansk botanisk Litteratur i 1940, 1941, 1942 og 1943.

Sammenstillet af *Jul. Grøntved.*

Nærværende Fortegnelse er første Tillæg til Carl Christensen: Den danske botaniske Litteratur. Bibliographia botanica Danica. 1912—1939. Kbhvn. 1940. Tallene foran Titlerne er Løbenumre, der fortsætter Løbenumrene for vedkommende Forfatters Skrifter, der er optaget i dette Værk. De Publikationer, der i Den d. b. Litt. (p. 293—321) er opført uden Løbenumre, er her medregnet, saaledes at de Forfattere, hvis Løbenumre begynder med 2 eller et højere Tal, har eet eller flere Arbejder — numrerede eller unumrerede — registreret i Den d. b. Litt. Ligesom i tidligere Fortegnelser af denne Art er korte Ekskursionsberetninger, Referater og Anmeldelser ikke forsynet med Løbenumre. Nye, uændrede Udgaver har samme Nr. som i Den d. b. Litt.

I.

Tillæg til „Den danske Botaniks Historie. II. Bibliografi“ og „Den danske botaniske Litteratur 1880—1911“.

Emil Chr. Hansen. — Biografi ved Sofus Franck: Danmark **2:** 119—123, 8 Fotos. 1941.

— I Anledning af Hundredaarsdagen for hans Fødsel d. 8. Maj 1842. — Biografi ved Ø. Winge: Nat. Verden **26:** 145—152, Portræt. 1942.

— Lidt om min Forskning paa Carlsberg Laboratorium [Efter »Frems Aarbog« 1909]. — Bryggeritidende **45:** 39—48. 1942.

Otto Friderich Müller. — Jean Anker: Otto Friderich Müller. Et Bidrag til den biologiske Forsknings Historie i det attende Aarhundrede. 1. Bd. Barndom, Studenter- og Hovmestertid. (Se Anker Nr. 2.) 1943.

E. Rostrup. — Den danske Flora. 16. Udg. ved C. A. Jørgensen. 1943.

Eugenius Warming. — Biografi ved Hakon Jørgensen: Naturh. Tid. **5:** 79—80. 1941.

Johannes Eugenius Bülow Warming. — Biografi ved Sofus Franck: Danmark **2:** 303—308. 1942.

II.

Danske Forfattere.

Abell, J. **1.** Rødgran paa Hvidkilde. En Sammenligning mellem Tilvækstoversigt og bogført Masse. — D. Skovforen. Tids. **25:** 617—633, 1 f. 1940.

— **2.** Et privat Skovdistrikt 1926 til 1941. — Ibid. **27:** 245—278, 7 f. 1942.

— **3.** Vil Kratskovene paa Fyn og Langeland helt forsvinde? — Ibid. **28:** 77—95, 14 f. 1943.

Abrahamsen, V. og Balsløv, G. **5.** Botanik for Mellemskolen. V. Haandbog. 2. Opl. — Kbhvn. (110, ill., 2 t.) 1943.

Andersen, A. P. **1.** Lidt om Biernes Betydning i Bestøvningens Tjeneste. — Tids. Biavl **74:** 117—118. 1940.

Andersen, Alfred. **1.** Pyrolaceernes og Plumbaginaceernes Udbredelse i Danmark. (Summary: The distribution of the Pyrolaceae and the Plumbaginaceae within Denmark). — Danmarks topografisk-botaniske Undersøgelse. Nr. 12. — Bot. Tids. **47:** 123—142, 11 Kort. 1943.

Andersen, J. C. og A. Poulsen. **1.** Avl af Markfrø. — Kbhvn. (242 + 12, 73 f.). 1943.

Andersen, P. og Vahl, M. **1.** Klima- og Plantebælter. 7. Udg. — Kbhvn. (64, ill., 7 Kort). 1940.

Andersen, Svend. **36.** Danske Vegetationsbilleder. 18. Gentofte Kommunes Fyldplads ved Ørnegaarden. — Fl. og Fauna **46:** 21—31. 1940.

— **37.** Danske Vegetationsbilleder. 19. Ved Stavnsfjord paa Samsø. — Ibid. **46:** 99—108. 1940.

— **38.** Danske Vegetationsbilleder. 20. En »Solsikkeflora« ved Københavns Havn. — Ibid. **47:** 49—54. 1941.

— **39.** Danske Vegetationsbilleder. 21. Rubjerg Skov ved Skaarupsund. 22. Vejlby Skov ved Baaring Vig. — Ibid. **47:** 97—109. 1941.

— **40.** Danske Vegetationsbilleder. 23. Lillering Skov. — Ibid. **48:** 113—120. 1942.

— **41.** Om Slægten Valerianella (Vaarsalat) i Danmark. — Bot. Tids. **46:** 43—44. 1942.

— **42.** Arabis corymbiflora Vest quasispontan i Danmark. — Ibid. **46:** 44—46. 1942.

— **43.** Sjældne Hedeplanter m. v. i Sydlolland. — Ibid. **46:** 152—155. 1943.

— **44.** Om Hedevegetationens Udbredelse paa Fyn. — Af Fyns Flora og Fauna. (21—24, 4 Udbredelseskort, 2 t.). Odense. 1943.

— **45.** Danske Vegetationsbilleder. 24. Borgø i Maribo Søndersø. — Fl. og Fauna **49:** 17—25. 1943.

Anker, Jean. **2.** Otto Friderich Müller. Et Bidrag til den biologiske Forsknings Historie i det attende Aarhundrede. 1. Bd. Barndom, Studenter- og Hovmestertid. (Dr. Disp.). — Acta historica scientiarum naturalium et medicinalium. Vol. II (317, ill.). 1943.

Aslyng, H. C. **1.** Planternes Vandforsyning og en eventuel Kontrol

hermed. — Ug. Ldm. **87:** 239—243, 1 f. — Naturh. Tid. **6:** 65—67, 1 f. 1942.

Aslyng, H. C. **2.** Atmosfærens Kuldioxydindhold og Planteproduktion. — Ug. Ldm. **88:** 677—679. 1943.

— **3.** Luftfugtighed og Nedbør. — Ibid. **88:** 703—705. 1943.

— **4.** Om Fugtighedsforholdene i Jorden og Afgrødernes Forsyning med Vand. — Nord. Jdbf. **1943:** 284—299, Disk.: 299—304.

— Referater og Anmeldelser i Ug. Ldm. og D. Havetid.

Bacher, T. **3.** Dyrkningsforsøg med Sorter og Stammer af Tomater i Væksthus. 1937—1938. 332. Beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur. — Tids. Planteavl **44:** 388—402. 1940.

— **4.** Forsøg med Overbrusning af Tomater i Væksthus 1937—40. — Ibid. **47:** 94—99. 1942.

— **5.** Forsøg med Jordtræthed i Tomatkulturer i Væksthus 1935—39. 361. Beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur. — Ibid. **47:** 132—142. 1942.

— **6.** Azalea, Erica og Camellia. — Haandbogsser. Nr. 13. — Kbhvn. (48, ill.). 1942.

Hansen, T. og Bacher, T. **7.** Forsøg med Vækststoffer. 370. Beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur. — Tids. Planteavl **48:** 163—186. 1943.

Bacher, T. og Sørensen, Frode. **8.** Dyrkning af Køkkenurter paa Friland og under Glas. Haandbog for Gartnere og Havebrugere. — Kbhvn. (502, ill., 6 kol. t.). 1943.

— Artikler om Løg, Knolde m. m. i Berlingske Have-Leksikon. 1942.

Bagge, H. **1.** Om Tørring og Fermentering af Tobak. — Ug. Ldm. **86:** 533—537. 1941.

— **2.** Dyrkning af Opiat-Valmue. — D. Frøavl **24:** 95—96. 1941.

— **3.** Dyrkning af Hamp. — Jydsk Landbr. **23:** 283—284. — Ug. Ldm. **86:** 198—199. 1941.

— **4.** Olieplanter. — Den ny Landmandsbog I: 667—678, ill. 1943.

— **5.** Krydder- og Nydelsesplanter. — Ibid. I: 687—696, ill. 1943.

— og Asger Larsen. **6.** Dyrkning af Industriplanter. 2. Udg. — Kbhvn. (206, 4 kol. t.). 1943.

Bakman, M. **1.** Frøavl i Landbruget. — Den ny Landmandsbog I: 405—442, ill. 1943.

Balslev, V. **8.** Naturhistorie for Folkeskolen. II. Botanik. — Kbhvn. 21.—22. Opl. (44, ill., 4 t.). 1940—43.

— og Simonsen, K. **5.** Botanik for Mellemskolen. I. H. — Kbhvn. 16. Opl. (36, 5 t.). 1940.

— — Botanik for Mellemskolen. II. H. — Kbhvn. 14. Opl. (40, 5 t.). 1940.

— — Botanik for Mellemskolen. IV. H. — Kbhvn. 12. Opl. (40, 6 t.). 1940.

— — Botanik for Mellemskolen. III. H. — Kbhvn. 13. Opl. (40, ill., 4 t.). 1943.

— — **6.** Botanik for Realklassen. — Kbhvn. 9. Udg. (66, ill.). 1940.

— — og Steenberg, C. M. **10.** Lærebog i Botanik for Seminarier. 3. Udg. ved C. M. Steenberg. — Kbhvn. (190, ill. 8 kol. t.). 1941.

Balslev, V. **12.** Naturhistorie for Folkeskolen. I. Zoologi. II. Botanik. 22. Opl. — Kbhvn. (140, ill., 4 t.). 1943.

Abrahamsen, V. og Balsløv, G. **4.** Botanik for Mellemskolen. V. Haandbog. 2. Opl. — Kbhvn. (110, ill., 2 t.). 1943.

Bartholin, Ths. **5.** Spisekammeret paa Grøftekanten. — Fyns Stiftstid. 15/9-1942.

Basse, N. **6.** Kultivering og Dyrkning af Moser og Enge. — Den ny Landmandsbog I: 143—170, ill. 1943.

Bavngaard, Aa. **2.** Vanris paa Eg. — D. Skovforen. Tids. **26:** 389—399, 2 f. 1941.

Becker, G. A. **9.** Opbevaring af Frø i Kulsyre. — Gartn. Tid. **57:** 373—374. 1941.

— **10.** Vrange Plantenavne. — Ibid. **59:** 500. 1943.

Berg, Kai. **2.** Biologiske Søtyper (Foredrag, ref. af H. Jonassen). — Naturh. Tid. **7:** 84—85. 1943.

— **3.** Physiographical studies on the river Susaa. — Folia limnologica scandinavica Nr. **1.** (174, 59 f., 4 Bilag). 1943.

Birket-Smith, Kaj. **1.** Majsens Hjemstavn. — Nat. Verden **26:** 344—359, 6 f. 1942.

Bjørnekær, K. **4.** Floristiske Undersøgelser over nogle danske Bævresvampe (Tremellaceæ). — Naturh. Tid. **4:** 33. (Autorref. af Foredrag). 1940.

— **5.** Svampe. Haandbog for Begyndere i Svampeplukning. — Kbhvn. (64, 40 kol. Tegn.). 1943.

— Ekskursionsberetn. og mindre Meddelelser i Friesia **2:** 181; 190—191; 270.

Autorref. i Bot. Centralbl. N. F. **33:** 390.

Steenbjerg, F. og Boken, Else. **1.** (Se Steenbjerg Nr. 15). 1942.

Bondorff, K. A. **24.** Løste og uløste Problemer indenfor Gødningslæren. — Ug. Ldm. **85:** 157—163. 1940.

— **25.** Systematiske Jordbundsundersøgelser. (Autorref. af Foredrag). — Ug. Ldm. **86:** 113—119, 2 f. — D. Landbrug **60:** 110—113. 1941.

— **26.** Gødningsproblemet for dansk Landbrug. — Ingeniørvidensk. Skr. 1941. Nr. 1. (16).

— og Damsgaard-Sørensen, P. **27.** Studier over Jordens Fosforsyreindhold. III. En Sammenligning mellem forskellige kemiske Metoder til Bestemmelse af tilgængelige Fosfater i Jord. — Tids. Planteavl **46:** 377—425, 6 f. 1942.

Bornebusch, C. H. **51.** Betydning af Rødgranfrøets Oprindelse. — Hedes. Tids. **61:** 357—358. 1940.

— **52.** Udhugningens Betydning for Bøgeskovens Udformning og dens Værditilvækst. — D. Skovforen. Tids. **25:** 261—320, 11 f. 1940.

— **53.** Udhugningsgrad, Omdrift og Økonomi. — Ibid. **25:** 481—485, 1 f. 1940.

— **54.** Udhugning og Omdrift m. m. — Ibid. **25:** 574—578. 1940.

— og Ladefoged, Kjeld. **55.** Hvidgranens og Sitkagranens Dødelighed i Hede- og Klitplantager i 1938 og 1939. Frostschäden an Weissfichte und Sitkafichte auf der Heide und in Dünenbepflan-

zungen (Zusammenfass.). — Forstl. Forsøgsv. **15:** 209—232, 15 f. 1940.

Bornebusch, C. H. **56.** Fremmede Naaletræer paa Søllestedgaard. Fremde Nadelhölzer auf Söllestedgaard. Foreign coniferous trees on Søllestedgaard estate [Summ.]. — Ibid. **15:** 313—344, 13 f. 1941.

— **57.** Fremmede Løvtræer paa Esrom Skovdistrikt. Arbres feuillus étrangers dans un territoire boisé du nord de Seeland [Rés.]. — Ibid. **15:** 345—356, 8 f. 1941.

— **58.** Forsøg med Rødgranplantning efter forskellige Metoder. — D. Skovforen. Tids. **26:** 97—107. 1941.

— **59.** Arv og Kaar. — Ibid. **26:** 167—172, 1 f. 1941.

— **60.** Bladskovens Produktion og lidt om Bonitet. — Ibid. **26:** 235—238. 1941.

— **61.** Hugst fra Toppen i Rødgran. — Ibid. **26:** 400—406, 1 f. 1941. — Tilføjelse til »Hugst fra Toppen i Rødgran«. — Ibid. **27:** 81—82. 1942.

— **62.** Rødeg i dansk Skovbrug. Red Oak in Danish Forestry [Summ.]. — Forstl. Forsøgsv. **15:** 357—396, 5 f. 1943.

— **63.** Revision af Haarup-Sande-Forsøget. Revision de l'expérience a Haarup-Sande [Rés.] — Ibid. **16:** 257—264. 1943.

— **64.** Forskellige Bladarters Forhold til Omsætningen i Skovjord. Der Einfluss verschiedener Blätterarten auf die Umsetzung im Waldboden. [Zusammenfass.]. — Ibid. **16:** 265—272. 1943.

— Anmeldelse i D. Skovforen. Tids. **26:** 304.

Stapel, Chr. og Bovien, Prosper. **1.** (Se Stapel Nr. 37). 1943.

Bredal, August. **1.** Rødkløveren som Trækplante for Bier. — Tids. Biavl. **77:** 14—15. — Hertil Bemærkninger af E. Lorenzen. Ibid. **77:** 32. 1943.

Brems, J. Artikler om Sukkulenter i Berlingske Have-Leksikon. 1942.

Bruun, Svend. **2.** Danskavlet Stangvanille. — Gartn. Tid. **59:** 249, 2 f. 1943.

Buchwald, N. Fabritius. **57.** Bør nye Douglasie-Kulturer anlægges i Øjeblikket? — D. Skovforen. Tids. **25:** 521—527. — Bemærkn. af C. Syrach Larsen (579—582); af Folke Holm (583—584). 1940.

— og Madsen, K. Børge. **58.** Plombering af Lindetræer, angrebet af Kulsvamp (Ustulina vulgaris). — Ibid. **25:** 569—573, 3 f. 1940.

— **59.** Giftsvampe. — Pas paa **2:** 10—11, 4 f. 1940.

— **60.** Specific and generic index to Flora Agaricina Danica I—V. — Flora Agaricina Danica **5:** XIII—XXIV. 1940.

— **61.** Dansk Botanisk Forening gennem 100 Aar. — Naturh. Tid. **4:** 49—52. 1940.

— **62.** Lidt om Hymenoforets Variation hos Poresvampe og en ny Varietet af Daedalea quercina (L.) Pers., D. quercina var. irpiciformis. — English Summary. — Friesia **2:** 161—165, 1 f. 1941.

— **63.** Om Plectania protracta (Fr.) Gelin og P. coccinea (Fr.) Fckl. i Danmark. — English Summary. — Ibid. **2:** 166—171. 1941.

— **64.** Frøets Spireevne kan bevares ved Lysbehandling. — Naturh. Tid. **5:** 58—60. — Ug. Ldm. **86:** 418—420. 2 f. — Frø og Gartneri **6:** 59—60, 68, 3 f. 1941.

Buchwald, N. Fabritius. **65.** Slør-Stinksvamp (Dictyophora duplicata) fundet i Danmark. (Autorref. af Foredrag). — Naturh. Tid. **5:** 60—63, 1 f. 1941.

— **66.** Nyere danske Fund af Poresvampe. (Autorref. af Foredrag). — Ibid. **5:** 63—64. 1941.

— **67.** Mykologiske Smaating II. Nr. 3—6. Jubilæumsekskursionens mykologiske Udbytte. — English Summary. — Bot. Tids. **45:** 422—429. 1941.

— **68.** Viktor Litschauer. 1879—1939 [Nekrolog]. — Friesia **2:** 174—175. 1941.

— **69.** Er Kugleknoldet Fluesvamp (Amanita mappa) giftig i kogt Tilstand? — Naturh. Tid. **6:** 21—22 (Autorref. af Foredrag). 1942.

— **70.** Knippebakteriose (Bacterium fascians (Tilford) Lacey). En for Danmark ny Bakteriesygdom. — Gartn. Tid. **58:** 421—423, 2 f. 1942.

— **44.** Figurer til Brug ved Forelæsningerne over Land- og Havebrugsplanternes smitsomme Sygdomme. 2. Opl. — Kbhvn. Fol. (132 f. paa 20 t., cellograferet). 1942.

— **71.** Jensen, Christen Erasmus Otterstrøm (11. 6. 1859—4. 10. 1941). — Salmonsen Leksikon-Tids. II: 1301. 1942.

— **72.** Schiønning, Holger Ludvig (20. 8. 1868—17. 5. 1942). — Salmonsen Leksikon-Tids. II: 1258—1259. 1942.

— **73.** H. Schiønning. 20. August 1868—17. Maj 1942. — Naturh. Tid. **6:** 62—63, Portræt. 1942.

— **74.** Jakob E. Lange. 2. April 1864—27. December 1941. — Bot. Tids. **46:** 81—86, Portræt. 1942.

— **75.** Jakob E. Lange. 2. April 1864—27. December 1941. — Nat. Verden **26:** 337—343, Portræt. 1942.

— **76.** Lange, Jakob Emanuel (2. 4. 1864—27. 12. 1941). — Salmonsen Leksikon-Tids. II: 1246—1247. 1942.

— **77:** Jakob E. Lange. 2. April 1864—27. December 1941. — Friesia **2:** 209—220, Portræt. [p. 220 Fortegnelse over Langes mykologiske Arbejder]. 1943.

— **78.** Jakob E. Lange. 2. April 1864—27. December 1941. — Grundskyld **20:** 3—6, Portræt. 1943.

— **79.** En biologisk Tidsskriftfortegnelse savnes. — Naturh. Tid. **7:** 20—21. 1943.

— **80.** Kugleknoldet Fluesvamp (Amanita mappa [Batsch.] Fr.) er ikke giftig. (Summary: Amanita mappa (Batsch.) Fr. is a non-poisonous fungus). — Friesia **2:** 243—263. 1943.

— **81.** 1942. — et Hydnotrya-Aar. — Ibid. **2:** 273. 1943.

— **82.** Paavisning af Monilinia (Sclerotinia) fructigena (Aderh. et Ruhl.) Honey paa Hasselnød (Corylus avellana). — Summary. — (Medd. Nr. 23 fra Den kgl. Vet.- og Landbohøjskoles plantepatologiske Afd.). — Tids. Planteavl **47:** 521—538, 5 f. 1943.

— **83.** Om Fremstilling af plantepatologiske Præparater til Brug ved Undervisning i Landbrugspatologi. (Foredrag ved Samvirksomhedens Kursus i Plantesygdomme). — (Duplikeret, 9). 1943.

— **84.** [Medforfatter til] M. Borgen: Svampefører. — Tillæg til Mønstertid. Nr. 17. (16, ill.). 1943.

Buchwald, N. Fabritius. **85.** Über Puccinia hordei Otth (Syn. P. simplex (Kcke.) Erikss. & Henn.) und P. hordei-musini n. n. (Syn. P. hordei Fckl.). — Ann. Mycol. **41:** 306—316. 1943.

— **86.** Gærsvampenes kønnede Forplantning. Krydsning af Gærsvampe. Gærforædling. — Salmonsen Leksikon-Tids. III: 86—93, 6 f. 1943.

— Ekskursionsberetninger i Bot. Tids. **45:** 440 og Friesia **2:** 189; 190; 191—192; 194—196; 198—199; 201—204; 205—207; 277—279; 280—281; 284—288; 289—291.
Anm. i Naturh. Tid. **4:** 97—99. **5:** 33—36. **6:** 41—44; 94—95. **7:** 42—44; 94. I Ug. Ldm. **85:** 434—437. **86:** 28—29. **87:** 803—804. **88:** 642—644. I D. Landbrug **60:** 415. I Nationaltid. 23/12-40.
Mindre Meddelelser i Friesia **2:** 186—187; 273.

Bækgaard, H. C. **2.** Tørstofindholdet i de forskellige Vævsformer hos Beta, bestemt ved almindelig Tørstofbestemmelse og med Refractometer. — Nord. Jdbf. **1940:** 25—31.

Bøcher, T. W. **20.** Studies on the plant-geography of the North-Atlantic heath-formation. I. The heaths of the Faroes. — V. S. Biol. Medd. **15** Nr. 3 (64, 7 f., 2 t.). 1940.

— **21.** Introductory studies on variation and life-forms in Brunella vulgaris L. — D. Bot. Arkiv **10** Nr. 3 (15, 6 f.). 1940.

— **22.** Fyn. Vegetation og Flora. — Danmark **1:** 300—302, 1 f. 1940.

— **23.** Med Botaniserkasse gennem 100 Aar. Træk af Livet i Dansk Botanisk Forening, der fejrer 100 Aars Jubilæum. — Kronik. Berl. Tid. 2/6-1940.

— **24.** Vegetationen paa Randbøl Hede. Med særlig Hensyntagen til det fredede Areal. (Deutsche Zusammenfassung). — V. S. Biol. Skr. **1** Nr. 3 (234, 5 f. 12 t.). 1941.

— **25.** Beiträge zur Pflanzengeographie und Økologie dänischer Vegetation. I. Über die Flechtenheiden und Dünen der Insel Läsö. With an English summary. — V. S. Biol. Skr. **2** Nr. 1 (38, 7 f.). 1941.

— **26.** Vegetationen paa Randbøl Hede i kulturhistorisk Belysning. — Naturh. Tid. **5:** 5—6 (Autorref. af Foredrag i Bot. Foren.). 1941.

— **27.** On the origin of Saxifraga Nathorsti (Dusén) v. Hayeck. — Medd. Grønl. **131** Nr. 2 (14, 5 f.). 1941.

— **28.** Om Betydningen af en Fredning af danske Skrænter. — Danm. Naturfredningsfor. Aarsskr. **1940—41:** 75—79, 3 f. 1941.

— **29.** Den jyske Hede. — Danmark **1:** 589—593, 9 f. 1941.

— og Christiansen, M. Skytte. **30.** Nye Fund af Blad- og Busklikener i Danmark. — Bot. Tids. **45:** 415—422, 1 Kort. 1941.

— **31.** Vegetationsstudier paa Halvøen Ulvshale. — Zusammenfassung: Vegetationsstudien auf der Halbinsel Ulvshale. — Ibid. **46:** 1—42, 10 f. 1942.

— **32.** Plantesamlinger. — Plantesamleren (red. af H. Hvass): 214—233, 10 f. 1942.

— **33.** En Fredningsplan for Halvøen Ulvshale paa Møn. — Danm. Naturfredningsforen. Aarsskr. **1941—42:** 58—60, 4 f. 1942.

— **34.** Vegetationen paa sjællandske Skrænter, Klitter og Fælleder i plantegeografisk og økologisk Belysning. — Naturh. Tid. **7:** 71—73 (Autorref. af Foredrag i Bot. Foren.). 1943.

Bøcher, T. W. **35.** Studies on variation and biology in Plantago lanceolata L. — D. Bot. Arkiv. **11** Nr. 3. (18, 5 f.). 1943.
— **36.** Studies on the plant geography of the North-Atlantic heath formation. II. Danish dwarf shrub communities in relation to those of Northern Europe. — V. S. Biol. Skr. **2** Nr. 7. (130, 26 f.). 1943.
— **37.** Nordische Verbreitungstypen. — Svensk Bot. Tids. **37:** 352—370. 1943.
— **38.** Polyploidy in the genus Koeleria. — Hereditas **29:** 499—500. 1943.
— **39.** Hedevegetationen paa de danske Øer (Med Undtagelse af Bornholm). — De danske Heder I. (93—114, 15 f.). — Kbhvn. 1943.
— Ekskursionsberetninger i Bot. Tids. **45:** 200—203; 206—210; 433—439, 3 f. **46:** 60; 60—61; 62—64; 64—68.
Anm. i Bot. Tids. **45:** 232—233; 235.
Autorref. i Bot. Centralbl. N. F. **35:** 365; **36:** 150—151.
Bøgeskov-Jensen, O. **1.** Skolebotanisk Have. — Naturh. Tid. **5:** 65—68, 2 f. 1941.
Bøgh, Henrik. **7.** Forædlingsarbejdet og Udbyttestigningen. — Ug. Ldm. **85:** 53—56, 1 f. 1940.
— **8.** Lyset og Kulsyreassimilationen. — Ibid. **85:** 397—399, 1 f. 1940.
— **9.** Undersøgelser over Kornarternes Vækst og Udbytte. — Ibid. **85:** 701—705. 1940.
— **10.** Nogle udenlandske Forsøgsresultater vedrørende Dyrkning af Handelsplanter. — Ibid. **86:** 241—244. 1941.
Jensen, Ingemann og Bøgh, Henrik. **11.** Om Forhold der har Indflydelse paa Krydsningsfaren hos vindbestøvende Kulturplanter. (English Summary). — Tids. Planteavl **46:** 238—266, 13 f. — [Uddrag i] Tids. Frøavl **29:** 330—338. 1941.
Bøgh, Henrik. **12.** Landbrugsplanternes Forædling. — Dansk Landbrugsleksikon I: 271—296, 13 f. 1943.
— Referater i Ug. Ldm.
Børgesen, F. Some marine Algae from Mauritius. I—III. — V. S. Biol. Medd. **15—19.** 1940—43.
93. I. Chlorophyceæ. **15** Nr. 4 (81, 26 f., 2 t.). 1940.
94. II. Phæophyceæ. **16** Nr. 3 (81, 24 f., 8 t.). 1941.
95. III. Rhodophyceæ. Part 1. Porphyridiales, Bangiales, Nemalionales. **17** Nr. 5 (64, 27 f., 2 t.). 1942.
96. III. Rhodophyceæ. Part 2. Gelidiales, Cryptonemiales, Gigartinales. **19** Nr. 1 (85, 42 f., 1 t.). 1943.
— **97.** Lidt om Rhododendron og Vinteren 1940. — Haven **40:** 161—165; 177—180. 1940.
— **98.** Davidia involucrata Baillon. — Ibid. **41:** 129—131. 1941.
— **99.** [Uddrag af] Jean Feldmann: Middelhavsalgernes biologiske Typer. — Bot. Tids. **45:** 453—459. 1941.
— **100.** Trochodendron aralioides Siebold. Et Fænomen. — Haven **42:** 135—136. 1942.
— **101.** Griffithsia Weber-van-Bosseae, nov. spec. — Blumea, Suppl. **II:** 15—20, 3 f. 1942.
— **102.** Hamelella, a new Genus of the Myrionemataceae. — Bot. Tids. **46:** 46—47. 1942.

Chrestensen, Knud. **2.** Botanik for Grundskolen. Med Læsestykker, skematiske Tegninger og botanisk Ordbog. 4. og 5. Skoleaar. — Kbhvn. (118, ill.). 1940.

— **3.** Arbejdsbog til Botanik for Grundskolen. 4. Skoleaar—5. Skoleaar. — Kbhvn. (48 + 48). 1940.

Christensen, Carl. 16. Januar 1872—25. November 1942. — Nekrologer: Bot. Tids. **46:** 177—179, Portræt. (Johs. Boye Petersen). Naturh. Tid. **7:** 14—16, Portræt. (K. Gram). Nat. Verden **27:** 1—4, Portræt. (O. Paulsen). Salmonsen's Leks.-Tids. II: 1412, Portræt. (Johs. Boye Petersen).

Mme Tardieu-Blot et Christensen, Carl. **143.** Cryptogames vasculaires i H. Lecomte: Flore générale de L'Indo-Chine. Tome **7.** Fasc. 6: 1—144, 17 f. (1939). Fasc. 7: 145—288, 13 f. (1940). Fasc. 8—9: 289—544, 33 f. (1941).

Christensen, Carl. **144.** The Pteridophytes of Tristan da Cunha. — Results of the Norwegian scientific expedition to Tristan da Cunha 1937—38. Nr. 6 (25, 2 f.). 1940.

— **145.** Den danske botaniske Litteratur. Bibliographia botanica Danica. 1912—1939. Med Portrætter af 78 danske Botanikere. Udgivet i Anledning af Dansk Botanisk Forenings 100-Aars Jubilæum. — Kbhvn. (350 + 3). 1940.

— **146.** Axel Lange. 4. December 1871—13. Februar 1941. — Bot. Tids. **45:** 333—337, Portræt. 1941.

— **147.** Axel Lange. 4. December 1871—13. Februar 1941. — Naturh. Tid. **5:** 31—32, Portræt. 1941.

— **148.** Museumsbetjent F. E. Bjørkman. [Nekrolog]. — Bot. Tids. **46:** 90. 1942.

— Anmeldelse i Bot. Tids. **45:** 230—231.

Christiansen, M. P. **11.** Er de danske Mælkebøtter Kosmopoliter? og andre Spørgsmaal vedrørende Mælkebøtten. — Bot. Tids. **45:** 152—160. 1940.

— **12.** Studies in the larger Fungi of Iceland. — Bot. of Iceland III, **2:** 187—228, 1 t. 1941.

— **13.** Mælkebøttens Blomstringstid i Forhold til Voksestedets Højde over Havet. — Bot. Tids. **45:** 429—430. 1941.

— **14.** En seksuel Mælkebøtte-Art fra Schweitz, dyrket i Køge. — Naturh. Tid. **6:** 23 (Autorref. af Foredrag). 1942.

— **15.** The Taraxacum-flora of Iceland. — Bot. of Iceland III, **2:** 231—343, 11 f., 44 pl. 1942.

— Autorref. i Bot. Centralbl. N. F. **36:** 61. Notitser i Friesia **2:** 181.

Bøcher, T. W. og Christiansen, M. Skytte. **1.** Nye Fund af Blad- og Busklikener i Danmark. — Bot. Tids. **45:** 415—422, 1 Kort. 1941.

Clausen, H. Stenholdt. Notitser om Svampefund. — Friesia **2:** 271—272, 2 f. 1942.

Clausen, Jens, Keck, David D. and Hiesey, William M. **31.** Experimental Taxonomy. — Carnegie Institution, Wash. Year Book No. **38:** 123—127. 1939.

Dahl, Svend. **4.** Den danske Plante- og Dyreverdens Udforskning. — Kbhvn. (340, ill.).

Dalgas, Chr. 7. Maj 1862—9. Nov. 1939. — Nekrologer: Hedes. Tids. **1939:** 273—279, Portræt (C. E. Flensborg). D. Skovforen. Tids. **25:** 79—83, Portræt (Carl Mar: Møller).

Dalgas, J. M. **7.** Bøgeskovens Økonomi. — D. Skovforen. Tids. **25:** 441—445. 1940.

Dalskov, A. **3.** Jakob E. Lange [Nekrolog]. — D. Havetid. **107:** 13—14. 1942.

Dam, H., Glavind, Johs. und Nielsen, Niels. **1.** Weitere Untersuchungen über die Bildung und Bedeutung des Vitamin K im Pflanzenorganismus. — Hoppe-Seyler's Zeitschr. f. Physiol. Chemie **265:** 80—87. 1941.

Damsgaard-Sørensen, P. **1.** Kaliundersøgelser i vedvarende Græsmarker. — Ug. Ldm. **85:** 689—691. 1940.

— **2.** Kationombytning i Jorden. III. Bidrag til Kationombytningens almindelige Teori og dens Anvendelse ved Bestemmelsen af de ombyttelige Kaliumioner i Jord. (Dr. Disp.) — Tids. Planteavl **46:** 1—150. 1941.

Bondorff, K. A. og Damsgaard-Sørensen, P. **3.** Studier over Jordens Fosforsyreindhold. III. En Sammenligning mellem forskellige kemiske Metoder til Bestemmelse af tilgængelige Fosfater i Jord. — Ibid. **46:** 377—425. 6 f. 1942.

Damsgaard-Sørensen, P. **4.** Hver Frugtavler og Havebruger bør kende sin Jord! [Samtale ved P. Bruun-Møller]. — Haven **42:** 71— 72. 1942.

— **5.** Jordbunden og Planterne. — Den ny Landmandsbog I: 83—104, 3 f. 1943.

— Referater i Nord. Jdbf. **1940:** 117; 271—272. **1941:** 57—58; 271—272.

Danvig, A. M. **33.** Hundrede Stueplanter i Tekst og Billeder. Deres Dyrkning og Pasning. — Kbhvn. (96, ill.). 1940.

— **34.** Hjemmets Stueplanter. Pasning og Formering. — Kbhvn. (44, ill.). 1943.

— **35.** Den store Stueplantebog. Beskrivelse af Hjemmets Stueplanter med Anvisning til deres Dyrkning og Pasning...... — Horsens (216, ill.). 1943.

— **36.** Nogle Prydplanters Afhængighed af Jordens Reaktion. — Gartn. Tid. **59:** 443—444. 1943.

— Talrige havebrugsfaglige Artikler, Anmeldelser og Referater i Gartn. Tid. **56—59.**

Dehn, E. **1.** Flora ved Fuglsang-Sø. — Kronik. Børsen 15/8-1941.

— Anm. og Notitser i Friesia **2:** 177, 183. 1941.

Dorph-Petersen, K. **1.** Natriumholdig Gødning til Bederoer. — Ug. Ldm. **86:** 229—231, 1 f. 1941.

— **2.** Om Anlæg og Opgørelse af Markforsøg. — Ibid. **87:** 589—594; 605—608, 2 f. 1942.

Nielsen, Niels und Eistrup, Karen. **1.** (Se Niels Nielsen Nr. 72). 1940.

Eliasson, Agnes. **2.** Min Krydderhave. — Haven **40:** 86—87. 1940.

— **3.** Krydderplanter i Have og Handel. — Tids. Husholdn. **20:** 66—67. 1941.

— **4.** Min Krydderhave. — Kbhvn. (44, 12 f.). 1942.

Elkjer, T. P. **1.** Indsamling og Dyrkning af Lægeplanter i Danmark. — Kbhvn. (60, ill.). 1941.

Rasmussen, Baggesgaard H. og Elkjer, T. P. **2.** Lidt om vor Forsyning med Droger. — Arch. Pharm. og Chemi **48:** 695—699. 1941.

Elkjer, T. P. og Baggesgaard-Rasmussen, H. **3.** Lægeplanter. — Ingeniøren **50:** Kemotekn. 90—100. 1941.

— **4.** Indsamling og Dyrkning af Lægeplanter i Danmark. — Arch. f. Pharmaci og Chemi **48:** 281—299. 1941.

— **5.** Indsamling og Dyrkning af Lægeplanter. — Ibid. **49:** 359—369, 1 f. 1942.

— **6.** Følfod — Hestehov — Pestilensurt. — Ibid. **49:** 399—402. 1942.

— **7.** Lægeplanter i Danmark. — Ibid. **50:** 234—244. 1943.

— Anmeldelse i Archiv f. Pharmaci og Chemi **50:** 222—224.

Eriksen, V. **1.** Plantesygdomme set fra økonomiske og biologiske Synspunkter. — Ladelund Elevfor. Aarsskr. **1940:** 31—43. 1940.

Errboe, Birger. Artikler om Stauder i Berlingske Have-Leksikon. 1942.

Erstad-Jørgensen, E. Artikler om Sumpplanter i Berlingske Have-Leksikon. 1942.

Erstad, Troels. **1.** Buskformer. Tegninger af Planteskoleejer Aksel Olsen. — Havekunst **23:** 121—131. 1942.

Esbjerg, Niels. **3.** Sygdomme paa Haveplanter. — D. Landbrug **59:** 400. 1940.

— **4.** Dansk Tobaksavl. — Ug. Ldm. **85:** 541—542; 590—593, 2 f. 1940.

Faulenberg, G. **2.** (Se S. Orla-Jensen Nr. 46). 1940.

Ferdinandsen, C. **109.** Forelæsninger over smitsomme Sygdomme hos Landbrugsplanter. (Refereret af G. Danø). I. Almindelig Del (duplikeret, 70). 1940. II. Speciel Del (duplikeret, 133). 1940. 2. Opl. af II. Speciel Del 1942.

— **110.** Principes pour le règlement législatif de la protection des plantes. — Scientia **35:** 166—172. 1941.

— **111.** Civilingeniør, Lektor I. A. S. van Deurs. 27. 7. 1898—20. 2. 1942. — Friesia **2:** 267, Portræt. 1942.

— **112.** Arbejdet ved Tilsynet med Plantesygdomme. — Tids. Landøkon. **1942:** 641—667 (Autorref. af Foredrag).

— **113.** Plantesygdomme. — Den ny Landmandsbog I: 735—780, 47 f., 2 kol. t. 1943.

— **114.** En nyopstaaet Kartoffelsort med tomatlignende Blomster. — Naturh. Tid. **7:** 67—69, 2 f. 1943.

— og Winge, Ø. **115.** Mykologisk Ekskursionsflora. Vejledning til Bestemmelse af danske Storsvampe. 2. omarbejdede og forøgede Udgave. — Kbhvn. (428, 664 f.). 1943.

Ferdinandsen, C. **116.** [Medforfatter til] M. Borgen: Svampefører. — Tillæg til Mønstertid. Nr. 17. (16, ill.). 1943.
— Beretn. om Svampeekskursioner i Friesia **2:** 288—289.
Fich, Christian. **2.** [Artikler om Tobaksdyrkning]. — Gartn. Tid. **57:** 26—27; 37—38; 84—86; 296—297; 374—375. 1941.
— **3.** Jakob, E. Lange [Nekrolog]. — Gartn. Tid. **58:** 4. 1942.
Nøkkentved, Chr. og Flensborg, C. E. **24.** Fortsatte Lævirkningsundersøgelser. Beretn. om Forsøg udført i 1938—40. — Hedes. Tids. **61:** 361—422, 43 f. 1940.
Flensborg, C. E. **25.** Det danske Hedeselskab 1916—41. — Hedes. Tids. **62:** 83—138, ill.; 143—188, ill. 1941.
Floto, Ernst V. **3.** Lidt om Haardførheden hos vore Stueplanter. — Nat. og Hjemmet **37:** 27—28. 1940.
— **4.** Grenadilla. — Gartn. Tid. **56:** 26—27, 1 f. 1940.
— **5.** Dyrkning af Loranthaceer i Botanisk Have. — Ibid. **57:** 128—130. 1941.
— **6.** Nogle gode Arter af Ananasfamilien. — Ibid. **57:** 537—539. 1941.
— **7.** Lathyrus sphaericus Retz. og dens Historie i Botanisk Have. — Bot. Tids. **46:** 47—48. 1942.
— **8.** Ellisia nyctelaea L. (Hydrophyllaceae). — Ibid. **46:** 49—50. 1942.
— **9.** Stueplanter. — Natursamleren (red. af H. Hvass): 79—98, 16 f. 1942.
— **10.** Tolmiea. — Gartn. Tid. **58:** 607—608. 1942.
— **11.** Tolmiea Menziesii (Pursh) Torr. & Gray forma minima. Prioritetsretten ifølge de internationale Regler for Nomenklatur. — Gartn. Tid. **59:** 23—24; 76. 1943.
— **12.** Columnea gloriosa var. viridis. En udbredt Navneforveksling. — Ibid. **59:** 432—433. 1943.
— Artikler om Stueplanter i Berlingske Have-Leksikon. 1942. — Anm. i Havebrugsforskning **1:** 43—45.
Foged, Niels. **1.** Jakob E. Lange. * 2. April 1864 † 27. December 1941. — Fl. og Fauna **48:** 45—48, Portræt. 1942.
— **2.** Af Fyns Flora og Fauna. — Udg. af Naturhist. Foren. for Fyn [Forord af N. Foged]. Odense (157, ill.). 1943.
— Ekskursionsberetn. fra Naturh. Foren. for Fyn. — Fl. og Fauna **47:** 72—74. **48:** 138—140, 145—146.
Fogh, Hakon. **1.** Arvelighedslæren og Udviklingslæren i moderne Belysning. I. Forhistorien. — Nat. Verden **25:** 6—30, 6 f. 1941.
Franck, Sofus. **17.** Lidt om Dyrehavens Træer. — Danmark **1:** 22—23, 5 f. 1940.
— **18.** Rugstraa. — Ibid. **1:** 68—70, 3 f. 1940.
— **19.** Eranthis fortæller. — Kbhvn. (24, ill.). 1940.
— og Liberkind, I. **20.** Lærkesporen betaler Befordringsgodtgørelse for sine Frø. — Kronik. Berl. Tid. 19/5-1940.
— **21.** Danmarks Natur. Vækstbetingelser og Vækstyper. — Folk. Universitetsundervisn. Nr. 116. (4). 1941.
— **22.** Emil Christian Hansen. — Danmark **2:** 119—123, 8 f. 1941.
— **23.** Dansk Foraarsflora. — Ibid. **2:** 345—352, 15 f. 1942.

F r a n c k, S o f u s. **24.** Johannes Eugenius Bülow Warming. — Ibid. **2:** 303—308, 7 f. 1942.
— **25.** Sukkerroen. — Ibid. **2:** 583—589, 14 f. 1942.
— **26.** Plantefotografering. — Natursamleren (red. af H. Hvass): 209—213, 6 f. 1942.
— **27.** Danmarks Skove. — Folk. Universitetsundervisn. Nr. 137 (4). 1942.
— **28.** En Protest [angaaende »Rom's lille Flora«]. — Politiken 5/6-42. Polemik: Geerters og N. Norvil 7/6-42; S. Franck 9/6-42. (Se ogsaa Hagerup Nr. 34).
— **29.** Blandt Markens Kulturplanter. En Tur i Marken med Sofus Franck. — Kbhvn. (81, 55 f.). 1943.
— **30.** Vore Kornarters Biologi og Historie (Rug, Hvede, Byg og Havre). Folk. Universitetsundervisn. Nr. 144. — Kbhvn. (4). 1943.
F r a n d s e n, H. N. **26.** Improvement of herbage plants in Denmark. — Imp. Agr. Bur. Joint Publ. Nr. **3:** 71—79. 1940.
— **27.** Some breeding experiments with timothy. — Ibid. **3:** 80—92. 1940.
— **28.** Dansk Planteforædlingsvirksomhed. — Tids. Landøkon. **1940:** 313—335. (Autorref. af Foredrag).
— **29.** Frøavl af Lucerne og Kællingetand. — Tids. Frøavl **15:** 163—168, 391—393. — D. Frøavl **24:** 109—112; **25:** 69—70. 1941—42.
— **30.** Planteforædlingsarbejdets Opgaver og Muligheder. — Tids. Landøkon. **1942:** 553—574. (Autorref. af Foredrag).
— **31.** Forsøg med Stammer af Hvidkløver 1929—40. — Tids. Frøavl **16:** 12—15. 1942.
— **32.** Landboungdommens Uddannelse. [Foredrag]. — Tids. Landøkon. **1943:** 205—224.
— **33.** D. L. F.'s og F. D. B.'s Forædlingsvirksomhed. — Andelsbladet **1943:** 1689—1698. — Tids. Frøavl **1943.**
F r a n d s e n, K. J. **5.** Fremstilling af Planter med forøget Kromosombesætning ved Hjælp af Colchicin. — Naturh. Tid. **4:** 113—115, 1 f. 1940.
— **6.** Beiträge zur Cyto-Genetik der Brassia napus L., der Brassica campestris L. und deren Bastarden, sowie der amphidiploiden Brassica napocampestris. — Vet. Landboh. Aarsskr. **1941:** 59—90, 55 f.
— **7.** Meddelelse om Kløverens Bægersvamp (Sclerotinia trifoliorum Eriksson). — Nord. Jdbf. **1942.** Kongresber. 12—21, 1 f. Disk. 21—23;
— **8.** Iagttagelser over Indavl og Udavl hos fremmedbefrugtende Planter. — Nord. Jdbf. **1943:** 218—233, 5 f., 1 Bilag. Disk.: 234—235. Summary: 236.
— **9.** The experimental formation of Brassica juncea Czern. et Coss. (Preliminary report). (Dansk Resumé). — D. Bot. Arkiv. **11.** Nr. 4 (17, 18 f.). 1943.
— Anmeldelser i Naturh. Tid. **6:** 73—74. I Ug. Ldm. **87:** 678.

Frandsen, N. O. **1.** Om Dannelsen af Aminosyrer i Planterne. — Naturh. Tid. **5:** 55—57 (Ref. af Foredrag). 1941.

— **2.** Septoria-Arten des Getreides und anderer Gräser in Dänemark. — Medd. Plantepatol. Afd. kgl. Vet.- og Landbohøjsk. Nr. **26** (92, 5 f.). 1943.

Frederiksen, Thøger. **4.** Opbevaring af Kartofler. — Ug. Ldm. **86:** 129—134, 7 f., 149—153, 5 f. 1941.

— **5.** Kartoffeldyrkning [Foredrag]. — Tids. Landøkon. **1943:** 57—76, 6 f.

Freuchen, Ib og Norvil, N. **1.** Lægeplanter og Krydderurter. En Samling farvelagte Tegninger af de vigtigste danske og enkelte fremmede Lægeplanter og Krydderurter med en Omtale af deres Indsamling og Anvendelse. — Kbhvn. (64). 1943.

Fruergaard, J. S. **10.** Forædling og Dyrkning af æggehviderige og fedtrige Planter. — Jydsk Ldbr. **22:** 415—418; — D. Frøavl **23:** 173—177. 1940.

Gabrielsen, E. K. **10.** Einfluss der Lichtfaktoren auf die Kohlensäureassimilation der Laubblätter. — Kbhvn. Dr. Disp. (174, 34 f., dansk Oversigt: 178—189). D. Bot. Arkiv **10.** Nr. 1 (uden dansk Oversigt). — Autorref. Naturh. Tid. **4:** 42—43. 1940.

— **11.** Bladfarvestoffer og Kulsyreassimilation. — Naturh. Tid. **5:** 27—28. (Autorref. af Foredrag). 1941.

— **12.** Carbon dioxide assimilation and dry matter production in ears of wheat. (Dansk Resumé). — Vet. Landboh. Aarsskr. **1942:** 28—54, 5 f. — [Dansk Uddrag i] Naturh. Tid. **6:** 8—9. 1942.

— **13.** Studies on Trichophyton interdigitale Priestley. I. Influence of the temperature on the growth of the fungus. II. Thermoresistance of the fungus. — Acta Dermato-Venereologica **23:** 405—415, 2 f. 1943.

— Anmeldelser i Havebrugsforskning **1:** 14—15; 23—24; 29; Autorref. i Bot. Centralbl. N. F. **36:** 37—38.

Garboe, Axel. **15.** Fra Arvelighedsforskningens Udviklingsgang. — Nat. Verden **24:** 424—428, 3 f. 1940.

— **16.** En af Arvelighedsforskningens Store. Calvin B. Bridges. [Nekrolog]. — Ibid. **24:** 85—87, Portræt. 1940.

— **17.** Fremtidens Naturvidenskab eller Naturvidenskabens Fremtid? — Krist. Dagbl. 13/7-1940. 1940.

— **18.** En Præste- og Naturforskerslægt. — Ved botanisk Gartner Axel Langes Død. — Kristeligt Dagblad, 28. Febr. 1941.

— Fra Gregor Mendels Have til et amerikansk Arveligheds-Museum. — Nat. Verden **26:** 33—38, 4 f. 1942.

— **20.** Enhjørningen. Et Blad af dansk Naturvidenskabs Historie. — Farm. Tid. **53:** 923—930, 2 f. 1943.

— **21.** Saga har glemt, hvad hun vidste. [Om Planten Kulsukker]. — Kristl. Dagbl. 22/7-43.

— **22.** Fra før Mendel i Danmark. — Nat. Verden **27:** 138—140. 1943.

Gelting, Paul. **9.** Über pleistozäne Pflanzenrefugien in Grønland. — Mitteil. d. Naturforsch. Ges. Schaffhausen **17:** 74—96, 5 f. 1941.

Gelting, Paul. **10.** Bidrag til Sjællands Lavflora. — Bot. Tids. **45:** 401—408. 1941.

— **11.** Planterefugier i Grønland under Istiden. — Naturh. Tid. **6:** 38—39, 1 Kort (Autorref. af Foredrag i Bot. For.). 1942.

— **12.** Aakirke Klint. — Smaaafhandlinger om Bornholm til Peter Thorsen 8. Juli 1942: 17—29. 3 f. 1942.

— **13.** Økologiske Bemærkninger til en Demonstration af nye danske Lavfund. — Naturh. Tid. **7:** 27. 1943.

— **14.** De bornholmske Heder. — De danske Heder. I. (115—151, 13 f.). Kbhvn. 1943.

— Ekskursionsberetn. i Bot. Tids. **36:** 164—165. Anm. i Naturh. Tid. **6:** 92—94.

Dam, H., Glavind, Johs. und Nielsen, Niels. **1.** Weitere Untersuchungen über die Bildung und Bedeutung des Vitamin K im Pflanzenorganismus. — Hoppe-Seyler's Zeitschr. f. Physiol. Chemie **265:** 80—87. 1941.

Gormsen, C. C. **4.** Botanik til 3. Aars Læsning. Aprilbogen. — Kbhvn. 6. Opl. (88, ill.). 1941.

Gram, Ernst. **92.** Jens Lind. 1. Marts 1874—4. Oktober 1939. — Bot. Tids. **45:** 225—226, Portræt. 1940.

— **93.** Bor, Kobber og Mangan som Plantenæring. — Nat. Verden **24:** 214—223, 9 f. 1940.

— **94.** Havedoktoren. — Kbhvn. 2. Udg. (64, ill.). 1940.

— og Weber, Anna. **95.** Plantesygdomme. Haandbog for Frugtavlere, Gartnere og Haveejere. — Kbhvn. (554, 356 f., 10 kol. t.). 1940.

— **96.** Kartoflens Sygdomme i Billeder og Tekst. — Kbhvn. (120, 14 f., 24 kol. t.). 1940.

— [Med flere Medforfattere]: Plantesygdomme i Danmark 1939—42. Oversigt samlet ved Statens plantepatologiske Forsøg. — Plant diseases and pests in Denmark 1940—43 (Summary). — Tids. Planteavl **45—48.** — Medforfattere Hans R. Hansen 1940—43, Gudrun Johansen 1940—43, H. Ingvard Petersen 1942—43, Anna Weber 1940—43, Prosper Bovien 1940—43.
97 — i 1939. Tids. Planteavl **45:** 193—258, 2 f. 1940.
98 — i 1940. » » **46:** 495—565. 1942.
99 — i 1941. » » **47:** 189—271, 4 f. 1942.
100 — i 1942. » » **48:** 1—90, 2 f. 1943.

— og Nielsen, K. Hasle. **101.** Sædskiftet og Sædskifte-Plantesygdomme. — Tids. Landøkon. **1941:** 257—287, 6 f.

— **102.** Korndyrkningens Fjender og Kampen mod dem. — Korn I: 224—276, 26 f. 1942.

— **103.** Mosaiksyge i Runkelroer, Sukkerroer og andre Beder. — Tids. Planteavl **46:** 686—702, 6 f. Summary: 702. 1942.

— **104.** Virus-Gulsot hos Beder. Beta Virus 4. Summary: Virus yellows in beets. — Ibid. **47:** 339—362. 1942.

— og Bovien. **105.** Rodfrugternes Sygdomme og Skadedyr. — Kbhvn. (125, 48 kol. t.). 1942.

Gram, Ernst. **106.** Plantesygdomme og deres Bekæmpelse. — Det danske Landbrugs Historie (386—427, 6 f.). 1943.

Gram, K. **22.** A new species of Crassula L., C. argentea L. fil. and C. lucens n. sp. — Vet. Landboh. Aarsskr. **1941:** 38—43, 5 f.

— Larsen, C. Muhle, Larsen, C. Syrach and Westergaard, M. **23.** Contributions to the cytogenetics of forest trees. II. Alnus studies. — Vet. Landboh. Aarsskr. **1941:** 44—58, 5 f. — Dansk Autorref. Naturh. Tid. **4:** 9—10.

— **24.** Havebrugsbotanik. Nøgenfrøede (Gymnospermae). Af A. Mentz. 2. Udg. gennemset af K. Gram. — Kbhvn. (Duplikeret, 54). 1942.

— **25.** Carl Christensen. 16. Januar 1872—25. November 1942. — Naturh. Tid. **7:** 14—16. Portræt. 1943.

— **26.** 356 jyske Egekrat og deres Flora. — Ibid. **7:** 40—41 (Autorref. af Foredrag i Bot. For.). 1943.

— **21.** A. Mentz: Forelæsninger over Havebrugsbotanik. I-II. Gennemset af K. Gram. — Kbhvn. (Duplikeret, 271). 1943.

— Anm. i Naturh. Tid. **5:** 10—11. Autorref. i Bot. Centralbl. N. F. **36:** 184.

Gram, Michael. **12.** Foraaret rykker frem. — Havekunst **22:** 56—57. 1941.

— Artikler om Træer i Berlingske Have-Leksikon. 1942.

Grüner, Johanne. **3.** Convolvulus Soldanella i Jylland. — Bot. Tids. **46:** 50—52, 1 Kort. 1942.

Grøn, A. Howard. **18.** Trædyrkning som økonomisk rationel Jordbrugsmulighed. — Tids. Landøkon. **1940:** 261—283. (Autorref. af Foredrag).

— **19.** Tyndingshugstens Økonomi ved Rødgrandyrkning i Danmark. — D. Skovforen. Tids. **25:** 353—413, 16 f. 1940.

— **20.** Udhugningsgrad, Omdrift og Økonomi. — Ibid. **25:** 544—547. 1940.

— **21.** Produktionsprisen for dansk Rødgran 1941. — Ibid. **26:** 185—198. 1941.

— **22.** Nogle Betragtninger vedrørende dansk Skovbrugspolitik. — Ibid. **27:** 173—194. 1942.

— **23.** Balance- og Ventemassetabeller for Rødgran og Bøg til Anvendelse ved Skovvurdering, sand Indtægtsopgørelse m. v. — Ibid. **27:** 1—76. 1942.

— **24.** Bidrag til Skovøkonomiens Teori, Bd. 2. Skovbrugets Driftsøkonomi. 1. Afsnit: Skovbrugets teoretiske Driftsøkonomi. — Kbhvn. 286, ill.). 1943.

Gröntved, Johs. og Sørensen, Thorv. **16.** Nøgle til Bestemmelse af danske Græsser i blomsterløs Tilstand. — Kbhvn. (48, 42 f.). 1941.

— **17.** The Pteridophyta and Spermatophyta of Iceland. — Bot. of Iceland IV, **1** (427, 177 f.). 1942.

— **18.** Bernt Lynge. 9. Juli 1884—28. Januar 1942. — Bot. Tids. **46:** 86—88, Portræt. 1942.

G r ö n t v e d, J o h s. **19.** Kaarlo Linkola. 6. Juni 1888—26. April 1942. — Ibid. **46:** 88—90, Portræt. 1942.

— Ekskursionsberetn. i Bot. Tids. **45:** 210—211, 440—441. **46:** 61—62, 68—69.

Anmeldelser. Ibid. **45:** 234—235, 240. **46:** 91—92.

G r ø n t v e d, J u l., **4.** Das Wattenmeer bei Skallingen. Physiographisch-biologische Untersuchung eines Dänischen Tidengebietes. Nr. 2: Quantitative und qualitative Untersuchung des Mikroplanktons während der Gezeiten. — Folia Geographica Danica. Tom. **2.** Nr. 2 (67, 35 f.). 1940.

— Autorref. i Bot. Centralbl. N. F. **33:** 392; **36:** 84—85.

G r ø n t v e d, P. **15.** Frøafgrødernes Renholdelse. — Tids. Frøavl **29:** 198—202. 1941.

— **16.** Ukrudtsplanterne. — Det danske Landbrugs Historie. H. 27: 323—346. 1942.

— **17.** Ukrudtet og dets Bekæmpelse. — Dansk Landbrugsleksikon I: 351—374, 4 f., 2 kol. t. 1943.

— **18.** Erfaringer og Forsøg med Renholdelse af Frøafgrøder. — Nord. Jdbf. **1943:** 197—202.

— **19.** Professor, Dr. Emil Korsmo, Norge. 80 Aar. — Ug. Ldm. **88:** 449—45, Portræt. 1943.

— **20.** Et Par Skræppearters Biologi og Bekæmpelse. Kruset og butbladet Skræppe. (Rumex crispus L. og Rumex obtusifolius L.). — Tids. Landøkon. **1943:** 105—180, 9 f.

S t a p e l, C h r. og G ö t z s c h e, O l a f. **1.** Om Nektarsekretion og Kronrørslængde m. m. hos Rødkløveren under forskellige Gødskningsforhold. (English Summary). — Tids. Planteavl **46:** 267—297, 4 f. 1941.

H a g e r u p, O. **27.** Lidt om Aarsager til Vækstperioder hos Træer. — Nat. Verden **24:** 385—399, 8 f. 1940.

— **28.** Studies on the significance of polyploidy. IV. Oxycoccus. — Hereditas **26:** 399—410, 25 f. 1940.

— **29.** Nordiske Kromosomtal. I. (Deutsche Zusammenfassung). — Bot. Tids. **45:** 385—395, 21 f. 1941.

— **30.** Bestøvningen hos Liparis og Malaxis. — Ibid. **45:** 396—402, 14 f. 1941.

— **31.** Zytoökologische Bicornes-Studien. — Planta **32:** 6—14, 15 f. 1941.

— **32.** Hvad er en Hasselnød? — Nat. Verden **25:** 38—47, 14 f. 1941.

— **33.** The Morphology and Biology of the Corylus-fruit. — V. S. Biol. Medd. **17** Nr. 6 (32, 32 f., 1 t.). 1942.

— **34.** N. Norvil: Roms lille danske Flora (Anmeldelse). — Naturh. Tid. **6:** 13—15. — Anmeldelsen foranledigede »Svar til Dr. Hagerup« af N. Norvil; Ibid. **6:** 26—27, og et Indlæg af Sofus Franck »Til Hr. Norvils »Redegørelse« beder jeg om Plads for følgende.« Ibid. **6:** 27—28. (Se ogsaa S. Franck Nr. 28). 1942.

— **35.** Vækstperioder, autonome og inducerede. — Salmonsen Leksik.-Tids. II: 1405—1408, 3 f. 1942.

Hagerup, O. **36.** En Fugle-Loppe (Ceratophyllus). — Nat. Verden **26:** 91—94, 1 f. 1942.

— **37.** Hasselnøddens (Corylus) Spredningsbiologi. — Ibid. **26:** 425—432, 5 f. 1942.

— **38.** Hassel-Nøddens (Corylus) Spiring. — Ibid. **27:** 225—231, 11 f. 1943.

— **39.** Myre-Bestøvning. — Bot. Tids. **46:** 116—123, 6 f. 1943.

— **40.** Notes on some boreal Polyploids. — Hereditas **30:** 152—160, 21 f. [Særtryk 1943]. 1944.

— Autorref. i Bot. Centralbl. N. F. **33:** 395.

Hansen, Carl Johan. Artikler om Baljeplanter m. m. i Berlingske Have-Leksikon. 1942.

Hansen, Ellen. **2.** Historiske Optegnelser om Træväksten paa Bornholm. — D. Skovforen. Tids. **1943:** 11—22; 195—230; 237—269.

Hansen, Hans R. **23.** Kalimangel hos Landbrugsplanter. — Andelsbladet **1940:** 663—664.

— **24—27.** [Forfatter af Afsnit i] Plantesygdomme i Danmark 1939—42. — Tids. Planteavl **45—48.** (Se Ernst Gram Nr. 97—100). 1940—43.

— **28.** Dyrkning af Baandpil. — D. Skovforen. Tids. **26:** 129—147. 1941.

— **29.** Vintersædens Afsvampning. — Jydsk Ldbr. **24:** 679—680. 1942.

— **30.** Græsmarkerne. — Den ny Landmandsbog I: 585—612. 1943.

— **31.** Piledyrkning. — Ibid. I: 839—852, ill. 1943.

— **32.** Sunde Planter. Praktisk Vejledning i Bekæmpelse af Sygdomme og Skadedyr hos Landbrugs- og Haveplanter samt Bekæmpelse af Markukrudt. — Kbhvn. (142, ill.). 1943.

— Referater og Anmeldelser i Nord. Jdbf. **1940:** 52—54, 109, 275—277. **1941:** 56—57, 125—128, 275—277. **1942:** 250—251; i Tids. Planteavl **46:** 373—375.

Hansen, Henning P. **9.** Studier over Kartoffelviroser i Danmark II. Fortsatte Sortsundersøgelser. — Tids. Planteavl **46:** 355—361. Summary: 362. 1941.

— **10.** Om Nomenklatur for Plantevira samt nogle Synonymer for Kartoffelvira og Kartoffelviroser. (English Summary). — Ibid. **46:** 363—372. 1941.

— **11.** Studier over Kartoffelviroser i Danmark. III. Om Betingelserne for Virusspredning samt Kortlægning af deres geografiske Fordeling. — Kbhvn. Dr. Disp. (134). — Autorref. i Naturh. Tid. **5:** 91—92. 1941.

— **12.** Orienterende Undersøgelser over nogle Tobaks- og Tomatviroser i Danmark. — Nord. Jdbf. **1943:** 264—271. Disk.: 271—272.

— **13.** Bekæmpelse af Plantesygdomme og Skadedyr. — Kbhvn. (32). 1943.

Hansen, K. 2. November 1858—19. April 1941. — Nekrologer (de fleste med Portræt): Naturh. Tid. **5:** 95—96. Tids. Landøkon. **1941:** 321—332. Jydsk Landbr. **23:** 358—359. Ug. Ldm. **85:** 257—265. Dansk Landbr. **60:** 239—240. Dansk Frøavl **24:** 90—91. Andelsbladet **42:** 540. Gartn. Tid. **57:** 226. Tids. Frøavl **29:** 197—198. Ladelund Elevforen. Aarsskr. **1941:** 40—43.

Hansen, K. **46.** Afsnit om Planteavlen i »Det danske Landbrugs Historie«. — Kbhvn. (76, ill.). 1940.

Hansen, Martin. **7.** Stenalder-Engen ved Nørholm [dens Flora]. — Kronik. Aalborg Stiftstid. 8/9-1940.

— **8.** Giftige Planter og Dyr. — Nat. Verden **25:** 134—137. 1941.

— **9.** Kridtbrud ved Aalborg og Planter deri. — Ibid. **26:** 324—336, 6 f. 1942.

Hansen, Poul. **2.** [Artikler om Prydplanter m. m.]. — Nat. og Hjemmet **37—40.** 1940—43.

Hansen, T. og Bacher, T. **1.** Forsøg med Vækststoffer, 370. Beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur. — Tids. Planteavl **48:** 163—186. 1943.

Hansen, Willy F. **11.** Udplantningsplanter. — Gartn. Tid. **56:** 563—568. 1940.

— **12.** Haven i Hjemmet. — Haven **42:** 19—21. 1942.

— Artikler om Altanplanter m. m. i Berlingske Have-Leksikon. 1942.

Harbou, J. **2.** Herbariet — en klassisk Hobby. — Berl. Tid. 7/7-1941.

— **3.** Nu er det Tiden til at anlægge et Herbarium. — Berl. Tid. 11/5-1942.

— **4.** Hvordan Herbariet skal ordnes. — Berl. Tid. 22/6-1942.

Hardy-Hansen, E. V. **2.** Frugtavlernes Fagbog. II. Bd. Udarbejdet af Landsforeningen »Dansk Frugtavl«. Under Redaktion af E. V. Hardy-Hansen. — Kbhvn. (616, ill.). 1941.

Harmsen, L. **5.** Studies on the cytology of arctic plants. II. Habenaria. — Medd. Grønl. **131.** Nr. 10 (15, 25 f.). 1943.

— Autorref. i Bot. Centralbl. N. F. **35:** 69—70.

Nielsen, Niels und Hartelius, Vagn. **25.** Zur Methodik der Wuchsstoff-Untersuchung mittels Hefe. — C. r. Carlsb. Sér. phys. **23:** 93—106, 2 f. 1940.

Hartelius, Vagn. **26.** Erwiderung auf die vorstehende Mitteilung [von Karl Rippel]. — Planta **30:** 692—693. 1940.

— **27.** Über die Verarbeitung von Kohlensäure durch Propionibacterium pentosaceum. — Biochem. Zeitschr. **305:** 396—404, 1 f. 1940.

— **28.** Untersuchungen über das Vorkommen einer Bioskomponente, Bios F, in Pflanzenextrakten. — C. r. Carlsb. Sér. phys. **23:** 243—258. — Planta **32:** 196—210. 1941.

Nielsen, Niels und Hartelius, Vagn. **29.** Methode zur Bestimmung kleiner Mengen von β-Alanin in tierischen und pflanzlichen Substanzen. — C. r. Carlsb. Sér. phys. **23:** 259—269. — Biochem. Zeitschr. **309.** 1941.

Hartelius, Vagn und Nielsen, Niels. **30.** Bildung von Hefewuchsstoff durch Erwärmung von Zucker mit Ammoniumhydroxyd. — C. r. Carlsb. Sér. phys. **23:** 155—162. — Biochem. Zeitschr. **307.** 1941.

— **31.** Einfluss von β-Alanin und anderen Wuchsstoffen auf den Stickstoffgehalt der Hefe. — Die Naturwissenschaften **30:** 660. 1942.

— **32.** Der Einfluss von β-Alanin auf das Verhältnis Atmung/Gärung bei Hefe. — Ibid. **30:** 660, 1 f. 1942.

Nielsen, Niels und Hartelius Vagn. **33.** Methode zur Bestimmung kleiner und kleinsten Mengen von Biotin in tierischen und pflanzlichen Substanzen. — C. r. Carlsb. Sér. phys. **23:** 387—398. — Biochem. Zeitschr. **311:** 317—328. 1942.

Hartelius, Vagn. **34.** Einfluss des β-Alanins auf Atmung und Gärung der Hefe bei kurzdauernden Versuchen. — Die Naturwissenschaften **31:** 139, 2 f. 1943.

— **35.** Hemmung der Wirkung von β-Alanin auf die Atmung der Hefe durch β-Aminobuttersäure. — Ibid. **31.** 1943.

Nielsen, Niels, Hartelius, Vagn und Johansen, Gordon. **36.** Eine Methode zur gleichzeitigen Bestimmung von Pantothensäure und β-Alanin. — Ibid. **31:** 550. 1943.

— — und Schmidt, Vagn. **37.** Der Gehalt verschiedener menschlicher Organe an Pantothensäure und β-Alanin. — Ibid. **31:** 550. 1943.

Hartelius, V. Autorref. i Bot. Centralbl. N. F. **33:** 377—378; **35:** 137—138; **36:** 199, 134.

Heick, Fr. **1.** Stubafgrøder. — Ug. Ldm. **87:** 394—395. 1942.

— **2.** Mellemafgrøder. — Den ny Landmandsbog I: 577—584, ill. 1943.

— **3.** Bælgsæd. — Den ny Landmandsbog I: 519—536, 11 f. 1943.

Heide, Fr. **51.** Forglemmigej — et dansk Plantenavn og dets Historie. — Gads d. Mag. **34:** 459—464. 1940.

— **52.** Kabbeleje — et urnordisk Navn. — Folkesk. **57:** 504—506. 1940.

Helmers, E. **2.** Botrytis on Allium species in Denmark. Botrytis Allii Munn and B. globosa Raabe. — Medd. Plantepatol. Afd. kgl. Vet.- og Landbohøjsk. Nr. **25** (51, 22 f. 2 t.). 1943. — Anm. i Havebrugsforskn. **1:** 11—12.

Herring, Poul. **29.** Primitiæ monographiæ Rosarum Sinensium. Fasc. II. De kinesiske Roser i Herbarierne i Edinburgh. — Kbhvn. 4°. (Maskinskrevet, 26). 1940.

— **30.** Roses from Korea and Formosa. — (Maskinskrevet, 23). 1940.

— **31.** Rosæ sinenses a Dre. H. Smith lectæ. — (Maskinskrevet, 13). 1940.

— **32.** The geographical distribution of the chinese Roses. — (Maskinskrevet, 12). 1940.

— **33.** Bidrag til en topo-rhodografisk Undersøgelse af Danmark. Nr. 1. — (Maskinskrevet, 7). 1940.

— **34.** Den gamle Maanedsroses Historie. — Haven **41:** 98—99. 1941.

— **35.** Rosa gigantea Collett og dens Kulturformer. — (Maskinskrevet, 7). 1941.

— **36.** Note on Rosa Roxburghii Tratt. — (Maskinskrevet, 6). 1941.

— **37.** Kinas Roser. Et Foredrag. — (Maskinskrevet, 17). 1941.

— **38.** Et Par Randbemærkninger til Stykket om Rosa-Gruppen i Skottsbergs Växtsystematik. — (Maskinskrevet, 3). 1941.

— **39.** Some Roses from Central Asia. — (Maskinskrevet, 13). 1941.

— **40.** A revision of the Siberian material of Rosa acicularis Lindl. subsp. Gmelini (Bge.) Schneid., now in the herbaria of Stockholm, Upsala, Oslo and Copenhagen. — (Maskinskrevet, 8). 1941.

Herring, Poul. **41.** Den nye nordiske Plante-Ikonografi og Slægten Rosa. — (Maskinskrevet, 8). 1941.
— **42.** En ny dansk Rosenbog. — (Maskinskrevet, 5). 1941.
— **43.** Pehr Osbeck og hans kinesiske Roser. — (Maskinskrevet, 6). 1942.
— **44.** Rosæ Davidianæ. — (Maskinskrevet, 11). 1942.
— **45.** Roser fra Omei-Bjerget. — (Maskinskrevet, 6). 1942.
— **46.** Islandske Roser. — (Maskinskrevet, 6). 1942.
— **47.** Roses from the Himalaya. — (Maskinskrevet, 15). 1942.
— **48.** Omkring Rosa Montezumæ H. B. K. — (Maskinskrevet, 6). 1942.
— **49.** Fra Goethe-Tidens Weimar. — (Maskinskrevet, 9). 1943.
— **50.** Polyploidi og geografisk Udbredelse hos Slægten Rosa. — (Maskinskrevet, 3). 1943.
— **51.** Loureiros kinesiske Roser. — (Maskinskrevet, 5). 1943.
— **52.** Mary Lawrances »Collection of Roses«. — (Maskinskrevet, 7). 1943.
— **53.** Marginalia til den nye Rostrup. — (Maskinskrevet, 6). 1943.
— **54.** Forsskåls Roser. — (Maskinskrevet, 5). 1943.
— **55.** Rosa incarnata Mill. (Maiden's Blush). — (Maskinskrevet, 4). 1943.

Hertz, V. **6.** Lidt om Svampeforgiftninger i Danmark. Summary: On fungus-poisoning in Denmark. — Friesia **2:** 225—231 (Autorref. af Foredrag). — [Uddrag i] Naturh. Tid. **6:** 21. 1942.
— Notitser og Ekskursionsberetninger i Friesia **2:** 182—183, 192, 270—271, 281.

Hesselbo, Aug. **16.** Christen Erasmus Otterstrøm Jensen. 11. Juni 1859—4. Oktober 1941. — Bot. Tids. **46:** 79—81, Portræt. 1942.
— Anmeldelse i Bot. Tids. **45:** 233—234. Ekskursionsberetning, ibid. **46:** 156.

Hoff, Mogens. **1.** Crassulaceernes og Saxifragaceernes Udbredelse i Danmark. (Summary: The distribution of the Crassulaceae and the Saxifragaceae within Denmark). — Danmarks topografisk-botaniske Undersøgelse. Nr. 11. — Bot. Tids. **47:** 95—121, 10 Kort. 1943.

Holm, Axel. **1.** Inddæmningerne og Bændeltangen. — Fyns Stiftstid. 13/2-1941.

Holm, Folke. **4.** Douglasiens Sodskimmel. — D. Skovforen. Tids. **25:** 583—584. 1940.
— **5.** Douglasgran. Proveniens og Vækst. Die Douglasie, Proveniens und Wachstum (Zusammenfass.). — Forstl. Forsøgsv. **15:** 233—312, 21 f. 1940.

Müller, D. und Holm, Fritze. **1.** Die Atmung der Gräserendosperm. — Planta **32:** 596—599. 1942.
— — **2.** Herstellung von Kieselgel. — Zentralbl. für Bakteriologie etc. II. Abt. **105:** 131—133. 1942.

Holter, H. **1.** (Se Linderstrøm-Lang Nr. 3). 1943.

Humlum, Johs. **6.** Zur Geographie des Maisbaus. — Ursprung, Verbreitung, heutige Ausdehnung des Maisbaus und seine Bedeutung

für den Welthandel. Anforderungen des Maises an das Klima, mit besonderem Hinblick auf Rumänien. (Dr. Disp.). — Foren. til unge Handelsmænds Uddannelse. Handelshøjsk. Kbhvn. Skriftrække A. I. (318, ill.). — Autorref. Naturh. Tid. **6:** 59—60. 1942.

Iversen, Johs. **17.** Blütenbiologische Studien. I. Dimorphie und Monomorphie bei Armeria (English Summary). — V. S. Biol. Medd. **15** Nr. 8 (40, 2 f., 10 t.). — Autorref. i Naturh. Tid. **4:** 35. 1940.

— **18.** Vegetations- og Klimaperioderne i Danmark efter Istiden, og Geologiske Vidnesbyrd om »Svedjebrug« i Danmarks yngre Stenalder. — Naturh. Tid. **4:** 6. (Autorref. af Foredrag i Geol. Foren.). 1940.

— **19.** Hvorledes Nordboerne paa Grønland gik til Grunde. — Folkelig Universitetsunderv. Nr. 85 (4). 1940.

— **20.** Landnam i Danmarks Stenalder. En pollenanalytisk Undersøgelse over det første Landbrugs Indvirkning paa Vegetationsudviklingen. — Danm. Geol. Unders. II. Rk. Nr. **66** (Dansk Tekst: 7—19, engelsk Tekst: 20—65; 9 t.). — Anm. af S. A. Andersen i Naturh. Tid. **6:** 15—16. 1941.

— **21.** Vore Mosers Vidnesbyrd om Klimaets, Plante- og Dyreverdenens Forandringer gennem Tiderne. — Folk. Universitetsundervisn. Nr. 118. (4.). 1941.

— **22.** Østslesvigs Natur. — Danmark **2:** 193—199, 10 f. 1941.

— **23.** En pollenanalytisk Tidsfæstelse af Ferskvandslagene ved Nørre Lyngby. Med Bemærkninger om de senglaciale Naturforhold i Danmark. — Medd. Dansk Geol. Foren. **10:** 130—151, 4 f, 1 t. 1942.

Degerbøl, Magnus and Iversen, Johs. On a find of a Sheatfish (Silurus glanus L.) from the Ancylos period in Denmark. — V. Medd. Naturh. Foren. **105:** 435—446. 1942.

Iversen, Johs. und Olsen, Sigurd. **25.** Die Verbreitung der Wasserpflanzen in Relation zur Chemie des Wassers. (Vortragsreferat). — Bot. Tids. **46:** 136—145, 5 f. 1943.

— **26.** Pollenanalyse. — Salmonsen Leksik.-Tids. III: 116—120, 2 f. 1943.

— Autorref. i Bot. Centralbl. N. F. **36:** 177—178.

Iversen, Karsten. **8.** Tidens Planteavlsproblemer. — Jydsk Landbrug **22:** 759—771. 1940.

— **9.** Statskonsulent K. Hansen. 1858—1941. — Ibid. **23:** 358—359, Portræt. 1941.

— **10.** Tidens Planteavlsproblemer. — Tids. Landøkon. **1941:** 65—87 (Autorref. af Foredrag).

— **11.** Fosforsyreproblemet i forsøgsmæssig Belysning. (Ref. af Foredrag). — Jydsk Landbr. **25:** 229—233; 258—262. 1943.

Jacobsen, Børge. **1.** Studies on Olpidium Brassicae (Wor.) Dang. — Medd. Plantepatol. Afd. kgl. Vet.- og Landbohøjsk. Nr. **24** (53, 5 t.). 1943.

Jensen, Ad. S. **1.** Myrer og Elaiosomer. — Nat. Verden. **27:** 88—89. 1943.

Jensen, Albert. Anmeldelser i Fl. og Flauna **46:** 44—45, 158—159. 1940.

Jensen, C. 11. Juni 1859—4. Oktober 1941. — Nekrologer: Bot. Tids. **46:** 79—81, Portræt. (A. Hesselbo). Bot. Notiser **1942:** 105—109, Portræt. (Herman Persson). Nat. Verden **25:** 433—435, Portræt. (O. Paulsen). Arch. Pharm. og Chemi **48:** 615—619, Portræt. (O. Paulsen). Salmonsen Leksikon-Tids. II: 1246—1247. (N. F. Buchwald).

Jensen, Carl. **1.** Bogen om Siv. — Kbhvn. (56, ill.). 1941.

Jensen, Carlos. **1 a.** Kan Frø ved Lysbehandling bevare Spireevnen en længere Aarrække end normalt? — Kbhvn. (16, 6 f.). — Hertil: Tillæg [dansk] (4, 6 f.) og med dansk, engelsk og tysk Tekst: 2. Tillæg (6, 4 f.), 3. Tillæg (15, 11 f.). 1941.

— **1 b.** Is it possible that seeds through treatment with light may keep their germinating power through a longer span of years than normal? — Kbhvn. (16). — Hertil: Supplement (4, 6 f.). Angaaende 2. og 3. Nachtrag se Nr. 1 a. 1941.

— **1 c.** Ist es möglich, dass Samen dank Behandlung mit Licht ihre Keimfähigkeit eine längere Reihe von Jahren bewahren können als sonst? — Kbhvn. (16). — Hertil: Nachtrag (4, 6 f.). Angaaende 2. og 3. Supplement se Nr. 1 a. 1941.

— **2.** Über die Möglichkeit, mit Hilfe von Lichtbehandlung die Keimfähigkeit von Samen zu verlängern. — Zeitschr. f. Bot. **37:** 487—499, 6 f. 1942.

Jensen, H. Land. **3.** [Aarlige Beretninger om Planteavlen 1939—42]. — Tids. Landøkon. **1940—43.** — Jydsk Landbr. **22—25.** — D. Landbr. **59—62.**

— **4.** Om Planteavlsarbejdet i Landboforeningerne i Jylland 1939. — Skanderb. (437). 1940.

— **5.** Kisaske. En Kobbergødning til Bekæmpelse af Gulspidssyge. — Jydsk Landbr. **22:** 421—422. 1940.

— **6.** Forsøgsvirksomhed. — Korn I: 112—141, ill. 1942.

— **7.** Forsøgsvirksomhed paa Planteavlens Omraade. — Den ny Landmandsbog I: 853—872, ill. 1943.

— Talrige landbrugsfaglige Artikler og Anmeldelser i Jydsk Landbr. **22—25.**

Jensen, Frede. **1.** Af den danske Frøavls Historie. — Kbhvn. (74). 1941.

Jensen, H. Nilaus. **12.** Axel Lange in memoriam. — Gartn. Tid. **57:** 113. 1941.

— **13.** Teucrium divaricatum Sieber. — Ibid. **57:** 473. 1941.

— **14.** Frilands-Cyclamen. — Ibid. **57:** 584—585. 1941.

— **15.** Lysichitium. — Ibid. **58:** 93, 1 f. 1942.

— **16.** Om Morbærtræet og dets Slægtninge. — Ibid. **58:** 185—187. 1942.

— **17.** En hundredaarig Drivhusplante, Dioon edule i Botanisk Have. — Ibid. **58:** 357, 1 f. 1942.

— **18.** Lidt om Vinca-Arterne. — Ibid. **58:** 498—499. 1942.

— **19.** Clematis Fargesii Franch. — Ibid. **58:** 562, 1 f. 1942.

— **20.** Chrysanthemum — Matricaria — Pyrethrum. Om Formerne af Chrysanthemum parthenium Bernh. — Ibid. **59:** 472—473. 1943.

— Anmeldelse i Gartn. Tid. **57:** 532.

Jensen, Harry. **3.** [Artikler om Prydplanter]. — Gartn. Tid. **58.** (Fritillaria (301—302). Daphne (188—190)). 1942.

Jensen, Hjalmar. **64.** Om Forhindring af Okkerdannelse i Drainrør. — Hedes. Tids. **59:** 139—143 (1 kol. t.). 1938.

— **65.** Tobaksavlen i Danmark. — Salmonsen Leksik.-Tids. I: 570—573, 2 f. 1941.

— **66.** Nutid og Fremtid for dansk Tobak. [Interview]. — D. Arbejde **32** Nr. 7: 9—10. 1941.

— **67.** Nogle smaa Tobaksspørgsmaal. — Kbhvn. (16 S.). 1941.

Jensen, Ingemann. **2.** Virussygdommenes Betydning for Kartoffelavlen. — Ug. Ldm. **85:** 733—737. 1940.

— og Bøgh, Henrik. **3.** Om Forhold der har Indflydelse paa Krydsningsfaren hos vindbestøvende Kulturplanter. (English Summary). — Tids. Planteavl **46:** 238—266, 13 f. — [Uddrag i] Tids. Frøavl **29:** 330—338. 1941.

Jensen, J. K. **3.** En- og toaarige Græsmarker og Sædskiftet. — D. Landbrug **61:** 274—76; 289—290; 322—323; 345—346; 370. — Bemærkn. af H. C. Aslyng, ibid. 309—310, 336; af J. Kusk Mikkelsen, ibid. 357—358. 1942.

— **4.** Grøngødning. — Den ny Landmandsbog I: 359—374, ill. 1943.

— Talrige landbrugsfaglige Artikler i D. Landbrug **59—62.**

Jensen, Jørgen Nilaus. **1.** Et Par gode Ceropegia Arter til Stue. — Gartn. Tid. **57:** 8—9, 2 f. 1941.

Jensen, J. P. Ekskursionsberetninger i Friesia **2:** 289—291. Boganmeldelse i Naturh. Tid. **7:** 78. 1942—43.

Jensen, K. Mejer. [Om dyrkede Naaletræer]. — Gartn. Tid. **57:** 169—171; 354—355; 388—390. 1941.

Jensen, P. Boysen. **64.** Quantitative Bestimmung der beschleunigenden Streckungswuchsstoffe in der sauren Fraktion der Ätherextrakte aus höheren Pflanzen. — Planta **31:** 653—669, 1 f. 1941.

— **65.** Plantefysiologi. 2. Udg. — Kbhvn. (XXII + 487, 168 f. 1 kol. t.). 1943.

— Anmeldelse i Bot. Tids. **45:** 236—237. 1940.

Jensen, Svend Aa. **1.** Planternes Navne. — Kronik. Kristeligt Dagbl. 3/7-41.

— **2.** [Kroniker om Svampe]. — Aalborg Stiftstid. 1/9-1941; 14/9-1941. Kristl. Dagbl. 12/9-1941.

Jensen, S. Tovborg. **7.** Kaliummangelsymptomer paa Landbrugsplanterne. — Tids. Planteavl **45:** 725—727. 1940.

— **8.** Mangan, Kobber og Bor i Staldgødning, Ajle og Handelsgødning. — Tids. Planteavl **46:** 169—171. 1940.

Jensen, Th. André. **1.** Problemer vedrørende Smørproduktionens Syrningsteknik samt Anvendelse af Gærsvampe som et naturligt Led i Osteproduktionen. — Odense (48). 1942.

Jessen, H. H. **1.** Beretning om nogle Undersøgelser vedrørende Strandløg og disses Anvendelse til Fremstilling af Rottegift. — Farm. Tid. **53:** 937—947. 1943.

Jessen, K. og Mentz, A. **87.** Vilde Planter i Norden. Ca. 800 Billeder i Farvetryk med Tekst af K. Jessen og A. Mentz. Tekstbd. I-IV + 1 Bd. kol. t. — Kbhvn. (1160, 795 f., 796 kol. t.). 1937—40.

— **102.** Danish scientific investigations in Iran. Part 1—2. Red. af K. Jessen og R. Spärck. — Kbhvn. 1939—40.

— **103.** Bornholm. Oprindelse og Natur. Geologi og Flora ved K. Jessen. — Danmark **1:** 257—264, 10 f. 1940.

— **104.** Træk af Jyllands Naturforhold. — Ibid. **1:** 401—404, 4 f. 1941.

— **105.** Himmerlands Heder. — Ibid. **1:** 482—483, 2 f. 1941.

— **106.** Den store Hedefredning i Himmerland. — Danm. Naturfredningsforen. Aarsskr. **1940—41:** 63—70, 5 f., 1 Kort. 1941.

— **107.** Danmarks Natur gennem Tiderne. — Schultz Danmarkshistorie **1:** 1—72, ill. Kbhvn. 1941.

— **108.** Bemærkninger om de fredlyste Arealer ved Strandkjær. — Danm. Naturfredningsforen. Aarsskr. **1941—42:** 63—65, 3 f. 1942.

— **109.** Et Frø af Vættenyre, Entada scandens, fundet i Lillebælt og spiret i Botanisk Have. — Naturh. Tid. **6:** 38 (Autorref. af Foredrag i Bot. For.). 1942.

— **110.** En vestjydsk Tøreng. — Ibid. **7:** 55. (Autorref. af Foredrag i Bot. For.). 1943.

— **111.** Danske mosetyper, deres udviklingshistorie og vegetation (Foredrag, ref. af H. Jonassen). — Naturh. Tid. **7:** 85—87, 1 f. 1943.

Struckmann, Erick, Jessen, Knud og Hjerl-Hansen, Finn. **112.** De danske Heder. Deres Natur og Fortidsminder, Folkeliv og Kultur. Red. af — — —. Bd. **1—2.** (754, ill.). — Kbhvn. 1943.

Jessen, Knud. **113.** Den jydske Hedes Flora. — De danske Heder **1:** 58—92, 15 f. — Kbhvn. 1943.

— Anmeldelser i Bot. Tids. **45:** 237—239; 462—464. Ekskursionsberetning. Ibid. **46:** 69.

Nielsen, Niels und Johansen, Gordon. **1.** Über den Stickstoffgehalt von Bacterium radicicola. — C. r. Carlsb. Sér. phys. **23:** 135—138. 1940.

— — **2.** Einfluss der Wasserstoffionenkoncentration und des Kupfers auf das Wachstum von Bacterium radicicola bei Verwendung verschiedener Stickstoffquellen. — Ibid. **23:** 139—145, 3 f. 1940.

— — **3.** Vergleichende Untersuchungen über das Wachstum verschiedener Bacterium radicicola-Stämme auf verschiedenen Stickstoffquellen. — Ibid. **23:** 163—172. 1941.

— — **4.** Untersuchung über die Wirkung verschiedener Wuchsstoffe auf 4 Stämme von Bacterium radicicola. — Ibid. **23:** 171—193. 1941.

— — **5.** Einfluss von Zitronensäure und anderen organischen Säuren auf das Wachstum verschiedener Stämme von B. radicicola und B. radiobacter. — Ibid. **23:** 399—407. 1942.

— — **6.** Über die Wirkung verschiedener β-Alanin-Derivate als Wuchsstoff oder Antiwuchsstoff auf Hefe. — Die Naturwissenschaften. **31:** 235. 1943.

— Hartelius, Vagn und Johansen, Gordon. **7.** Eine Methode

zur gleichzeitigen Bestimmung von Pantothensäure und β-Alanin. — Ibid. **31:** 550. 1943.

Johansen, Gudrun. **9—12.** [Forfatter af Afsnit i] Plantesygdomme i Danmark 1939—42. — Tids. Planteavl **45—48.** (Se Ernst Gram Nr. 97—100). 1940—43.

— **13.** Hørsygdomme. — Nord. Jdbf. **1942.** Kongresber. 34—49, 4 f.

— **14.** Indsunkne Smaapletter paa Kartoffelknolde. — Tids. Planteavl **47:** 673—682. 1943.

— **15.** Hørsygdomme. — Tids. Planteavl **48:** 187—298, 17 f., 2 kol. t. 1943.

Johansen, Vagn. **1.** Douglasgran. — Hedes. Tids. **64:** 323—335, 2 f. 1943.

Jonassen, H. **4.** Referater af Foredrag. (Se K. Jessen Nr. 111; Kai Berg Nr. 2). — Naturh. Tid. **7:** 84—87. 1943.

— **5.** Moseundersøgelser og deres bidrag til vor viden om planternes indvandring. — Ibid. **7:** 88—89 (Autorrref. af Foredrag). 1943.

Juel, Inger. **2.** Der Auxingehalt in Samen verschiedenen Alters, sowie einige Untersuchungen betreffend die Haltbarkeit der Auxine. — Planta **32:** 227—233. 1941.

Jørgensen, C. A. **55.** Om Kalihungersymptomerne paa Landbrugsplanterne og deres Anvendelse ved Paavisning af Kalitrang i Marken. — Tids. Planteavl **44:** 557—634, 8 f., 1 kol. t. 1940.

— **56.** E. Rostrup: Den danske Flora. En populær Vejledning til at lære de danske Planter at kende. Sekstende, omarbejdede Udgave ved C. A. Jørgensen. — Kbhvn. (LXIII + 496, 154 f.). 1943.

— Anmeldelse i Bot. Tids. **45:** 230.

Jørgensen, Hakon. **23.** Eugenius Warming. 1841—1941. — Naturh. Tid. **5:** 79—80. 1941.

— Anmeldelse i Naturh. Tid. **6:** 11—12.

Jørgensen, Holger. **5.** Om de Faktorer hos Blomsterne, der vejleder Honningbien ved Blomsterbesøgene. — Nat. Verden **24:** 193—200, 3 f. 1940.

Kampp, Aa. H. **1.** Dansk Frugt og Verdensmarkedet. Geografiske Betragtninger. — Gartn. Tid. **58:** 481—485, 2 f. 1942.

— **2.** Verdens Korn- og Kartoffelproduktion. En landbrugsgeografisk Oversigt. — Tids. Landøkon. **1942:** 537—552, 8 Kort.

Kirkegaard, Th. **2.** Landbrugsbakteriologi. 3. Udg. — Odense (103). 1943.

Kjellerup, Jens. **1.** Nyt Findested for Isoëtes echinospora Durieu. — Bot. Tids. **46:** 52—53. 1942.

Kjær, Arne. **7.** Nogle Laboratoriemetoder til Bestemmelse af Spireevnen hos Havre, sammenlignet med Spireevnen i Marken. (Engelsk Resumé). Beretn. fra Statsfrøkontrollen. — Tids. Planteavl **44:** 469—485, 11 f. 1940.

Gadd, I. und Kjær, Arne. **8.** Über die Verwendbarkeit der Selen- und Indigokarminmethoden bei der Prüfung von Frost- und Fusariumgeschädigtem Getreide. (English Summary). — C. r. Ass. int. Semences **12:** 140—149. 1940.

Kjær, Arne. **9 a.** Et Mindesmærke for Direktør K. Dorph-Petersen. — Gartn. Tid. **56:** 492, Portræt. 1940.

— **9 b.** A monument for K. Dorph-Petersen. — C. r. Ass. int. Semences **12:** 137—139, Photo. 1940.

— **10.** Analyser af Plænegræsfrø. — Haven **41:** 38—40. 1941.

— **11 a.** Spiringen af nedgravet og tørt opbevaret Frø. I. 1934—39. Beretn. fra Statsfrøkontrollen. — Tids. Planteavl **45:** 486—505, 8 f. Summary: 505—507. 1941.

— **11 b.** Germination of buried and dry stored seeds. I. 1934—1939. Report from the Danish Seed Testing Station. — C. r. Ass. int. Semences **12:** 167—188, 8 f. Zusammenfassung: 188—190. 1940.

— **12.** Hvornaar bør Gulerodsfrø høstes? — D. Frøavl **25:** 205—207. — Ug. Ldm. **87:** 615—617. 1942.

— **13.** Om Bestemmelse af Spireevnen ved Hjælp af kemiske Reagenser. — Havebrugsforskning **1:** 81—84 1943.

— Anmeldelser i Havebrugsforskning **1:** 24—25, 13—14, 87. Artikler i Berlingske Have-Leksikon 1942.

Kjær, Inger. **1.** Pollenundersøgelser foretaget paa danske Honningprøver. — Tids. Biavl **77:** 159—164. 1943.

Klinge, Axel B. **1.** Kæmpe-Stenmorkel i Jylland. — Fl. og Fauna **48:** 62. 1942.

Knap, Th. **1.** Om Indsamling af Lægeplanter. — Farm. Tid. **50:** 496—497. 1940.

Knudsen, Sigfred. Anmeldelser i Fl. og Fauna **46:** 43; **48:** 148, 155—156; **49:** 152—154. 1940—43.

Kring, L. **4.** Lolland-Falsters Natur. — Danmark **2:** 513—519, 10 f. 1942.

— Ekskursionsberetninger i Flora og Fauna **46:** 48, 110; **47:** 69—71; **48:** 142—143. 1940—42.

Kristensen, Kr. **4.** Ukrudt. — Den ny Landmandsbog I: 713—734, ill. 2 kol. t.

Kristensen, R. K. **10.** Vore Afgrøders Forhold til Klimaet. II. Nedbørens Indflydelse paa Afgrødestørrelsen. — Tids. Planteavl **45:** 693—707, 9 f. — Tids. Landøkon. **1941:** 594—603, 9 f.

— **11.** Klimatologiske Undersøgelser. — Ug. Ldm. **86:** 645—649. 1941.

— **12.** Kartoflernes Vægtfylde og deres Indhold af Tørstof og Stivelse. — Tids. Planteavl **46:** 661—672, 2 f. 1942.

Kristensen, Reinhardt. **1.** Køkkenurter. — Kbhvn. (128, ill.). 1941.

— **2.** Om Forædling af Køkkenurter. — Havebrugsforskning **1.** 65—72. 1943.

— og Troelsen, K. **3.** Avl af Havefrø. — Kbhvn. (336, 181 f.). 1943.

Køie, M. **4.** Tøj fra yngre Bronzealder fremstillet af Nælde (Urtica dioeca L.). (Rés. fran.: Vêtements du récent Âge du Bronze produits de l'Ortie (Urtica dioeca L.)). — Aarb. f. Nord. Oldkyndighed og Historie **1943:** 99—104, 2 f.

— Ekskursionsberetning i Bot. Tids. **46:** 159. Autorref. i Bot. Centralbl. N. F. **33:** 386—387. **35:** 85.

Bornebusch, C. H. og Ladefoged, Kjeld. **6.** Hvidgranens og Sitkagranens Dødelighed i Hede- og Klitplantager i 1938 og 1939. — Frostschäden an Weissfichte und Sitkafichte auf der Heide und in Dünenbepflanzungen (Zusammenfass.). — Forstl. Forsøgsv. **15:** 209—232, 15 f. 1940.

Ladefoged, Kjeld. **7.** Die Forstwirtschaft in Dänemark. Eine ökologische und waldbauliche Darstellung. — Zeitschr. für Weltforstwirtschaft **8:** 3—53, 22 f. (English Summary: 53—56). 1941.

— **8.** Virkning af Tørkeperioder. — D. Skovforen. Tids. **28:** 389—428. 1943.

— **9.** Indre Brud i og Valkdannelser paa staaende Granstammer. — Ibid. **28:** 504—510, 6 f. 1943.

— Autorref. i Bot. Centralbl. N. F. **35:** 75. Anmeldelse i D. Skovforen. Tids. **25:** 15—18.

Lange, Axel. 4. December 1871—13. Februar 1941. — Nekrologer: Bot. Tids. **45:** 333—337, Portræt (Carl Christensen). Naturh. Tid. **5:** 31—32, Portræt (Carl Christensen). Gartn. Tid. **57:** 97, Portræt (Anton Pedersen). Ibid. **57:** 113 (H. Nilaus Jensen). Kristeligt Dagbl. 28. Februar 1941 (Axel Garboe). »Politiken« 15. Februar 1941. (»Steph.«).

— **171.** Anemonen og dens danske Navne. — D. Folkemaal **12:** 88—98. 1940.

— **172.** Et Udvalg af Campanula-Arter. (Efter quarterly bulletin alpine garden Society). — Gartn. Tid. **56:** 231—233, 5 f. 1940.

— **173.** Trifolium — Kløver. Dens Navn og Stilling i Folkloren. — Sprog og Kultur **8:** 97—112. 1940.

— **174.** Undersøgelser over og Bemærkninger til nogle danske Slægtsnavne for Planterne i den danske Flora. — Ibid. **9:** 81—128. 1941.

Lange, Jakob E. 2. April 1864—27. December 1941. — Nekrologer (de fleste med Portræt): Bot. Tids. **46:** 81—86. Friesia **2:** 209—220 [p. 220 en Fortegnelse over Langes mykologiske Arbejder] (Begge af N. F. Buchwald). Naturh. Tid. **6:** 29—31 (F. H. Møller). Fl. og Fauna **48:** 45—48 (Niels Foged). Nat. Verden **26:** 337—343 (N. F. Buchwald). Salmonsen Leksikon-Tids. II: 1246—1247 (N. F. Buchwald). Gartn. Tid. **58:** 4 (Chr. Fich). D. Havetid. **107:** 13—14 (A. Dalskov). Ug. Ldm. **87:** 31. D. Landbrug **61:** 7. Grundskyld **20:** 3—6 (N. F. Buchwald).

— **17.** Flora Agaricina Danica. Vol. V. (108 + 24, pl. 161—200). Latinske Diagnoser publiceret i »Flora Agaricina Danica« 1935—40 og i »Studies in the Agarics of Denmark« p. I—IX. Specific and generic index to Vol. I—V (udarbejdet af N. Fabritius Buchwald) p. XIII—XXIV. 1940.

— **18.** Bemærkelsesværdige Paddehat-Fund i de senere Aar. — Summary: Notes on rare agarics recently found in Denmark. — Friesia **2:** 156—160. 1941.

— **19.** Artikler og Taler. 1888—1941. — Odense (200, ill.). 1942.

— **3.** Vilde Planter i Have, paa Mark og Eng. 24 farvetrykte Tavler med vejledende Tekst. — Ny udvidet Udgave. Kbhvn. (26 + IV,

24 kol. t.) med Tillæg: Kimplanter af Havens og Markens Ukrudt. Afbildningstavler og Bestemmelsesnøgle. 1943.

Lange, Jakob E. **20.** Iagttagelser fra Hatsvampefloraens Omraade. [Uændret Genoptryk af Foredragsreferat i Bot. Tids. **27:** XXXVII—XLIV]. — Af Fyns Flora og Fauna. Odense (7—20). 1943.

Lange, Johan. **9.** Lidt om Navne og deres Oprindelse. Krusbär. — Gartn. Tid. **56:** 50. 1940.

— **10.** Plantenavnenes Hjælpeord. — Ibid. **56:** 251—252. 1940.

— **11.** Havebrugslatin og Ordliste. — (Duplikeret, 74). 1941.

— **12.** Plantenomenklatur. Med latinske Læseøvelser og Grammatik. — (Duplikeret, 38). 1942.

— **13.** Det famøse Nomenklaturspørgsmaal. — Havebrugsforskning **1:** 17—19. 1942.

— **14.** Plantenomenklatur. — Havekunst **23:** 69—72. 1942.

— **15.** Internationale Regler for Navngivningen af Haveplanter. — Gartn. Tid. **58:** 70—71. 1942.

— **16.** Tolmiea Menziesii var. triplex. Navngivning af nye Haveformer. — Ibid. **58:** 647. 1942.

— **17.** Plantenavneudvalget. — Gartn. Tid. **59:** 38. 1943.

— Anmeldelser i Havebrugsforskning **1:** 16, 62—63, 77—79, 86—87, 87—88. Gartn. Tid. **57:** 32. 1942.

Lange, Morten. Ekskursionsberetning i Bot. Tids. **46:** 163—164. Notitser i Friesia **2:** 182. 1943.

Larsen, Asger. **4.** Nyere tyske Forsøg med Hør. — Ug. Ldm. **85:** 214—216. — D. Landbr. **59:** 188—190. 1940.

Bagge, H. og Larsen, Asger. **5.** Dyrkning af Industriplanter. — Kbhvn. (188. 4 f.). 1942.

Larsen, Asger. Anmeldelse i Ug. Ldm. **86:** 370.

Larsen, C. Muhle. **1.** Masurbirk. Rejseberetning — Masurbirk i Finland — Materialet i Arboretet. — D. Skovforen. Tids. **25:** 33—72, 15 f. 1940.

— **2.** Masurbirk. — Naturh. Tid. **4:** 8—9, 1 f. (Autorref. af Foredrag i Bot. Foren.). 1940.

— **3.** Bemærkninger om Skovtræforædling. — D. Skovforen. Tids. **26:** 108—128, 2 f. 1941.

Gram, K., Larsen, C. Muhle, Larsen, C. Syrach and Westergaard, M. **4.** Contributions to the cytogenetics of forest trees. II. Alnus studies. — Vet. Landboh. Aarsskr. **1941:** 44—58, 5 f.

Larsen, C. Muhle. **5.** Stiklinger af urteagtige Skud paa Rødder af Bævreasp og Graapoppel. — D. Skovforen. Tids. **28:** 96—113, 6 f. 1943.

Larsen, C. Syrach. **27.** Planteforædling i Skovbruget. — Nat. Verden **24:** 433—451, 12 f. — [Uddrag i] Naturh. Tid. **4:** 115—116. 1940.

— **28.** Plantning af Douglas. — D. Skovforen. Tids. **25:** 579—582. 1940.

Gram, K., Larsen, C. Muhle, Larsen, C. Syrach and Westergaard, M. **29.** Contributions to the cytogenetics of forest trees. II. Alnus studies. — Vet. Landboh. Aarsskr. **1941:** 44—58, 5 f.

Larsen, C. Syrach. **30.** Plantning af Bævreasp og Poppel. — D. Skovforen. Tids. **27:** 145—172, 12 f. 1942.

— **31.** Skovtræforædlingen 1939—42. — Ibid. **27:** 405—440, 12 f. 1942.

— **32.** Arboretet i Hørsholm. Skovtræforædlingsarbejdet i Arboretet. — Salmonsen Leksik.-Tids. III: 580—581, 1 f.; 618—622, 4 f. 1943.

Larsen, Evald. **1.** Om Floraen i Egnen Øst for Vordingborg. — Fl. og Fauna **48:** 18—22. 1942.

— **2.** Floraen i en Udgravning ved Vordingborg. — Ibid. **49:** 137—144, 3 f. 1943.

Larsen, H. C. **2.** K. Hansen [Nekrolog]. — Tids. Landøkon. **1941:** 321—332, Portræt.

Larsen, Poul. **9.** Untersuchungen über den thermolabilen, wuchsstoffoxydierenden Stoff in Phaseolus-Keimpflanzen. — Planta **30:** 673—682, 3 f. 1940.

— **10.** Vergleich der direkt bestimmten und der aus Messungen der Assimilation und Atmung errechneten Stoffproduktion einjähriger Pflanzenbestände. — Ibid. **32:** 343—363, 6 f. 1941.

— **11.** The aspects of Polyploidy in the genus Solanum. II. Production of dry matter, rate of photosynthesis and respiration, and development of leaf area in some diploid, autotetraploid and amphidiploid Solanums. — V. S. Biol. Medd. **18** Nr. 2 (52, 19 f.).

— **12.** Vinterkuldens Betydning for Kernedannelse hos Bøg. — D. Skovforen. Tids. **28:** 141—157, 7 f. 1943.

— **13.** Undersøgelser over Dannelsen og Væksten af Rødkerne hos Bøg. — Ibid. **28:** 437—474, 8 f. 1943.

— **14.** Rødkerne og Udhugning. Svar til Professor Carl Mar: Møller. — Ibid. **28:** 558—559. 1943.

— **15.** Die Bedeutung der Winterkälte für die Kernbildung der Buche. — Schweizer. Zeitschr. f. Forstwesen **94:** 265—272, 6 f. 1943.

— **16.** Beta-Indolyl-Acetaldehyd als Streckungswuchsstoff in höheren Pflanzen. (Vorläufige Mitteilung). — Bot. Tids. **46:** 146—147. 1943.

Müller, D. og Larsen, Poul. **17.** Fra Universitetets plantefysiologiske Laboratorium. — Kbhvn. (5, 5 Fotos). 1943.

Larsen, Poul. Anmeldelser i Bot. Tids. **45:** 231—232, 239—240.

Larsson, Sv. G. **1.** Bedelusen, Aphis fabae Scop., og dens Værtplanter, specielt under danske Forhold. — Tids. Planteavl **46:** 298—321. 1941.

Lauridsen, C. P. og Madsen, Aage. **2.** Plantesygdomme. En Række vigtige Sygdomme og Skadedyr samt Midler til deres Bekæmpelse. — Aarhus (68). 1942.

Winge, Ø. and Laustsen, O. **4.** On a cytoplasmatic effect of inbreeding in homozygous yeast. — C. r. Carlsb. Sér. phys. **23:** 17—39, 15 f. 1940.

Lind, Jens. 1. Marts 1874—4. Optober 1939. — Nekrologer: Gartn. Tid. **55:** 508—509 (Johs. Tholle). Bot. Tids. **45:** 225—226, Portræt (Ernst Gram).

Avery, George S. jr. and Linderstrøm-Lang, K. **1.** Peptidase activity in the Avena coleoptile, phytohormone test object. — C. r. Carlsb. Sér. chim. **23:** 219—234, 9 f. 1940.

Linderstrøm-Lang, K. **2.** (Se Carsten Olsen Nr. 38). 1940.

Bottelier, H. P., Holter, H. and Linderstrøm-Lang, K. **3.** Studies on enzymatic histochemistry. XXXVI. Determination of peptidase activity, nitrogen content and reduced weight in roots of the barley, Hordeum vulgare. — C. r. Carlsb. Sér. chim. **24:** 289—313, 10 f. 1943.

Lindhard, J. **2.** Andreas Lundager. 6. Juli 1869—24. Februar 1940. — Bot. Tids. **45:** 226—228, Portræt. 1940.

Lomholt, Svend. **1.** Spireevnens Svækkelse modvirket ved Lysbestraaling. — Salmonsen Leksik.-Tids. II: 1392—1393, 1 f. 1942.

Lorenzen, Poul. **3.** Rold og Rebild. — Danmark **1:** 488—493, 10 f. 1941.

— **4.** Københavnsegnens Skove. — Ibid. **3:** 497—503, 6 f. 1943.

Lund, Mogens. **4.** Biologi-Bog for Realklassen. — Kbhvn. (112, ill.) 1943.

Lund, Søren. **7.** On the genus Codium Stackh. in Danish waters. — V. S. Biol. Medd. **15** Nr. 19 (37, 9 f., 5 t.). 1940.

— **8.** Om Dictyota dichotoma (Huds.) Lamour. og andre nye Arter for Floraen i Nissum Bredning. — Zusammenfassung: Über Dictyota dichotoma (Huds.) Lamour. und andere neue Arten der Flora in Nissum Bredning im westlichen Teil des Limfjordes. — Bot. Tids. **45:** 180—194, 2 f. 1940.

— **9.** Tangforekomsterne i de danske Farvande og Mulighederne for deres Udnyttelse. Tillæg til: Om Jodindholdet i Tang, samt lidt om Tangens øvrige Indholdsstoffer. Af H. Baggesgaard Rasmussen og Gudrun Bjerresø. — D. Tids. f. Farmaci **15:** 158—174, 1 Kort. 1941.

Rosenvinge, L. Kolderup † and Lund, Søren. The marine Algæ of Denmark. Contributions to their natural history. Vol. II. Phæophyceæ.

10. I. Ectocarpaceæ and Acinetosporaceæ. — V. S. Biol. Skr. **1** Nr. 4 (79, 38 f.). 1941.

11. II. Corynophlaeaceæ, Chordariaceæ, Acrothrichaceæ, Spermatochnaceæ, Sporochnaceæ, Desmarestiaceæ, Arthrocladiaceæ. With supplementary comments on Elachistaceæ. — Ibid. **2.** Nr. 6 (59, 19 f.). 1943.

Lund, Søren. **12.** Chantransia collopoda K. Rosenv., a new rhodophyceous alga of the Danish waters. — Bot. Tids. **46:** 53—57, 1 f. 1942.

— **13.** Om Indvandringen og Udbredelsen i Europa af den saakaldte Østerstyv, Colpomenia peregrina Sauv. — Nat. Verden **27:** 433—446, 4 f. 1943.

— Autorref. i Bot. Centralbl. N. F. **34:** 21—22; **36:** 57, 182.

Lundager, Andreas. 6. Juli 1869—24. Februar 1940. — Nekrolog: Bot. Tids. **45:** 226—228, Portræt (J. Lindhard).

Lunden, J. C. **2.** [Artikler om Dyrkning af Olie- og Spindplanter, navnlig Hør]. — Ug. Ldm. **85:** 128—135, 7 f. **86:** 30—31, 213—214, 343. Tids. Landøkon. **1940:** 214—241, 13 f. D. Landbr. **59:** 104—106. **60:** 35—37, 1 f. 202—203. 306—307. D. Frøavl **23:** 77—79. **24:** 23—25, 79—80.

Tids. Frøavl **29:** 137—140, 222—223. Jydsk Landbr. **23:** 16—19, 315—317, 435—436. Jordbr.-Teknik **13:** 41—42, 84—86. 1940—43.

Lunden, J. C. **3.** Rodfrugtarter og Rodfrugtstammer. — Ug. Ldm. **87:** 769—775. 1942.

— **4.** Spindplanter og deres Dyrkning. — Den ny Landmandsbog I: 679—686, ill. 1943.

— **5.** Foderroer og deres Dyrkning. — Ibid. 537—560, 1 f. 2 kol. t. 1943.

Lybye, Søren. **1.** Rødeg. — D. Skovforen. Tids. **27:** 293—325, 3 f. — Hedes. Tids. **63:** 107—111; 128—143; 189—191. 3 f. 1942.

— Anmeldelser i Hedes. Tids. **63:** 88, 326—328.

Løfting, E. C. L. **3.** Hedeskovenes Foryngelse. VI. Jordbundsbehandlingens Indflydelse paa Rødgranens Vækst og Sundhed i Hedeplantagerne. — Hedes. Tids. **61:** 136—141; 276—289, 8 f. 1940.

— **4.** Smaaskove. — Den ny Landmandsbog I: 823—838, ill. 1943.

Lauridsen, C. P. og Madsen, Aage. **1.** Plantesygdomme. En Række vigtige Sygdomme og Skadedyr samt Midler til deres Bekæmpelse. — Aarhus (68). 1942.

Madsen, Gerhard. **1.** Amager Fælled og den danske Flora. — Farm. Tid. **50:** 193—195. 1940.

Buchwald, N. Fabritius og Madsen, K. Børge. **1.** Plombering af Lindetræer, angrebet af Kulsvamp (Ustulina vulgaris). — D. Skovforen. Tids. **25:** 569—573, 3 f. 1940.

Mathiesen, Fr. J. **21.** I Dak-Præparater (Danmarks Apotekerforenings Kompositionsbog) Droge-Monografierne: Folium Hamamelidis, Gummi Sterculiae og Radix Derris. 1939.

— **22.** I Tillæg til Pharmacopoea Danica og Dispensatorium Danicum Droge-Monografien: Semen Psyllii. 1941.

— Anmeldelse i Bot. Tids. **45:** 233. 1940.

Jessen, K. og Mentz, A. **89.** Vilde Planter i Norden. Ca. 800 Billeder i Farvetryk med Tekst af K. Jessen og A. Mentz. Tekstbd. I-IV + 1 Bd. kol. t. — Kbhvn. (1160, 795 f., 796 kol. t.). 1937—40.

Mentz, A. **93.** Halvøen Skallingen og dens Fredning. — Nat. Verden **24:** 413—423, 3 f. 1940.

— **94—97.** Beretninger om Naturfredningsraadets Virksomhed i 1939—42. — Danm. Naturfredningsforen. Aarsskr. **1939—40:** 73—78; **1940—41:** 80—85; **1941—42:** 79—83; **1942—43:** 86—91.

— **98.** Dansk Natur i Fare. — Kronik. Politiken. 29/8-1941.

— **99.** Hedeselskabet. — Danmark **1:** 594—598, 7 f. 1941.

— **100.** Ulvshale paa Møn. — Ibid. **2:** 635—640. 8 f. 1942.

— **101.** Havebrugsbotanik. Nøgenfrøede (Gymnospermae). 2. Udg. gennemset af K. Gram. — Kbhvn. (Duplikeret, 54). 1942.

— **102.** Forelæsninger over Havebrugsbotanik. I-II. Gennemset af K. Gram. — Kbhvn. (Duplikeret, 271.). 1943.

— **103.** Værn om Naturen ved vore Kyster og Strande. — Nat. Verden **27:** 362—372, 5 f. 1943.

Mikkelsen, Anton. **6.** De danske Karsporeplanter. Pteridophyta. — Fl. og Fauna **46:** 53—79, 6 f., 1 Kort. 1940.

Mikkelsen, Anton. **7.** Karsporeplanternes Udbredelse paa Fyn. — Af Fyns Flora og Fauna. Odense. (65—76). 1943.

Mikkelsen, Vald. M. **1.** Bidrag til Lille Vildmoses Stratigrafi og Vegetationshistorie. (With an English Summary). — Medd. Geol. Foren. **10:** 329—364, 6 f., 5 t. 1943.

— **2.** Udbredelsen af Juncaginaceae, Alismataceae og Hydrocharitaceae i Danmark. (Summary: The distribution within Denmark of the Juncaginaceae, Alismataceae and Hydrocharitaceae). — Danmarks topografisk-botaniske Undersøgelse. Nr. 10. — Bot. Tids. **47:** 65—93, 14 Kort. 1943.

Milters, Aksel. **1.** Statskonsulent K. Hansen. 2. November 1858—19. April 1941. — Naturh. Tid. **5:** 95—96, Portræt. 1941.

Munk, Anders. **1.** Larseniella, en ny Slægt af Familien Sphaeriaceae. — Bot. Tids. **46:** 57—59, 2 f. 1942.

Müller, D. **43.** S. P. L. Sørensen. 9. Januar 1868—12. Februar 1939. — Naturh. Tid. **3:** 46—48, Portræt. 1939.

— **44.** Daglængdens Virkning paa Planternes Blomstring og Blomstringshormoner. — Ibid. **4:** 101—102. (Autorref. af Foredrag i Biol. Selskab). 1940.

— **45.** Biologi. Pensum til Studentereksamen. 2. Udg. — Kbhvn. (64, 64 f.). 1940.

— **46.** Blomstringshormoner. — Gartn. Tid. **56:** 495—496, 3 f. 1940.

— **47.** Vækststof som Middel mod Afkastning af Æbler. — Ibid. **56:** 503—504. 1940.

— **48.** Über die sogenannte Glucoseoxydase. — Die Naturwissenschaften **28:** 516. 1940.

— **49.** Über die Glucosedehydrasen. — Enzymologia **10:** 40—47. 1941.

— **50.** Blomsterfarvens Afhængighed af Jordbund, Temperatur, Lys og Blomstens Udviklingstrin. (Autorref. af Foredrag). — Haven **41:** 65—69. 1941.

— **51.** Spireanalyse uden Spiring. — Naturh. Tid. **5:** 25. 1941.

— **52.** Kornets Anatomi og Fysiologi. — Korn I: 59—92, 29 f. Kbhvn. 1942.

— **53.** Løvfald. — Landet 19/11-42.

— **54.** Aanderødder i København. — Naturh. Tid. **6:** 55—56. 1942.

— **55.** Om Gødskning med Kogsalt. — Gart. Tid. **58:** 625—626. — Ug. Ldm. **88:** 110. 1942.

— und Holm, Fritze. **56.** Herstellung von Kieselgel. — Zentralbl. für Bakteriologie, etc. II. Abt. **105:** 131—133. 1942.

— — **57.** Die Atmung der Gräserendosperm. — Planta **32:** 596—599. 1942.

— **58.** Växtcellernas permeabilitet för lösta ämnen och växtcellernas saltpermeabilitet och saltuptagning. Referat af D. Müller. — Kemoteknik **1942:** 105—106, 2 f. 1942.

— **59.** Den maksimale Stofproduktion. — Ug. Ldm. **88:** 445—448, 1 f. 1943.

— **60.** Tote Speichergewebe in lebenden Samen. — Planta **33:** 721—727. 1943.

Müller, D. **61.** Über Chlorophyll- und Stickstoffgehalt in Hexenringen von Marasmius oreades. — Friesia **2:** 221—224. 1943.
— **62.** Hvorfor springer Eg og Ask saa sent ud? Forskellen mellem ring- og spredtporede Løvtræer. — D. Skovforen. Tids. **28:** 158—166. 1943.
— **63.** To smaa Forsøg med Korn. — Naturh. Tid. **7:** 23—24. 1943.
— **64.** Askens og Egens sene Løvspring. — Ibid. **7:** 50—51, 2 f. 1943.
— **65.** Planternes Ernæring. — Den ny Landmandsbog. I: 65—82, 14 f., 1 kol. t. 1943.
— og Larsen, Poul. **66.** Fra Universitetets plantefysiologiske Laboratorium. — Kbhvn. (5, 5 Fotos). 1943.
— [Forfatter til] talrige plantefysiologiske Artikler i Salmonsen Leksik.-Tids. I-III (1941—43).
Anmeldelse i Naturh. Tid. **4:** 41—42.

Møller, Carl Mar: **17.** Chr. Dalgas. 7/5 1862—9/11 1939. — D. Skovforen. Tids. **25:** 79—83, Portræt.. 1940.
— **18.** Askens Form. — Ibid. **26:** 1—35, 10 f. 1941.
— **19.** Fremtidsudsigterne for vort Naaletræmarked. — Ibid. **26:** 221—234, 4 f. 1941.
— **20.** Bøgens Rødkernedannelse og Udhugningsstyrken. — Ibid. **28:** 555—557, 1 f. 1943.

Møller, F. H. **16.** Gustav Ebbesen. 13. 3. 1882—27. 9. 1938. — Friesia **2:** 172—173, Portræt. 1941.
— **17.** Severin Petersen (1840—1929). I Anledning af Hundredaaret for hans Fødsel. — Ibid. **2:** 139—148, 2 Portrætter. 1941.
— **18.** Karbol-Champignonen. Psalliota Xanthoderma (Gen.) Rich. et Roze. — Zusammenfassung: Das Vorkommen von Psalliota Xanthoderma (Gen.) Rich. et Roze in Dänemark. — Ibid. **2:** 239—242. 1942.
— **19.** Jakob E. Lange. 2. April 1864—27. December 1941. — Naturh. Tid. **6:** 29—31, Portræt. 1942.
— **20.** Hvor mange Champignon-Arter findes der i Danmark? — Ibid. **7:** 52—53 (Autorref. af Foredrag). 1943.
— Ekskursionsberetninger i Fl. og Fauna **46:** 110—112; **47:** 69—70, 71—72; **48:** 141—143. I Friesia **2:** 196—198, 204—205, 207—208, 279—280.
Anmeldelser i Friesia **2:** 178. I Naturh. Tid. **7:** 77—78. Notitser om Svampe i Friesia **2:** 181—182, 185—186.

Møller, J. M. **6.** Bier og Blomsterstøv. — Tids. Biavl **74:** 43—44. 1940.
— **7.** Plantning for Vildt og Bier. — Ibid. **74:** 181—183. 1940.
— **8.** Phacelia tanacetifolia. — Ibid. **77:** 29, 1 f. 1943.
— **9.** Arabis alpina. — Ibid. **77.** 67—68. 1943.
— **10.** Nogle Biplanter af Ranuncelfamilien. — Ibid. **77:** 87. 1943.

Møller, Max. **2.** Lundeborg Diatoméjord-Leje. — Af Fyns Flora og Fauna (77—88). Odense. 1943.

Neergaard, Paul. **29.** Bekæmpelsen af Haveplanternes Børnesygdomme. »Rodbrand« og »Formeringssvamp«. — Frø og Gartneri **4** Nr. 6 (1—3, 5 f.). 1939.

Neergaard, Paul. **30.** Frugtsygdomme paa Tomat. En Vejledning for Gartneren til Bestemmelse af Angrebets Art og Bekæmpelse. — Ibid. **5** Nr. 2 (3—5, 15—16, 11 f.). 1940.

— **31.** Meldug paa Væksthusplanter. — Ibid. **5** Nr. 4 (3—5, 6 f.). 1940.

— **32.** Seed-borne Fungous Diseases of Horticultural Plants. — C. r. Ass. int. Semences **12:** 47—71. 1940.

— **33.** Nye eller upaaagtede Prydplantesygdomme i Danmark. 9—12. — Gartn. Tid. **56:** 218—221, 5 f. 1940.

— **34.** 24 Timer af en Kartoffelplantes Liv. Lidt populær Plantefysiologi. (Radioforedrag). — Ibid. **56:** 357—360, 1 f. 1940.

— Aarsberetninger fra J. E. Ohlsens Enkes Plantepatologiske Laboratorium 1940—43. — (English Summary, Resumo en Esperanto). 1940—43.

— **35.** — 1. April 1939—31. Marts 1940. (14). (Heri bl. a. Nye Angreb og orienterende Afsvampningsforsøg med Zinnia (9—11)).

— **36.** — 1. April 1940—31. Marts 1941 (20, 4 f.). (Heri bl. a. Nye Angreb og Nr. 41).

— **37.** — 1. April 1941—31. Marts 1942 (17, 1 f.). (Heri bl. a. Nye Angreb og Frøpatologiske Notitser I).

— **38.** — 1. April 1942—31. Marts 1943. (21). (Heri bl. a. Nye Angreb og Nr. 52 og 53).

— **39.** Et Storværk om danske Plantenavne. — Gartn. Tid. **57:** 122—123. 1941.

— **40.** Lysbehandlings Indflydelse paa Levetiden hos Frø og Svampesporer. — Ibid. **57:** 319—323, 4 f. 1941.

— **41.** Kan Svampes Levetid forlænges ved Lysbehandling? — 6. Aarsberetn. J. E. Ohlsens Enkes plantepatol. Labor. (9—15). 1941.

— **42.** Meldrøjerforgiftning. — Naturh. Tid. **6:** 1—4, 1 f. 1941.

— **43.** Frøspiring, frøbaarne Sygdomme, Frøafsvampning. — Frø og Gartneri **6** Nr. 6 (61—62, 69—76, 3 f.). 1941.

— **44.** Et Par Snyltesvampes Livsløb. — Ibid. **6** Nr. 1 (5—8, 9 f.). 1941.

— **45.** Er Bønnesygen paa retur i Danmark? — Ibid. **6** Nr. 4 (39—40, 5 f.). 1941.

— **46.** Mykologische Notitzen. II. 4. Phialophora mustea sp. nov., 5. Centrospora ohlsenii gen. nov., sp. nov., 6. Stemphylium petroselini sp. nov. — Zentralbl. Bakteriol. Parasitenkunde und Infektionskrankheiten. II. Abt. **104:** 407—412, 2 f. 1942.

— **47.** Nye Maal og Midler i Planteforædlingen. — Haven **42:** 117—120. 1942.

— **48.** Tre ejendommelige, nye, danske Hyphomyceter. — Naturh. Tid. **6:** 22—23 (Autorref. af Foredrag i Bot. For.). 1942.

— **49.** Kuleskade. Frilandsgartnerens Vinterbekymring. — Frø og Gartneri **7** Nr. 6 (89—92, 101—102, 11 f.). 1942.

— **50.** Nye eller upaaagtede Plantesygdomme i Danmark. 13—18. — Gartn. Tid. **59:** 95—98, 4 f. 1943.

— **51.** Stueplanternes Sundhedspleje. En Statistik over Forespørgsler om Sygdomme og Skadedyr paa Stueplanter. — Ibid. **59:** 205—207, 3 f. 1943.

Neergaard, Paul. **52.** Orienterende Afsvampningsforsøg med Godetia. — 8. Aarsberetn. J. E. Ohlsens Enkes Plantepatol. Labor. (9—15). 1943.

— **53.** Undersøgelse over Toksinudskillelse hos Arter af Alternaria og Stemphylium. — Ibid. (16—19). 1943.

— **54.** Elementa mikologia terminaro Esperanta — Latina — Dana — Germana. Kun difinoj en Esperanto. — D. Esperanto-Tid. **4:** 2—5, 29—34, 7 f. 1943.

— **55.** Mangelsygdomme hos Haveplanter. — Frø og Gartneri **8** Nr. 3 (37—40, 4 f.). 1943.

— **56.** [Illustrerede Artikler]. — Hjemmet 1939—42.
1. Kan Kartofler faa Influenza? (Nr. 22, 1939), 2. Overtro og Haveplanter (Nr. 44, 1939), 3. Hvordan faar man afskaarne Blomster til at holde sig? (Nr. 47, 1939), 4. Planternes Hormoner (Nr. 19, 1940), 5. Planter, der minder om Fantasidyrene [Plantekimærer] (Nr. 31, 1940), 6. En botanisk Have i Reagensglas (Nr. 44, 1940), 7. Den hellige Ild og Kriblesygen [Meldrøjer] (Nr. 2, 1941), 8. Mikroskopiske Planter, Vandkandeskimmel (Nr. 6, 1941), 9. Penselskimmel (Nr. 7, 1941), 10. Lysende Bakterier og Svampe (Nr. 9, 1941), 11. Mug er en smuk Plante (Nr. 12, 1941), 12. Mælkeskimmel (Nr. 14, 1941), 13. Hvordan gaar det med Helbredet hos Deres Stueplanter (Nr. 18, 1941), 14. Hængende Haver anlagt af Myrer (Nr. 26, 1941), 15. Hvordan brænder Brændnælden? (Nr. 28, 1941), 16. Stueplanter, der kan fodres med Fluer og Myg (Nr. 21, 1942), 17. Sommerens falske Rimfrost, Meldugsvampene (Nr. 22, 1942), 18. En farlig Snylter, Kartoffelskimmel (Nr. 32, 1942).

— Anmeldelser i Naturh. Tid. **4:** 92—93; i Havebrugsforskning **1:** 11, 25—27, 45, 60—61, 63—64, 77, 89—92.
Artikler om Plantesygdomme i Berlingske Have-Leksikon 1942.

Nellemann, Conrad. Artikler om stedsegrønne Planter i Berlingske Have-Leksikon 1942.

Nielsen, Axel. **1.** Naturen. II. Planter. Botanik for Folkeskolen. — Kbhvn. (100, ill.). 1942.

Nielsen, C. Bevar vor Gyvel. — Hedes. Tids. **62:** 72—73. 1941.

Nielsen, E. Steemann. **22.** Produktionen af fytoplankton i de danske farvande inden for Skagen. — Naturh. Tid. **4:** 102—104. (Autorref. af Foredrag i Bot. Foren.). 1940.

— **23.** Vækststoffer i havet og deres betydning for planteplanktonet. — Nat. Verden **24:** 465—470. 1940.

— **24.** Über die Bedeutung der sogenannten xeromorphen Struktur im Blattbau der Pflanzen auf nährstoffarmem Boden. — D. Bot. Arkiv **10.** Nr. 2 (28, 4 f.). 1940.

— **25.** Die Produktionsbedingungen des Phytoplanktons im Übergangsgebiet zwischen der Nord- und Ostsee. — Medd. Komm. Danm. Fiskeri- og Havundersøgelser. Ser. Plankton. **3** Nr. 4 (55, 17 f.). 1940.

Otterstrøm, C. V. og Nielsen, E. Steemann. **26 a.** To Tilfælde af omfattende Dødelighed hos Fisk foraarsaget af Flagellaten Prymnesium parvum Carter. — Beretn. danske biol. Stat. **44,** 1939 (23, 9 f.). 1940.

Otterstrøm, C. V. og Nielsen, E. Steemann. **26 b.** Two cases of extensive mortality in fishes caused by the flagellate Prymnesium parvum Carter. — Report of the Danish Biological Stat. **44.** 1939 (24, 9 f.). 1940.

Nielsen, E. Steemann. **27.** Øresundskanalen — Et Østersøproblem. — Naturh. Tid. **5:** 87—89. 1941.

— **28.** Über das Verhältnis zwischen Verwandtschaft und Verbreitung von Organismen in Beziehung zu økologischen Studien auf Grundlage der Verbreitung. — V. S. Biol. Medd. **16** Nr. 4 (25, 2 f.). 1941.

— **29.** Der Mechanismus der Photosynthese (Versuche mit Fucus serratus und anderen submersen). — D. Bot. Arkiv **11.** Nr. 2 (95, 37 f.). — Naturh. Tid. **6:** 57 (Autorref. af Foredrag). 1942.

— **30.** Über das Frühlingsplankton bei Island und den Färöer-Inseln. — Medd. Komm. Danm. Fiskeri- og Havunders. Ser. Plankton **3** Nr. 6 (14, ill.). 1943.

— Autorref. i Bot. Centralbl. N. F. **33:** 379; **35:** 395—396. Anmeldelse i Naturh. Tid. **4:** 108.

Nielsen, Henry E. **3.** [Talrige Beskrivelser med Ill. af Have- og Stueplanter]. — Gartn. Tid. **56—59.** — D. Havetid. **107—108.**

Nielsen, Kr. Hasle. **1.** Græsmarkens Alder og Udbytte. — Ug. Ldm. **85:** 621—623, 642—644. 1940.

Gram, Ernst og Nielsen, K. Hasle. **2.** Sædskiftet og Sædskifte-Plantesygdomme. — Tids. Landøkon. **1941:** 257—287, 6 f.

Nielsen, Kr. Hasle. **3.** Sædskifte. — Den ny Landmandsbog I: 697—712, 2 f. 1943.

— **4.** Artikler om Græsmarksplanter i Jydsk Landbr. **22—25.** 1940—43.

Nielsen, Niels. Untersuchungen über biologische Stickstoffbildung. 1940—42.

— **65.** I. Der Wert verschiedener Aminosäuren als Stickstoffquelle für Bacterium radicicola. — C. r. Carlsb. Sér. Phys. **23:** 115—134. 1940.

— und Johansen, Gordon. **66.** II. Über den Stickstoffgehalt von Bacterium radicicola. — Ibid. **23:** 135—138. 1940.

— — **67.** III. Einfluss der Wasserstoffionenkoncentration und des Kupfers auf das Wachstum von Bacterium radicicola bei Verwendung verschiedener Stickstoffquellen. — Ibid. **23:** 139—145, 3 f. 1940.

— — **68.** IV. Vergleichende Untersuchungen über das Wachstum verschiedener Bacterium radicicola-Stämme auf verschiedenen Stickstoffquellen. — Ibid. **23:** 163—172. 1941.

— — **69.** V. Untersuchung über die Wirkung verschiedener Wuchsstoffe auf 4 Stämme von Bacterium radicicola. — Ibid. **23:** 171—193. 1941.

— **70.** VI. Einfluss von Zitronensäure und anderen organischen Säuren auf das Wachstum verschiedener Stämme von B. radicicola und B. radiobacter. — Ibid. **23:** 399—407. 1942.

— Wuchsstoffwirkung der Aminosäuren.

— und Dagys, Jonas. **71.** VI. Untersuchungen über die Wirkung der Zitronensäure nebst weiteren Untersuchungen über die Wirkungsweise des β-Alanins. — C. r. Carlsb. Sér. phys. **22:** 447—480. 1940.

Nielsen, Niels und Eistrup, Karen. **72.** VII. Untersuchungen über die Bildung von Hefe-Wuchsstoff durch Erwärmung von Zucker, organischen Säuren und Ammoniak. — Ibid. **23:** 79—92. 1940.

— **73.** VIII. Untersuchungen über die Wirkungsweise des β-Alanins. — Ibid. **23:** 107—113. 1940.

— **74.** IX. Ergänzende Untersuchungen über die Wuchsstoffwirkung der Aminosäuren auf Hefe. — C. r. Carlsb. Sér. phys. **23:** 147—153. — Biochem. Zeitschr. **307:** 187—193. 1941.

Hartelius, Vagn und Nielsen, Niels. **75.** X. Bildung von Hefewuchsstoff durch Erwärmung von Zucker mit Ammoniumhydroxyd. —C. r. Carlsb. Sér. phys. **23:** 155—162. — Biochem. Zeitschr. **307:** 333—340. 1941.

Nielsen, Niels und Hartelius, Vagn. **76.** XI. Methode zur Bestimmung kleiner Mengen von β-Alanin in tierischen und pflanzlichen Substanzen. — C. r. Carlsb. Sér. phys. **23:** 259—269. — Biochem. Zeitschr. **309:** 304—314. 1941.

— **77.** Plantevækststoffer. — Nat. Verden **24:** 49—60, 3 f. 1940.

— und Hartelius, Vagn. **78.** Zur Methodik der Wuchsstoff-Untersuchung mittels Hefe. — C. r. Carlsb. Sér. phys. **23:** 93—106, 2 f. 1940.

— **79.** Untersuchungen über die Wirkung von Aneurin, Pyrimidin und Thiazol auf Hefe. — Arch. f. Mikrobiologie **12:** 128—130. 1941.

Dam, H., Glavind, Johs. und Nielsen, Niels. **80.** Weitere Untersuchungen über die Bildung und Bedeutung des Vitamin K im Pflanzenorganismus. — Hoppe-Seyler's Zeitschr. f. Physiol. Chemie **265:** 80—87. 1941.

Nielsen, Niels and Hevesy, George. **81.** Potassium interchange in Yeast Cells. — Acta physiologica Scandinavica **2:** 347—354. 1941.

— **82.** Planternes Vækststoffer og andre Virkestoffer. — Ug. Ldm. **87:** 375—379, 4 f., 391—394, 2 f. 1942.

— **83.** Erwiderung [Diskussion]. — Zeitschr. f. Spiritusindustrie **65.** 1942.

— und Hartelius, Vagn. **84.** Methode zur Bestimmung kleiner und kleinsten Mengen von Biotin in tierischen und pflanzlichen Substanzen. — C. r. Carlsb. Sér. phys. **23:** 387—398. — Biochem. Zeitschr. **311:** 317—328. 1942.

— **85.** Aufhebung der Wuchsstoffwirkung des β-Alanins auf Hefe durch Zusatz von Taurin, β-Aminobuttersäure und anderen Substanzen. — Die Naturwissenschaften **31:** 146. 1943.

— und Johansen, Gordon. **86.** Über die Wirkung verschiedener β-Alanin-Derivate als Wuchsstoff oder Antiwuchsstoff auf Hefe. — Ibid. **31:** 235. 1943.

— Hartelius, Vagn und Schmidt, Vagn. **87.** Der Gehalt verschiedener menschlicher Organe an Pantothensäure und β-Alanin. — Ibid. **31:** 550. 1943.

— — und Johansen, Gordon. **88.** Eine Methode zur gleichzei-

tigen Bestimmung von Pantothensäure und β-Alanin. — Ibid. 31: 550. 1943.
Nielsen, Niels. 89. Die Stickstoffassimilation der Hefe. — Ergebnisse der Biologie 19: 375—408, 3 f. 1943.
— Autorref. i Bot. Centralbl. N. F. 35: 74—75, 137, 357, 358, 389, 390; 36: 134, 198.
Anmeldelse i Bot. Tids. 45: 461—462.
Nielsen, N. C. 11. Jordbundsundersøgelser i Forbindelse med Landvindingssager. — Hedes. Tids. 64: 132—141, 9 f. 1943.
Nielsen, Svend. 1. Lægeplanter. — Farm. Tid. 50: 362—363; 367—368. 1940.
— Anmeldelse i Farm. Tid. 50: 499—500.
Nielsen, V. Heeser. 6. [Ref. af genetiske Afhdl.]. — Gartn. Tid. 56: 96—97; 108; 360; 360—361. 1940.
— Anmeldelse i Tids. Planteavl 45: 562.
Nordgaard, Knud. 1. En teoretisk Udflugt til Afgrødeanalyser og Gødningstilførsel. — Gartn. Tid. 57: 581—584. 1941.
Norvil, N. 1. Rom's lille danske Flora. — Kbhvn. (130, 206 kol. t.). 1941.
Freuchen, Ib og Norvil, N. 2. Lægeplanter og Krydderurter. En Samling farvelagte Tegninger af de vigtigste danske og enkelte fremmede Lægeplanter og Krydderurter med en Omtale af deres Indsamling og Anvendelse. — Kbhvn. (64, ill.). 1943.
Nygaard, Gunnar. 8. Universitetets ferskvandsbiologiske Laboratorium. — Naturh. Tid. 5: 17—19, 1 f. 1941.
Nygård, Kn. 1. Svampe-Jægernes Højsæson er inde. — Nationaltid. 2/9-1943.
Nørgaard, Erland. 1. Norsk Fjeldflora. — Gartn. Tid. 56: 147—148, 4 f. 1940.
Olsen, Aksel. 34. Blaa kinesisk Enebær. — Haven 41: 33—34. 1941.
Erstad, Troels. 35: Buskformer. Tegninger af Planteskoleejer Aksel Olsen. — Havekunst 23: 121—131. 1942.
Olsen, Aksel. Artikler om Liljer og Surbundsplanter i Berlingske Have-Leksikon. 1942.
Hevesy, G., Linderstrøm-Lang, K., Keston, A. S. and Olsen, Carsten. 38. Exchange of Nitrogen atoms in the leaves of sunflower. — C. r. Carlsb. Sér. chim. 23: 213—218. 1940.
Olsen, Carsten. 39. Water culture experiments with higher green plants in nutritient solutions having different concentrations of calcium. — Ibid. 24. Nr. 4 (29, 16 f.). 1942.
— 40. On the chlorophyll content of sun leaves and shade leaves of beech (Fagus silvatica). — Ibid. 24. Nr. 5 (5, 3 f.). 1942.
— 41. Om Calciumoptagelse hos Planter. — Naturh. Tid. 6: 7—8 (Autorref. af Foredrag i Bot. For.). 1942.
— 42 a. Om naturlige Lysninger i Bøgeskov paa Kalkbund. — Bot. Tids. 46: 95—115, 1 f. — Naturh. Tid. 7: 10 (Autorref. af Foredrag i Bot. For.). 1943.

Olsen, Carsten. **42 b.** Natural glades in beech-wood on calcareous soil. — C. r. Carlsb. Sér. chim. **24:** 305—332, 1 f. 1943.

— Autorref. i Bot. Centralbl. N. F. **33:** 387—388, **36:** 133.

Olsen, H. K. **1.** Landbrugets Kulturplanter. Grundbog for landbrugsfagligt Oplysningsarbejde. — Kbhvn. (146), 1940. — 2 gennemsete Udg. (164), 1941.

— **2.** Kornets Plads i Sædskiftet. Jordbehandling, Saaning og Ukrudtsbekæmpelse. — Korn I: 142—177, ill. 1942.

Olsen, Mogens. **3.** Nogle Cotoneaster Arter og deres Varieteter. — Gartn. Tid. **56:** 101—102, 5 f. 1940.

Olsen, Sigurd. **2.** Oversigt over Dansk Botanisk Forening's Ekskursioner. — Bot. Tids. **45:** 274—325, 1 Kort. 1940.

— **3.** Om Vegetationen i Nors Sø. — Nat. Verden **25:** 306—320, 7 f. 1941.

Iversen, Johs. und Olsen, Sigurd. **4.** Die Verbreitung der Wasserpflanzen in Relation zur Chemie des Wassers. (Vortragsreferat). — Bot. Tids. **46:** 136—145, 5 f. 1943.

Olsen, Sigurd. Referat af dansk bot. Litteratur i Bot. Centralbl. N. F. **36:** 56.

Orla-Jensen, Anna D. **3.** Lässt sich die optische Modifikation der gebildeten Milchsäure zur Identifizierung der echten Milchsäurebakterien verwenden? — Zentralbl. f. Bakteriologie etc. II. Abt. **104:** 251—263. 1941.

Orla-Jensen, S. und Faulenberg, G. **46.** Die für das Wachstum der Milchsäurebakterien optimale Wasserstoffionenkoncentration. — Zentralbl. f. Bakteriologie etc. II. Abt. Bd. **102.** 1940.

— und Snog-Kjær, Agnete. **47.** Über Faktoren, welche aktivierend oder hemmend auf die Entwickelung der Milchsäurebakterien wirken. Woraus besteht das Milchbios? — V. S. Biol. Skr. **1** Nr. 2 (32). 1940.

— **48.** Liv — Død — Kredsløb. — Nat. Verden **26:** 193—196. 1942.

— **26 a.** The lactic acid bacteria. Second edition. — Kbhvn. (Uforandret Udgave). 1942.

— **49.** The lactic acid Bacteria. — Die echten Milchsäurebakterien. Ergänzungsband. — V. S. Biol. Skr. **2** Nr. 3 (145, 4 t.). 1943.

Otterstrøm, C. V. og Nielsen, Steemann, E. **3 a.** To Tilfælde af omfattende Dødelighed hos Fisk foraarsaget af Flagellaten Prymnesium parvum Carter. — Beretn. danske biolog. Stat. **44,** 1939 (23, 9 f.). 1940.

— — **3 b.** Two cases of extensive mortality in fishes caused by the flagellate Prymnesium parvum Carter. — Report of the Danish Biological Stat. **44,** 1939 (24, 9 f.). 1940.

Overgaard, H. **1.** Dansk Tobaksdyrkning i 1943. — Tids. Landøkon. **1943:** 641—652, 5 f.

Oxhøj, Paul. **1.** Om Kogsalts Indflydelse paa Væksten af visse anaerobe Bakterier (Deutsche Zusammenfassung). — Vet. Landboh. Aarsskr. **1943:** 1—46, 7 f.

Paludan, Hother. **13.** Orienterende Belysningsforsøg med Tomater. — Gartn. Tid. **56:** 148—150, 2 f. 1940.

Paludan, Hother. **14.** Vinteren 1939—40 og Havens Planter. — Ibid. **56:** 333—341. 1940.

— **15.** Beskadigelsen paa Træer, Buske og Stauder efter Vinteren 1941/42. — Ibid. **58:** 543—550. 1942.

— m. fl. **16.** Berlingske Have-Leksikon med Stueplanter. Red. af —. — Kbhvn. Bd. I-III (942, ill.). — Heri Artikler af H. Paludan om Sommervækster og Udplantningsplanter m. m. 1942.

— **17.** Blomsterdyrkning. 2. Udg. — Kbhvn. (192, ill.). 1943.

— **18.** Tidens Stueplanter. — Kbhvn. (52, 65 f.). 1943.

Paulsen, Ove. **74.** J. L. A. Kolderup Rosenvinge. 7. November 1858—18. Juni 1939. — Overs. V. S. Virksomh. **1939—40:** 103—109, Portræt. 1940.

— **75.** Professor L. Kolderup Rosenvinge og Dansk Botanisk Forening. — Bot. Tids. **45:** 138—140. 1940.

— **76.** Botanisk Forening 1890—1939. I Anledning af Hundredeaars Dagen for Foreningens Stiftelse den 12. April 1840. — Bot. Tids. **45:** 241—273, 10 Portrætter. 1940.

— **77.** Jubilæumsekskursionen Søndag den 2. Juni til Rørvig i Anledning af Foreningens 100 Aars Bestaaen. — Bot. Tids. **45:** 326—327, 329—332. 1940.

— **78.** Til Minde om Bryologen C. Jensen. — Nat. Verden **25:** 433—435, Portræt. 1941.

— **79.** Til Minde om Botanikeren C. Jensen. — Arch. Pharm. og Chemi **48:** 615—619, Portræt. 1941.

— **80.** Til Minde om Botanikeren Carl Christensen. — Nat. Verden **27:** 1—4, Portræt. 1943.

— Anmeldelser i Bot. Tids. **45:** 237, 460—461; i Nat. Verden **24:** 238, 431—432, **26:** 379—380; i Farmaceuten **6:** 95—96.

Pedersen, Anton. **8.** Professor G. A. Becker 80 Aar. — Gartn. Tid. **56:** 443—444, Portræt. 1940.

— **9.** Botanisk Gartner Axel Lange død. — Ibid. **57:** 97, Portræt. 1941.

— **10.** Danmarks Frugtsorter. I. Æbler. — Kbhvn. (396, ill., 96 t.). 1942.

— **11.** Helxine soleirolii fol. var. — Gartn. Tid. **59:** 352, 1 f. 1943.

— Talrige Artikler om Frugt i Gartn. Tid. **56—59.** Anmeldelse i Havebrugsforskning **1:** 73—74.

Pedersen, Axel. **12.** Bælgplantedyrkning under de nuværende Forhold. — Ug. Ldm. **85:** 141—146, 1 f. 1940.

— **13.** Vort Klima og Plantedyrkningen. — Ibid. **85:** 429—434, 4 f. 1940.

— **14.** Planteavlen 1939. — Ug. Ldm. **85:** 4—8, 3 f. (1940).

15. » 1940. » » **86:** 18—20, 2 f. (1941).

16. » 1941. » » **87:** 3—8, 3 f. (1942).

17. » 1942. » » **88:** 8—12, 2 f. (1943).

— **18.** Frøavl af Tidlig Rødkløver: Blomstring. Bibesøg og Snudebilleangreb i Afhugningsforsøgene. — Tids. Planteavl **45:** 525—548, 4 f. Summary: 548—550. 1941.

— **19.** Kornets Historie. — Korn I: 7—20, 5 f. 1942.

— **20.** Kornarter og Kornsorter. — Ibid. I: 21—57, 21 f. 1942.

Pedersen, Axel. **21.** Lærebog i Landbrugets Plantekultur II. — Kbhvn. (510, ill.). 1942.

— og Stapel, Chr. **22.** Undersøgelser over Lucernens Blomstring og Bestøvning. — Tids. Frøavl **15:** 453—458; 471—480. 1942.

— **23.** Om Forædling af Landbrugets Kulturplanter. — Ug. Ldm. **87:** 159—163, 2 f. (Autorref. af Foredrag). 1942.

— **24.** Krydsningsfaren i Frøavlen. — Nord. Jdbf. **1943:** 182—195, 4 f. Disk. 195—196.

— **25.** Kulturplanternes Oprindelse. — Den ny Landmandsbog I: 375—386, ill. 1943.

— **26.** Kornarterne og deres Dyrkning. — Ibid. I: 467—518, 31 f. 1943.

— **27.** Forædling og Fremavl af Korn (Autorref. af Foredrag). — Jydsk Landbr. **25:** 301—305, 318—321, 333—335. — Ug. Ldm. **88:** 103—107, 123—125. 1943.

— **28.** Frøavl af Lucerne. — Ug. Ldm. **88:** 719—722. 1943.

— Anmeldelser af Landbrugslitteratur i Ug. Ldm. **85—88.**

Pedersen, C. **6.** Vore Krydderplanter. — Gartn. Tid. **58:** 106—107, 121—123. 1942.

— **7.** Dyrkning af Ægplanten, Solanum melongena. — Ibid. **58:** 263—264. 1942.

Pedersen, Kr. **11.** Midtjydske Vandløb, særlig Viborgegnens. — Hedes. Tids. **62:** 370—377; 394—400. 1941.

Pedersen, O. Hammer. **2.** Sandflugten og Vegetationen omkring Dueodde paa Bornholm. — Naturh. Tid. **5:** 7—8. (Autorref. af Foredrag i Bot. Foren.). 1941.

Petersen, H. Ingvard. **1.** Mælkebøtte (Taraxacum officinale) i vedvarende Græsmarker. — Ug. Ldm. **87:** 334—335, 2 f. 1942.

— **2.** Dræbning af Kartoffeltop. — Ibid. **87:** 618—620, 2 f. 1942.

— **3.** Nogle Undersøgelser af Spireforhold hos Ager-Sennep. — Ibid. **87:** 829—832; **88:** 62. 1942—43.

— **4—5.** [Forfatter af Afsnit i] Plantesygdomme i Danmark 1941—42. — Tids. Planteavl **47—48.** (Se Ernst Gram Nr. 99—100). 1942—43.

— **6.** Rationel Bekæmpelse af »Agerkaal«. — Ug. Ldm. **88:** 219—220. 1943.

— **7.** Undersøgelser over Ukrudtsarter i Rugmarken. Ug. Ldm. **88:** 493—497. 1943.

— Anmeldelse i Ug. Ldm. **87.**

Petersen, Harald M. og Ærsøe, Holger. **1.** Erstatnings- og Hjælpefodermidler. — Tids. Landøkon. **141:** 137—252. 1941.

Petersen, Henning E. **42.** L. Kolderup Rosenvinge. 7. November 1858—18. Juni 1939. — Naturh. Tid. **3:** 123—127, Portræt. 1939.

— **43.** L. Kolderup Rosenvinge. 7. November 1858—18. Juni 1939. — Bot. Tids. **45:** 131—137, Portræt. 1940.

— Referater af talrige danske bot. Afhdlr. i Bot. Centralbl. N. F. **33, 34, 35** og **36.**

Petersen, Herluf. **2.** Spisekammeret paa Grøftekanten. Vilde danske Planter, der kan anvendes i Husholdningen. — Slagelse (44). 1940.

Petersen, Herluf. **3.** Danmarks spiselige vilde Planter. Vejledning til Indsamling og Bestemmelse af vilde Planter ...... — Kbhvn. (96, ill.). 1941.

— **4.** Vilde Planter (danske) som Menneskeføde. — Salmonsen Leksikon-Tids. II: 1211—1213. 1942.

— **5.** Sommer i Botanisk Have. — Kristl. Dagbl. 18/7-1943.

— **6.** Det er Svampetid. Lidt om Efteraarsskovens Svampe. — Ibid. 5/9-43.

— Anmeldelse i Nat. Verden **27:** 142—144.

Petersen, Johs. Boye. **30.** L. Kolderup Rosenvinge 7. November 1858—18. Juni 1939. — Nat. Verden **24:** 42—46, Portræt. 1940.

— **31.** Christensen, Carl Frederik Albert (16. 1. 1872—24. 11. 1942). — Salmonsen Leksik.-Tids. II: 1412, Portræt. 1942.

— **32.** Jens Holmboe (5. 5. 1880—25. 7. 1943). — Ibid. III: 470. 1943.

— **33.** Carl Frederik Albert Christensen. 16/1 1872—24/11 1942. — Bot. Tids. **46:** 177—179, Portræt. 1943.

— **34.** Some halobion spectra (Diatoms). — V. S. Biol. Medd. **17** Nr. 9 (95, 1 f.). 1943.

Pihl, Mogens. **1.** Arvelighedslæren og Udviklingslæren i moderne Belysning. IV. Den eksperimentelle mutationsforskning. — Nat. Verden **25:** 368—382, 4 f. 1941.

Andersen, J. C. og Poulsen, A. **5.** Avl af Markfrø. — Kbhvn. (242 + 12, 73 f.). 1943.

Poulsen, S. E. **1.** Om Indavl. En kort Oversigt over hvorfor og hvorledes man indavler. — Nat. og Hjemmet **41:** 12—13. 1943.

Poulsen, Svend. Artikler om Roser i Berlingske Have-Leksikon. 1942.

Poulsen, Valdemar. **1.** N-Udskillelse fra Bælgplanternes Rodknolde. — Ug. Ldm. **86:** 467—470.

Rasmussen, Baggesgaard H. og Elkjer, T. P. **5.** Lidt om vor Forsyning med Droger. — Arch. Pharm. og Chemi **48:** 695—699. 1941.

Elkjer, T. P. og Rasmussen, H. Baggesgaard. **6.** Lægeplanter. — Ingeniøren **50:** Kemotekn. 90—100. 1941.

Rasmussen, Hans og Simonsen, Kristen. **1.** Lille Flora til Skolebrug. — Kbhvn. 24. Udg. (72). 1941.

Rasmussen, Henning J. **1.** Formering af Bregner ved Hjælp af Sporer! — Gartn. Tid. **57:** 33—35. 1941.

Rasmussen, J. Lund. **1.** Æbleskurven. Dens Biologi og Bekæmpelse. — Gartn. Tid. **57:** 167—168, 2 f. 1941.

Rasmussen, K. J. **2.** Undersøgelser over Skridningen hos Havre 1927—39. (Deutsche Zusammenfassung). — Vet. Landboh. Aarsskr. **1941:** 1—37, 15 f.

Risum, J. N. **8.** Illustrerede Havebog. Køkkenhaven, Blomsterhaven, Frugthaven, Drivhuse, Mistbænke, Vinterhaver. — Kbhvn. 2. Udg. (192, ill.). 1940.

Romose, Vagn. **3.** Økologische Untersuchungen über Homalothecium sericeum, seine Wachstumsperioden und seine Stoffproduk-

tion. — Kbhvn. Dr. Disp. (134, 27 f. dansk Res. 135—138). D. Bot. Arkiv **10.** Nr. 4 (uden Res.). — Autorref. Naturh. Tid. **4:** 43—44. 1940.

Romose, Vagn. Autorref. i Bot. Centralbl. N. F. **33:** 393; **35:** 370—371.

Rosenstand, Th. **2.** Lucerne, Lupiner og Sødkløver samt nogle specielle Olie- og Proteinplanter. — Odense. (36, ill.). 1941.

Rosenvinge, L. Kolderup. 7. November 1858—18. Juni 1939. — Nekrologer (med Portræt): Univ. Festskr. Novemb. **1939:** 131—138. — Naturh. Tid. **3:** 123—127. — Bot. Tids. **45:** 131—137 (alle af H. E. Petersen). — Nat. Verden **24:** 42—46 (Boye Petersen). — Overs. V. S. Virksomhed **1939—40:** 103—109 (Ove Paulsen). — L. Kolderup Rosenvinge og Dansk Botanisk Forening (af Ove Paulsen). — Bot. Tids. **45:** 138—140.

— † and Lund, Søren. **99—100.** The marine Algæ of Denmark. Contributions to their natural history. Vol. II. Phæophyceæ. I-II. (Se Søren Lund Nr. 10—11). 1941—43.

R. **1.** Sverrigs nordligste Eg. — Nat. Verden **25:** 142—143, 1 f. 1941.

Sabroe, Axel S. **1.** Blandskov. (Ref. af Foredrag). — D. Skovforen. Tids. **27:** 213—229 (Disk.: 230—232). 1942.

Schiønning, H. 20. August 1868—17. Maj 1942. — Nekrologer: Naturh. Tid. **6:** 62—63, Portræt. Salmonsen Leksikon-Tids. II: 1258—1259 (begge af N. F. Buchwald).

Nielsen, Niels, Hartelius, Vagn und Schmidt, Vagn. **1.** (Se Niels Nielsen Nr. 87).

Balslev, V. og Simonsen, Kristen. **1.** Botanik for Mellemskolen. I. H. — Kbhvn. 16. Opl. (36, 5 t.). 1940. — II. H. — Kbhvn. 14. Opl. (40, 5 t.). 1940. — III. H. — Kbhvn. 13. Opl. (40, 4 t.). 1943. — IV. H. — Kbhvn. 12. Opl. (40, ill., 6 t.). 1940.

— — **2.** Botanik for Realklassen. — Kbhvn. 9. Udg. (66, ill.). 1940.

Rasmussen, Hans og Simonsen, Kristen. **3.** Lille Flora til Skolebrug. — Kbhvn. 24. Udg. (72). 1941.

Balslev, V., Simonsen, K. og Steenberg, C. M. **4.** Lærebog i Botanik for Seminarier. 3. Udg. ved C. M. Steenberg. — Kbhvn. (190, ill. 8 kol. t.). 1941.

Skautrup, Peter. **1.** Viborgs Plantenavne. — Sprog og Kultur **9:** 154—161. 1941.

Skodshøj, Har. **1.** Selvsaaninger paa Læsø. Skovfyr, Hvidbirk og Vintereg har Hjemstavnsret paa Øen. — Hedes. Tids. **63:** 290—303, 10 f. 1942.

— Anmeldelser i Hedes. Tids. **62:** 390—394, 3 f.; **63:** 118—121.

Skovgaard, O. S. **3.** Humlebiernes Bopladser og Overvintringssteder. — Tids. Planteavl **47:** 287—304, 1 f. Summary: 304—305. 1942.

Skovsted, Aage. **11.** Chromosome numbers in the Malvaceae. II. — C. r. Carlsb. Sér. phys. **23:** 195—242, 100 f. 1941.

— **12.** Flagermus som Nytte- og Skadedyr. — Nat. Verden **26:** 153—177, 14 f. 1942.

— **13.** Successive mutations in Nadsonia Richteri Kostka. — C. r. Carlsb. Sér. phys. **23:** 409—456, 26 f., 8 t. 1943.

S k o v s t e d, A. P. **1.** Boletus pulverulentus (Opat.). En ny Rørhat for Danmark. — Friesia **2:** 153—155. 1941.

S n o g - K j æ r, A g n e t e. **2.** (Se Orla-Jensen, S. Nr. 47). 1940.

S t a h l, C h r. **20.** Frøproduktion og Frøforbrug. — D. Frøavl **23:** 17—20; Ug. Ldm. **85:** 21—23. 1940.

— **21.** Om Antallet af bitre Frø i Prøver af bitterfri Former af gul Lupin. — D. Ldbr. **59:** 37—38. Jydsk Ldbr. **22:** 29—30. Tids. Frøavl **28:** 411—413. Ug. Ldm. **85:** 30. 1940.

— Beretninger fra Statsfrøkontrollen for det 69.—72. Arbejdsaar. 1940—1943. — Tids. Planteavl **45—48.**

— **22.** — for det 69. Arbejdsaar fra 1. Juli 1939 til 30. Juni 1940. — **45:** 419—482. Summary: 483—485. 1940. Heri: Mindesmærke for Direktør K. Dorph-Petersen (422—426, 1 f.). Fortsatte Undersøgelser over Laboratoriemetoder til Bestemmelse af Spireevnen hos Korn, sammenlignet med Spiringen i Marken (477—481, 6 f.).

— **23.** — for det 70. Arbejdsaar fra 1. Juli 1940 til 30. Juni 1941. — **46:** 569—637. Summary: 638—641. 1942. Heri: Laboratoriemetoder til Bestemmelse af Spireevnen hos Lupinfrø, sammenlignet med Spiringen i Marken (627—634, 3 f.).

— **24.** — for det 71. Arbejdsaar fra 1. Juli 1941 til 30. Juni 1942. — **47:** 373—436, Summary: 436—439. 1942. Heri: Spiringen af Hampefrø i Laboratoriet og i Marken (418—421, 1 f.). Undersøgelser over Anlæg til rød Farve hos forskellige Sukkerroe- og Fodersukkerroestammer (421—428, 1 f.).

— **25.** — for det 72. Arbejdsaar fra 1. Juli 1942 til 30. Juni 1943. — **48:** 367—415, Summary: 416—417. 1943.

— **26.** Avl og Forbrug af Markfrø. — Ug. Ldm. **86:** 25—27. 1941.

— **27.** Vaarsædens Spireevne. — Ibid. **86:** 154—155. 1941.

— **28.** Bitre Frø i Prøver af bitterstoffattig Lupin. — Ibid. **86:** 734—735. 1941.

— **29.** Græsmarksplanterne. — Det danske Landbrugs Historie, H. 26—27: 280—296. 1942.

— **30.** Frøavl, Frøhandel og Frøkontrol. — Det danske Landbrugs Historie, H. 27: 297—323. 1942.

— **31.** Sædekornets Undersøgelse og Bedømmelse. — Korn I: 93—111, 6 f. 1942.

— **32.** Frøkontrol og Frøhandel. — Den ny Landmandsbog I: 443—466, 4 f., 5 kol. t. 1943.

— **9.** Plantedyrkning. Grundtræk vedrørende Landbrugets Jorddyrkning og Plantekultur. 4. Udg. — Kbhvn. (76). 1943.

— Anmeldelse i Ug. Ldm. **87:** 368—369.

S t a p e l, C h r. **23.** Mosaiksyge hos Kaalroer, en ondartet men upaaagtet Sygdom. — Ug. Ldm. **85:** 605—608, 6 f. 1940.

— **24.** Problemer omkring Rødkløverens Bestøvning. — Naturh. Tid. **4:** 104. (Autorref. af Foredrag i Bot. Foren.). 1940.

— **25.** Hvidkløveren som Trækplante. — Tids. Biavl **74:** 181—183. 1940.

— **26.** Rug kontra Hvede — plantepatologisk belyst. — Ug. Ldm. **86:** 565—567. 1941.

Stapel, Chr. **27.** Dyrk brokfaste Kartoffelsorter i Danmarks Haver. — D. Havetid. **24:** 89—90. 1941.

— og Gøtzsche, Olaf. **28.** Om Nektarsekretion og Kronrørslængde m. m. hos Rødkløveren under forskellige Gødskningsforhold. (English Summary). — Tids. Planteavl **46:** 267—297, 4 f. 1941.

Weber, Anna og Stapel, Chr. **29.** Bekæmpelse af Haveplanternes Sygdomme. Kortfattede, praktiske Anvisninger. 10. forøgede og omarbejdede Udg. — Kbhvn. (184, ill.). 1941.

Stapel, Chr. **30.** Kløverens Skorpesvamp (Phyllachora Trifolii) som Aarsag til dødelig Forgiftning af Heste. — Ug. Ldm. **87:** 578—580, 1 f. 1942.

— **31.** Lucernefrø og Biavl. — Tids. Biavl. **76:** 128—130. 1942.

Pedersen, Axel og Stapel, Chr. **32.** Undersøgelser over Lucernens Blomstring og Bestøvning. — Tids. Frøavl **15:** 453—458; 471—480. 1942.

Stapel, Chr. **33.** Om Rødkløveren som Trækplante. — Tids. Biavl **76:** 7—10; 22—23; 36—38. 1942.

— **34.** Om Kaligødskningens Indflydelse paa Nektarafsondring og Kronrørslængde hos Rødkløveren. — Tids. Frøavl **15:** 373—378. 1942.

— **35.** Afsvampning af Hørfrø. — Nord. Jdbf. **1942.** Kongresber. 50—57. Disk. 57—59.

— **36.** Sygdomme og Skadedyr hos Landbrugsplanterne. — Dansk Landbrugsleksikon I: 309—350, 77 f. 1943.

— og Bovien, Prosper. **37.** Frøafgrødernes Sygdomme og Skadedyr. — Kbhvn. (232, 48 kol. t.). 1943.

— Ref. af Landbrugslitteratur og Artikler om Bekæmpelse af Skadedyr og Plantesygdomme i Ug. Ldm. **85—88.** Plantepatologiske Artikler i Gartn. Tid. **57—58.**

Balslev, V., Simonsen, K. og Steenberg, C. M.: **1.** Lærebog i Botanik for Seminarier, 3. Udg. ved C. M. Steenberg. — Kbhvn. (190, ill., 8 kol. t.). 1941.

Steenbjerg, Folmer. **9.** Mangan, Kobber og Bor i Staldgødning, Ajle og Handelsgødning. (Summary). — Tids. Planteavl **44:** 373—387. 1940.

— **10.** Kobber i Jord og Kulturplanter. Med særligt Henblik paa Gulspidssyge. — Summary: Copper in soils and cultivated plants. With special reference to white-tip disease. Dr. Disp. — Tids. Planteavl **45:** 259—368, 10 f. — Autorref. Naturh. Tid. **4:** 121—122. 1940.

— **11.** Gødskning med Mangan. — Ug. Ldm. **85:** 525—529. 1940.

— **12.** Lucerneproblemet. — Ibid. **86:** 45—46. 1941.

— **13.** Gødskning med Kobber. — Ibid. **86:** 289—292; 301—304. 1941.

— **14.** Mineralske Kobbergødninger. — Ibid. **87:** 121—122. 1942.

— og Boken, Else. **15.** Mangan, Kobber og Bor i Vaarsæd paa forskellige Udviklingsstadier. Summary: Manganese, Copper and Boron in Oats and Barley at different stages of growth. — Tids. Planteavl **47:** 100—131, 1 f. 1942.

— **16.** Kobber i Jord og Kulturplanter. II. Undersøgelser over Kobber-

mineralers Gødningsværdi (Summary). — Ibid. **47:** 557—599, 7 f. 1943.

Søndergaard, Edv. **1.** Hvidmelet Gaasefod (Chenopodium album). — Tids. Frøavl **16:** 15—18. 1942.

Bacher, Tønnes og Sørensen, Frode. **1.** Dyrkning af Køkkenurter paa Friland og under Glas. Haandbog for Gartnere og Havebrugere. — Kbhvn. (502, ill., 6 kol. t.). 1943.

Sørensen, Hakon. **2.** Sortsforsøg med Solbær og Ribs 1933—40. — Tids. Planteavl **46:** 329—354. 1941.

— **3.** Køkkenurternes Navnegivning. — Gartn. Tid. **58:** 111—112. 1942.

— **4.** Havebrug. — Kbhvn. (159). 1943.

Sørensen, Henning. **2.** Fænologiske undersøgelser over vegetationen paa skraaninger med forskellig eksposition. — (Zusammenfassung: Phänologische Untersuchungen über die Vegetation auf Halden mit verschiedener Exposition). — Bot. Tids. **46:** 124—135, 1 f. 1943.

Seidenfaden, Gunnar and Sørensen, Thorvald. **12.** The vascular plants of Northeast Greenland from 74° 34′ to 79° 00′ N. Lat. and a summary of all species found in East Greenland. — Medd. Grønl. **101** Nr. 4 (215, 60 f., 4 pl.). 1937.

Sørensen, Thorvald. **13.** Experimental investigations on »species« formation in Taraxacum (the Vulgaria group). Preliminary note. — Bot. Tids. **45:** 161—165. 1940.

— **14.** Temperature relations and phenology of the Northeast Greenland flowering plants. — Dr. Disp. Kbhvn. (305, 28 f., 15 pl. Dansk Resumé: 283—291). — Medd. Grønl. **125** Nr. 9. — Autorref. Naturh. Tid. **6:** 69—70. 1941.

— **15.** Ranuncelstudier III. Undersøgelser over Vinterhvilen hos forskellige Biotyper af Ranunculus acer L. (Deutsche Zusammenfassung). — Bot. Tids. **45:** 371—384, 9 f. — Autorref. Naturh. Tid. **5:** 25—26. 1941.

Gröntved, Johs. og Sørensen, Thorv. **16.** Nøgle til Bestemmelse af danske Græsser i blomsterløs Tilstand. — Kbhvn. (48, 42 f.). 1941.

— **17.** Untersuchungen über die Therophytengesellschaften auf den isländischen Lehmflächen (»Flags«). — V. S. Biol. Skr. **2** Nr. 2 (31, 2 f.). 1942.

— **18.** The flora of Melville Bugt. — Medd. Grønl. **124** Nr. 5 (70, 1 Kort). 1943.

— **19.** En Prunella, der ikke lader sig »drive« til at blomstre. — Bot. Tids. **46:** 152. 1943.

— Ekskursionsberetninger i Bot. Tids. **46:** 156—157, 158, 160—163.
Anmeldelser ibid. **46:** 92—93, 180—184.
Autorref. i Bot. Centralbl. N. F. **33:** 383—384, **34:** 18, **35:** 399, **36:** 199—200.

Termansen, V. Artikler om Skyggeplanter og Bregner i Berlingske Have-Leksikon. 1942.

Thamdrup, H. M. **2.** Arealerne ved Strandkjær paa Mols som natur-

historisk Studiefelt. — Danm. Naturfredn. Aarsskr. **1941—42:** 66—71. 1942.

Tholle, Johs. **52.** Bondehaven. — Danmark **1:** 166—169. 1940.

— **53.** Træer i Landskabet. — Gartn. Tid. **59:** 43—46, 7 f.; 58—60, 5 f. 1943.

— Talrige Artikler om Haver, Anlægsgartneri m. m. i Gartn. Tid. **56—59.**

Thøgersen, Fridlev. **2.** Hedeselskabets Kalktrangsundersøgelser i Aaret 1939. — Hedes. Tids. **61:** 75—77. 1940.

— **3.** [Artikler om] Hedeselskabets Moseundersøgelser. — Ibid. **61—62.** 1940—41.

— **4.** [Artikler om] Hedeselskabets Hedeundersøgelser. — Ibid. **63.** 1942.

— **5.** Danmarks Moser. Beretning om Hedeselskabets systematiske Eng- og Moseundersøgelser. — Viborg (170). 1942.

— **6.** Kalkning og Mergling. — Den ny Landmandsbog I: 209—230, ill. 1943.

— **7.** Fosfattal og Fosforsyretal. — Ug. Ldm. **88:** 87—93, 3 f. 1943.

Tind-Christensen, C. **1.** Landvinding med særligt Henblik paa vore Marskarealer. — Tids. Landøkon. **1940:** 602—622 (Autorref. af Foredrag).

Toftemark, Evald. **3.** Landbrugets Kulturplanter. I kortfattet Fremstilling. 2. Udg. — Odense (106, ill.). 1942.

Treschow, Cecil. **9.** Mucor odoratus n. sp. — Bot. Tids. **45:** 148—151, 2 f. 1940.

— **10.** Champignongødning. — Gartn. Tid. **56:** 168—171. 1940.

— **11.** The Verticillium diseases of cultivated mushrooms. — D. Bot. Arkiv **11.** Nr. 1 (31, 6 f.). 1941. — [Dansk Uddrag i] Naturh. Tid. **6:** 9—10. 1942.

— **12.** Zur Kultur von Trametes auf sterilisiertem Waldhumus. — Zentralbl. f. Bakteriologie etc. II Abt. **104:** 186—188. 1941.

— **13.** Om den dyrkede Champignons Ernæring. — Gartn. Tid. **57:** 191—195. 1941.

— **14 a.** Bekæmpelse af Mycogone perniciosa i Champignonkulturer. — Summary: Control of the Mycogone disease of mushrooms. — Friesia **2:** 232—238. 1943.

— **14 b.** Bekämpfung von Mycogone in Champignonkulturen. — Zentralbl. f. Bakteriologie etc. II. Abt. **105:** 417—420. 1943.

— **15.** Die Bedeutung der Wuchsstoffe für Psalliota hortensis. — Die Naturwissenschaften **31:** 210. 1943.

Kristensen, Reinh. og Troelsen, Kr. **1.** Avl af Havefrø. — Kbhvn. (336, 181 f.). 1943.

Ulleriks, A. **4.** Begonia glaucophylla. (B. Comte A. de Limminghe). — Gartn. Tid. **59:** 364—365, 1 f. 1943.

Ursin, Erik. **1.** Insektangreb paa Kogler af Rødgran (Picea abies [L.]) Vinteren 1942—43. — D. Skovforen. Tids. **1943:** 270—287.

Andersen, P. og Vahl, M. **8.** Klima- og Plantebælter. 7. Udg. — Kbhvn. (64, ill., 7 Kort). 1940.

Veith, Ib. **1.** En Tropevandring midt i Vinterens Hjerte [Om et Besøg i det store Væksthus i Botanisk Have]. — Kronik. Kristl. Dagbl. 9/1-1942.

Vestergaard, H. A. B. **27.** Planteforædling. — Den ny Landmandsbog I: 387—404, ill. 1943.

Vestergaard, Kr. **1.** Markskolen. Hvordan vi dyrker Landbrugets Kulturplanter m. m. som pædagogisk Arbejde. — Kbhvn. (112, ill.). 1940.

Wanscher, J. H. **13.** Frugtdannelse og Vækststoffer. — Gartn. Tid. **56:** 352—353. 1940.

— **14.** En nem og billig Maade at demonstrere mendelske Spaltninger paa. Til Brug for Aftenskoleundervisningen i Arvelighedslære. — Ibid. **56:** 461—463, 2 f. 1940.

— **15.** Om Plantevækststoffernes Rolle under Dannelse af Frugt. — Nat. Verden **24:** 35—41, 1 f. 1940.

— **16.** Partial pollen sterility as a somatic character of the peach. — Vet. Landboh. Aarsskr. **1941:** 91—105, 3 f., 18 diagramm.

— **17.** Arvelighedslæren og Udviklingslæren i moderne Belysning. III. Cellelærens Resultater. — Nat. Verden **25:** 218—227, 5 f.; 267—280, 11 f.; 321—333, 14 f. 1941.

— **18.** Vækststof som Middel imod Frugtfald. — Gartn. Tid. **57:** 457—458. 1941.

— **19.** Et Æble paa Træet er bedre end 10 paa Jorden. Om Vækststof som Middel imod Nedfaldsfrugt. — Haven **42:** 153—154. 1941.

— **20.** Arvelighedsordbog. — Kbhvn. (131, 37 f.). 1942.

— **21.** Haveplanternes Kromosomtal. — Gartn. Tid. **58:** 496—498. 1942.

— **22.** Virusstoffernes Natur. — Ibid. **58:** 602. 1942.

— **23.** Om Variationen af Vitaminindholdet i Grønsager og Frugt. — Gartn. Tid. **59:** 9—11. 1943.

— **24.** Enhedsbegreber sideordnede med og underordnede det almindelige Artsbegreb. — Naturh. Tid. **7:** 1—4. 1943.

— Ref. af genetisk Litt. m. m. i Gartn. Tid. **56—58.** Anmeldelser i Havebrugsforskning **1:** 13, 28—29, 45—46, 58—59.
Ref. af dansk bot. Litt. i Bot. Centralbl. N. F. **33:** 196.

Weber, Anna. **66.** For meget Kalk og Mangan. — Gartn. Tid. **56:** 570. 1940.

Gram, Ernst og Weber, Anna. **67.** Plantesygdomme. Haandbog for Frugtavlere, Gartnere og Haveejere. — Kbhvn. (554, 356 f., 10 kol. t.). 1940.

Weber, Anna. **68—71.** [Forfatter af Afsnit i] Plantesygdomme i Danmark 1939—42. — Tids. Planteavl **45—48.** (Se Ernst Gram Nr. 97—100). 1940—43.

— og Stapel, Chr. **54.** Bekæmpelse af Haveplanternes Sygdomme. Kortfattede, praktiske Anvisninger. 10. forøgede og omarbejdede Udg. — Kbhvn. (184, ill.). 1941.

— **72.** Virussygdomme i Blomsterløg. — Gartn. Tid. **58:** 236—239. 1942.

— **73.** En ny Svampesygdom paa Løvemund. — Gartn. Tid. **59:** 233—234, 2 f. 1943.

— Talrige Artikler om Bekæmpelse af Sygdomme hos Haveplanter, bl. a. i Haven **40—41;** i Gartn. Tid. **57—58.**

Wedege, H. Artikler om Varmhusplanter og Orchideer i Berlingske Have-Leksikon. 1942.

Wesenberg-Lund, C. **29.** Gribsø. En dansk dystroph Sø. — Nat. Verden **24:** 19—34. 1940.

— **30.** Sødragene omkring Mølleaaen. — Danmark **3:** 489—496, 9 f. 1943.

Westergaard, M. **8.** Studies in cytology and sex determination in polyploid forms of Melandrium album. — Kbhvn. Dr. Disp. (131, 37 f. dansk Res. 133—143). D. Bot. Arkiv **10.** Nr. 5 (uden Res.) — Autorref. Naturh. Tid. **4:** 58—59. 1940.

— **9.** Calamagrostis epigeios (L.) Roth, Ammophila arenaria Link og deres Hybrider (Ammophila baltica (Flügge) Link). — Bot. Tids. **45:** 338—351, 5 f. 1941.

Gram, K., Larsen, C. Muhle, Larsen, C. Syrach and Westergaard, M. **10.** Contributions to the cytogenetics of forest trees. II. Alnus studies. — Vet. Landboh. Aarsskr. **1941:** 44—58, 5 f.

Westergaard, M. **11.** Arvelighedslæren og Udviklingslæren i moderne Belysning. II. Mutationsteorien. — Nat. Verden **25:** 49—77, 12 f.; 111—126, 7 f.; 165—177, 7 f. 1941.

— **12.** Populationsgenetikens Teori. — Naturh. Tid. **5:** 37—41, 1 f. (Autorref. af Foredrag i Naturh. Foren.). 1941.

— **13.** Cyto-taxonomical studies on Calamagrostis epigeios (L.) Roth, Ammophila arenaria (L.) Link, and their hybrids (Ammophila baltica (Flügge) Link). — V. S. Biol. Skr. **2** Nr. 4 (66, 20 f.).

— **14.** Kromosomtal og Plantegeografi, en kritisk Oversigt. — Naturh. Tid. **7:** 73—74 (Autorref. af Foredrag i Bot. For.). 1943.

— Autorref. i Bot. Centralbl. N. F. **36:** 151; 175.

Wichmand, Hans. **1.** Foreløbig Meddelelse om Forsøg med Molér til Bekæmpelse af Skadedyr i Korn. — Nord. Jdbf. **1941:** 30—33.

— **2.** Molér som Middel mod Skadedyr i Korn. — Bryggeritid. **44:** 126—128. 1941.

— **3.** Skadedyr i Korn og Mel. — Korn I: 277—314, 28 f. 1942.

Wiinstedt, K. **119.** Danske Jernbaneplanter. — Bot. Tids. **45:** 194—199. 1940.

— **120.** Jubilæumsekskursionen Søndag den 2. Juni til Rørvig i Anledning af Foreningens 100 Aars Bestaaen. — Ibid. **45:** 327—329. 1940.

— **121.** Bestaar Ranunculus auricomus L. (Nyrebladet Ranunkel) af flere Smaa-Arter? — Fl. og Fauna **46:** 37—38. 1940.

— **122.** Nye Bidrag til den danske Flora. 22—27. — Bot. Tids. **45:** 409—413. 1941.

— **123.** De i Danmark fundne Phalaris-Arter. — Ibid. **45:** 413—415. 1941.

— **124.** C. Raunkiær: Dansk Ekskursionsflora. 6. Udg. ved K. Wiinstedt. — Kbhvn. (XXXI + 370). 1942.

Wiinstedt, K. **125.** Nye Bidrag til den danske Flora. — Bot. Tids. **46:** 148—151. 1943.
— **126.** Cyperaceernes Udbredelse i Danmark. I. Scirpoideae. (Summary: The distribution within Denmark of the Cyperaceae. I. Scirpoideae). — Danmarks topografisk-botaniske Undersøgelse Nr. 9. — Ibid. **47:** 3—64, 27 Kort. 1943.
— Ekskursionsberetninger i Bot. Tids. **45:** 203—206, 431—433; i Fl. og Fauna **46:** 114—115.
Autorref. i Bot. Centralbl. N. F. **33:** 387.
Winge, Ø. and Laustsen, O. **113.** On a cytoplasmatic effect of inbreeding in homozygous yeast. — C. r. Carlsb. Sér. phys. **23:** 17—39, 15 f. 1940.
— **114.** Taxonomic and evolutionary studies in Erophila based on cytogenetic investigations. — Ibid. **23:** 41—78, 4 f., 35 t. 1940.
— **115.** Eksperimentelle Undersøgelser over Kollektivarten Erophila verna's Systematik. — Naturh. Tid. **4:** 39—40. (Autorref. af Foredrag i Bot. Foren.). 1940.
— **116.** Carlsberg Laboratoriets fysiologiske Afdeling. — Ibid. **4:** 65—67, 1 f. 1940.
— **117.** Sur l'heterothallisme du Saccharomycodes Ludwigii. [Zusammenfassung]. — Scienta Genetica **II:** 167—170. 1941.
— **118.** Croissement inter-specifique chez les Champignons. [Zusammenfassung]. — Ibid. **II:** 171—189, 9 f. 1941.
— **119.** Gæslingeblomsten, Erophila verna L. Undersøgelser over dens mange Smaa-Arters Natur og Oprindelse. — Nat. Verden **25:** 337—349, 15 f. 1941.
— **120.** Alkohol og Arvelighed. — Kbhvn. (24). 1941.
— **121.** Dansk Humle til dansk Øl. [Interview]. — D. Arbejde **32** Nr. 20: 15—16. 1941.
— **122.** Indgreb i Mikroorganismernes Familieliv [Interview]. — Politiken. 22/2-42.
— **123.** Om Muligheden for Gær-Forædling. — Svenska Bryggareföreningens Månadsblad **1942:** 1—18, 17 f. — Bryggeritidende **45:** 65—78. 1942.
— **124.** Emil Chr. Hansen. I Anledning af Hundredaarsdagen for hans Fødsel d. 8. Maj 1842. — Nat. Verden **26:** 145—152, Portræt. 1942.
— **125.** Om Maltbyg og Maltbygforædling. — Ug. Ldm. **85:** 673—676. 1942.
— **126.** Samarbejde mellem Teori og Praxis. [Interview]. — D. Arbejde **33** Nr. 17: 3—4. 1942.
— **127.** Über die systematische Darstellung neuer Hefetypen. — Ztschr. ges. Brauwesen **65** Nr. 18—21. 1942.
Ferdinandsen, C. og Winge, Ø. **128.** Mykologisk Ekskursionsflora. Vejledning til Bestemmelse af danske Storsvampe. 2. omarbejdede og forøgede Udgave. — Kbhvn. (428, 664 f.). 1943.
Winge, Ø. **129.** Et dansk Forsøg paa rationel Humleavl. — Berlingske Aftenavis, 5/10-43.
— Autorref. i Bot. Centralbl. N. F. **35:** 378.

Petersen, Harald og Ærsøe, Holger. **2.** Erstatnings- og Hjælpefodermidler. — Tids. Landøkon. **1941:** 137—252.

Ørsted-Hansen, H. D. **2.** Lidt om Hekseringe. — D. Havetid. **107:** 298, 1 f. 1942.

Østergaard, Jens. **16.** Forbedring af Skovenes — og Parkernes — Træplanter. — Gartn. Tid. **59:** 243—244. 1943.

III.

Udenlandske Forfattere.

Andersson, Albert. De viktigaste vegetabiliska nöd- och hjälpfodermedlen, deras sammensättning, smältbarhet och bruksvärde. — Nord. Jdbf. **1940:** 166—179.

Avery, George S. jr. (Se K. Linderstrøm-Lang Nr. 1). 1940.

Borg, Johs. Foderproduktionen i Sverige. V. Åtgärder från det allmännas sida för beteskulturens befrämjande. — Nord. Jdbf. **1941:** 174—178.

Bottelier, H. P. (Se K. Linderstrøm-Lang Nr. 3). 1943.

Charpentier, C. A. G. Åtgärder för foderproduktionens befrämjande i Finland. — Nord. Jdbf. **1941:** 181—189.

Collander, Runar. Växtcellernas permeabilitet och ämnesutbyte. (Autorref. af Foredrag). — Nat. Verden **27:** 145—163, 4 f. 1943.

Cortin, Bengt. Svenska Svampfynd från Dalarna. — Friesia **2:** 183—185. 1941.

Nielsen, Niels und Dagys, Jonas. Untersuchungen über die Wirkung der Zitronensäure nebst weiteren Untersuchungen über die Wirkungsweise des β-Alanins. — C. r. Carlsb. Sér. phys. **22:** 447—480. 1940.

Dagys, Jonas. Untersuchungen über die Wuchsstoffe des Birkensaftes. — Ibid. **23:** 1—15. 1940.

Degelius, Gunnar. Bidrag till norra Sjællands lavflora. — Res.: Beiträge zur Kenntnis der Flechtenflora im nördlichen Sjælland (Dänemark). — Bot. Tids. **45:** 141—147. 1940.

Elofson, A. Foderproduktionen i Sverige. I. Allmän översikt rörande foderbehovet och dess tillgodoseende i Sverige. — Nord. Jdbf. **1941:** 139—141.

— Foderproduktionen i Sverige. III. Beteskulturens betydelse och utveckling. — Ibid. **1941:** 146—156.

Åkerman, Åke och Fröer, K. Vårveteodlingen i Sverige — dess utveckling och framtidsutsikter. — Ug. Ldm. **88:** 72—76. 1943.

Gadd, Ivar und Kjær, Arne. Über die Verwendbarkeit der Selen- und Indigokarminmethoden bei der Prüfung von Frost- und Fusariumgeschädigtem Getreide. (English Summary). — C. r. Ass. int. Semences **12:** 140—149. 1940.

Gislén, Torsten. Östersjöproblem ännu en gång. — Naturh. Tid. **6:** 17—20. 1942.

Giöbel, Gunnar. Foderproduktionen i Sverige. IV. Nyare erfarenheter rörande beteskulturens intensifiering. — Nord. Jdbf. **1941:** 156—173, 4 f.

Gleditsch, Ellen og Graf, Tibor. De radioaktive stoffers innflytelse på plantenes utvikling. — Nord. Jdbf. **1942:** 225—236.

Guðjónsson, Guðni. Om Aphanis arvensis L. og A. microcarpa (Bois. et Reut.) Rothm. og deres Udbredelse i Danmark. — English Summary. — Bot. Tids. **45:** 352—370, 6 f. 1941.

Hevesy, George. (Se Carsten Olsen Nr. 38). 1940. (Se Niels Nielsen Nr. 81). 1941.

Hvidsten, Harald. Fôrcellulose, dens anvendelse og næringsverdi. — Nord. Jdbf. **1940:** 180—204, 2 f.

Rydberg, R. och Ingelström, E. Durandiomyces Phillipsii Seaver jämte några andra fynd av discomyceter i Sverige. — Deutsche Zusammenfassung. — Friesia **2:** 264—266, 1 f. 1942.

Kalela, Aarno. Finlands växtgeografiska östgräns. — Nord. tidskrift för vetenskap, konst och industri. N. ser. **18:** 353—374. 1942.

Keston, A. S. (Se Carsten Olsen Nr. 38). 1940.

Kristjansen, Gisli. Bændeltang. — Ug. Ldm. **87:** 432—433. 1942.

Lindqvist, Sune. Hur skogen röjdes av Nordens första Bönder. — Nord. tidskrift för vetenskap, konst och industri. N. ser. **18:** 223—227. 1942.

Müntzing, Arne. Några försöksresultat med rågvete och tetraploidt korn. — Nord. Jdbf. **1943:** 250—262.

— Kritisk översikt över inavelsteorierna. — Ibid. **1943:** 237—248. Summary: 248.

Nannfeldt, John Axel. Carl Thore Mörner. 4. 8. 1864—7. 9. 1940. — Friesia **2:** 173—174, Portræt. 1941.

Nilsson-Leissner, G. Foderproduktionen i Sverige. II. Slättervallarnas roll och tillgodogörande. — Nord. Jdbf. **1941:** 141—146.

— Foderproduktionen i Sverige. VI. Resultat av växtförädlingen. — Ibid. **1941:** 178—180.

Nyberg, Carl. Generationsväxling med diploid og haploid fas hos jästsvampar. — Nord. Med. **13:** 26—28. 1942.

Nyberg, Wolmar. Volvaria Loveiana Berk. Funnen i Finland. — Summary: Volvaria Loveiana Berk. found in Finland. — Friesia **2:** 149—152, 5 f. 1941.

Poijärvi, Ilmari. AIV-metoden och dess betydelse för vår självförsörjning under handelsavspärningen. — Nord. Jdbf. **1940:** 205—217.

Rydberg, R. og Ingelström, E. Durandiomyces Phillipsii Seaver jämte några andra fynd av discomyceter i Sverige (Zusammenfassung: Durandiomyces Phillipsii Seav. nebst anderen seltenen Discomyceten in Schweden gefunden. — Friesia **2:** 264—266, 1 f. 1942.

Steindórsson, Steindór. Bidrag til Nordvest-Islands Flora. — Bot. Tids. **45:** 166—179. 2 f. 1940.

Strain, Harold H. Extraction of proteins and proteolytic enzymes from yeast. — C. r. Carlsb. Sér. chim. **23:** 149—172. 1940.

Svensson, Harry G. J. E. Lange: Flora Agaricina Danica I-V. Ett mykologiskt monumentalverk. — Friesia **2:** 175—177. 1941.

Törje, Axel. Den botaniske Have i Lund. — D. Havetid. **107:** 51—52; 69—70; 85—86, 1 f. 1942.

Zade, A. En enkel snabbmetod för prövning av betningsmedlens verkan mot havreflygsot, Ustilago avenae (Pers.) Jensen. — Nord. Jdbf. **1940:** 244—252 (Zusammenfass: 252—255).

Åkerberg, Erik. Om timotejstammars avkastning i bestånd av olika täthet. — Nord. Jdbf. **1940:** 32—36.

Åkerman, Åke. Sveriges jordbruk i kristid. — Tids. Landøkon. **1942:** 297—310.

— och Fröer, K. Vårveteodlingen i Sverige — dess utveckling och framtidsutsikter. — Ug. Ldm. **88:** 72—76. 1943.

Fordelingen af vegetationen i Skern aa og dens tilløb.

Af

Mogens Køie.

I sommeren 1941 lod Naturfredningsforeningen foranstalte en geologisk, zoologisk og botanisk undersøgelse af Skern aa og dens nærmeste omgivelser i anledning af, at der var projekteret nogle større dæmningsarbejder. Da disse selvfølgelig vilde medføre store ændringer i og omkring aaen, var det hensigten at faa godtgjort, om der herved vilde gaa saa store naturhistoriske værdier tabt, at det kunde være medvirkende grund til at skride ind mod arbejdet. Jeg fik her overdraget den botaniske del, og i tiden fra 4.—11. juli foretog jeg sammen med stud. mag. Tyge Christensen en floristisk undersøgelse af aaen og den nedre del af dens større tilløb. Aaerne blev besøgt paa følgende steder (se fig. 1). Skern aa: 1) mellem jernbanen Brande—Fasterholt og landevejen Brande—Herning ved Brande aas udløb, 2) fra Søndergaard midt mellem Brande aas udløb og Holtum til Omejl ved Holtum aas udløb og 3) herfra til slusen ved Sandfeldgaard (alle paa maalebordsblad 2707), 4) ved Neder Gren syd for Arnborg kirke, 5) ved Hesselvig Enggaard, 6) ved Skarrild (alle paa m. 2706), 7) ved Tarp ved Lille Skovbjerg (m. 2705), 8) Alergaarde, 9) ved Borris, 10) ved Albæk (alle m. 2704), og endelig 11) ved landevejen mellem Tarm og Skern (m. 2803). Brande aa: den nederste strækning før udløbet i Skern aa (m. 2707). Holtum aa: det meste af strækningen fra ca. 100 m øst for jernbanen Brande—Fasterholt til udløbet (m. 2707). Rind aa: ved Gle. Arnborg og ved Arnborg kirke (m. 2706). Karstoft aa: ca. 1 km øst for Clasonsborg (m. 2706). Vorgod aa: mellem jernbanen Borris—Troldhede og Skern aa (m. 2704). Omme aa: ved Hvollig syd for Borris (m. 2804). Gundesbøl aa: ved Præstbro paa landevejen mellem Tarm og Hoven.

Hvor aaerne ikke er fulgt over større strækninger, er de undersøgt i en længde af 200—1000 m, Skern aa ovenfor Brande aa og ved Alergaarde samt Karstoft aa dog paa en noget kortere strækning.

Der foreligger publiceret fra Skern aa-systemet en floraliste af

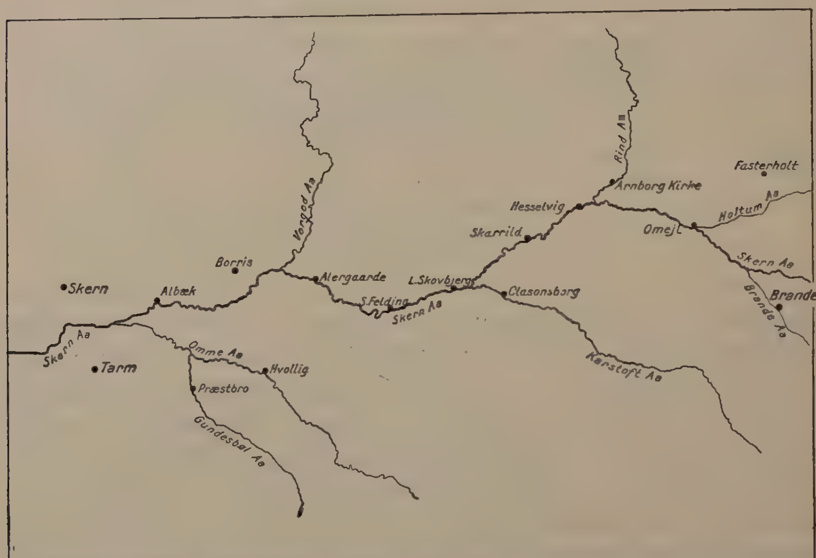

Fig. 1. Oversigt over Skernaa-systemet med angivelse af de stednavne, som omtales i teksten.

Baagøe og Kølpin Ravn fra 1896, der omhandler afsnittet fra Borris til Skern, og af Mentz (1906) fra Varde—Ringkøbing landevejen, samt en ekskursionsberetning fra Vorgod aa (Böcher 1938), og desuden findes nogle floralister i den topografisk-botaniske undersøgelses arkiv.

Baade skern aa og tilløbene har næsten overalt et skarpt afgrænset aaleje med gruset eller sandet bund og en smal bræmme af rørskovens planter. Jeg skal her kun omtale de egentlige vandplanter og rørbræmmens arter samt nogle af de, der vokser paa den yderste aabred. Aaerne er næsten overalt omgivet af græsningsenge, der er forholdsvis artsfattige. Vældenge saas kun et par steder i den øvre del af aasystemet.

Følgende arter fandtes paa alle de besøgte steder eller manglede kun paa eet, højst to steder: *Potamogeton natans* og *Batrachium*

aquatile var. *peltatum,* der næsten overalt var de dominerende vandplanter og fortrinsvis voksede yderst i aaens slynger eller ved forholdsvis stærkt fald. *Glyceria maxima* var dominerende i rørbræmmen, og *Sparganium simplex* dannede mange steder undervandsenge. *Scirpus lacustris* optraadte sparsomt, men manglede kun i Holtum aa ligesom *Filipendula ulmaria,* som dannede grupper langs aabredderne. Mere spredt forekom *Rumex hydrolapathum, Potamogeton alpinus, Callitriche stagnalis* og *Fontinalis antipyretica.*

I fig. 2—11 fremstilles udbredelserne af nogle af de øvrige arter. Skern aa-systemet er tegnet skematisk med en tynd streg, og plantens udbredelse er markeret ved en tykkere streg. Hvor denne er stiplet, er arten ikke set paa et par lokaliteter fra Skern aa.

Urtica dioica (fig. 2) er medtaget her, fordi den dannede kraftige bevoksninger sammen med *Filipendula ulmaria* ved aabredden i Brande aa og den følgende strækning af Skern aa. *Urtica* er kendt som en meget næringskrævende plante (spec. nitrat), og der kan næppe være tvivl om, at dens forekomst skyldes forureningen fra fabrikkerne i Brande, og det er sikkert af samme aarsag, at *Polygonum hydropiper,* der fandtes enkelte andre steder i svage individer, paa samme strækning var talrig og kraftig. Forureningen viser sig tydeligt i faunaens sammensætning (bl. a. ved manglen af Mollusker) og ved aflejring af dynd med yppig vækst af bakterier og blaagrønne alger. Ved Omejl, hvor der var aflejret sandvolde, voksede *Bidens cernuus, B. tripartitus* og ukrudtsplanter som *Polygonum lapathifolium, Galeopsis tetrahit, Juncus bufonius* og *Erysimum cheiranthoides,* alle næringskrævende planter, der næsten ikke fandtes andre steder i tilknytning til aaerne.

Valeriana excelsa (fig. 3) vokser ligesom *Urtica* næsten altid sammen med *Filipendula ulmaria,* men den fandtes ikke ved Brande aa og Skern aa til Karstoft aas udløb, derimod i alle Skern aas øvrige tilløb, og en ganske tilsvarende udbredelse har *Berula angustifolia* (fig. 4), der vokser i selve aaløbene. Det er meget nærliggende at tilskrive forureningen som aarsagen ogsaa til disse udbredelser, og selv om dette i højere grad maa blive en formodning, svarer det godt til det almindelige indtryk af arternes forekomst.

Helodea canadensis (fig. 5) fandtes ikke i Skern aa 1895 og er første gang rapporteret 1936 fra Skarrild. Hvornaar den i den mellemliggende tid er kommet ind i Skern aa-systemet, vides ikke, men den er nu en af de mest udbredte planter og findes næsten

overalt, hvor vandet ikke strømmer for stærkt, undtagen i Karstoft aa (der muligvis er for næringsfattig) og Omme-Gundesbøl aaer.

Udbredelsen af *Scirpus silvaticus* og *Nuphar luteum* fremgaar af fig. 6 og 7. De mangler begge ovenfor Omejl og i Karstoft aa, *Scirpus* desuden i Rind aa. *Oenanthe fluviatilis* blev kun fundet i Skern aa nedenfor Rind aa samt i denne og Vorgod aa, flere steder i stor mængde, og den er desuden angivet fra den nedre del af Omme aa (fig. 8), mens *Iris pseudacorus* kun blev fundet i Karstoft aa og Skern aa nedenfor denne (fig. 9). *Ranunculus lingua* og *Sium latifolium* (fig. 10 og 11) har næsten fælles udbredelse, nemlig Vorgod aa og den følgende del af Skern aa. *Sium* er dog fundet i Omme aa ovenfor det her behandlede omraade og *Ranunculus* i Gundesbøl aa og i Døvling bæk, der udmunder ved Karstoft aa. Endelig optraadte ude ved Skern *Potamogeton perfoliatus,* der helt dominerede den største del af midterløbet, og *Sagittaria sagittifolia,* der var set i en vig noget højere oppe, dannede her undervandseng langs bredden sammen med *Sparganium simplex.*

Da det saaledes havde vist sig, at flere af arterne havde en ka-

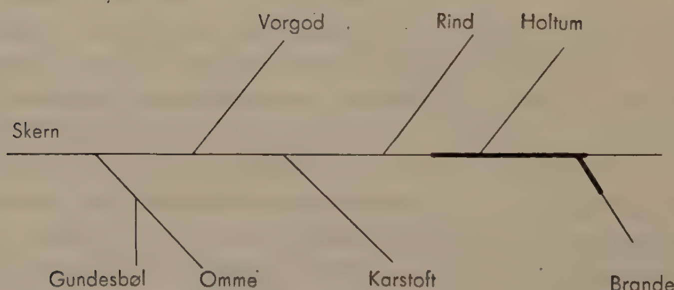

Fig. 2. Urtica dioica.

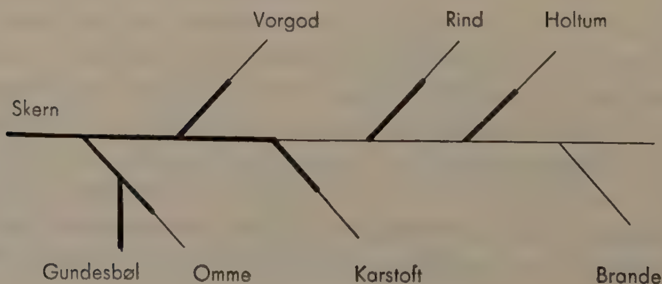

Fig. 3. Valeriana excelsa.

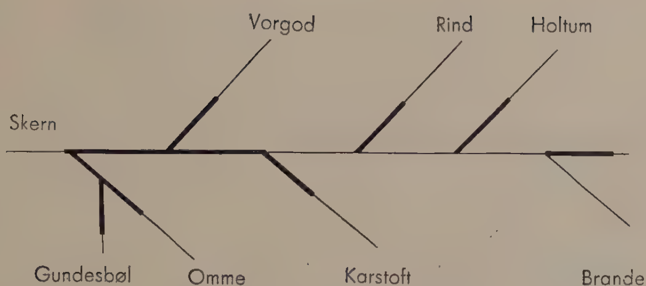

Fig. 4. Berula angustifolia.

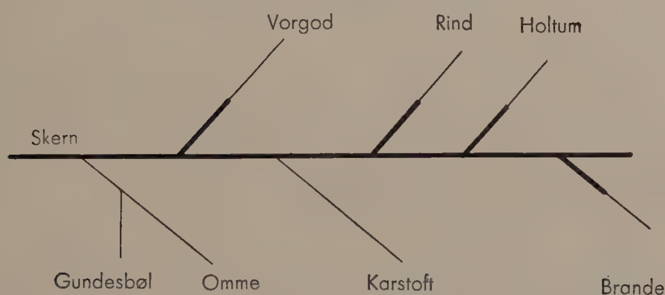

Fig. 5. Helodea canadensis.

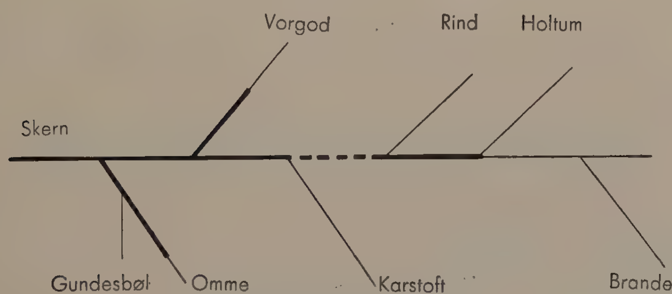

Fig. 6. Scirpus silvaticus.

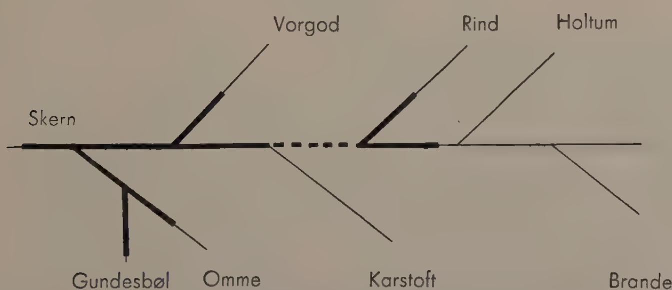

Fig. 7. Nuphar luteum.

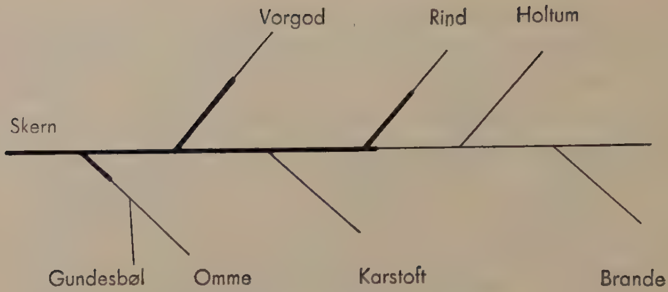

Fig. 8. Oenanthe fluviatilis.

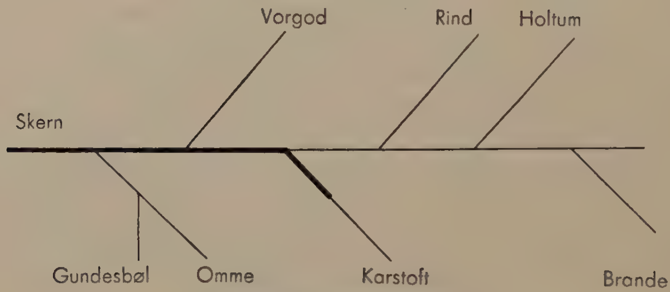

Fig. 9. Iris pseudacorus.

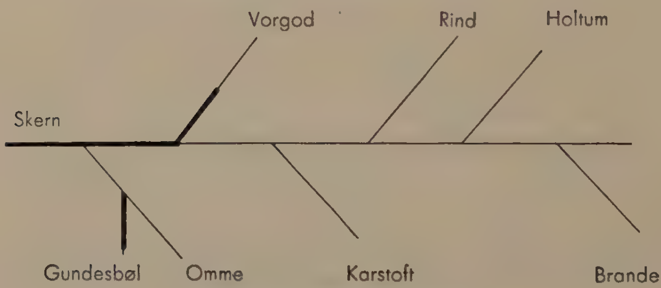

Fig. 10. Ranunculus lingua.

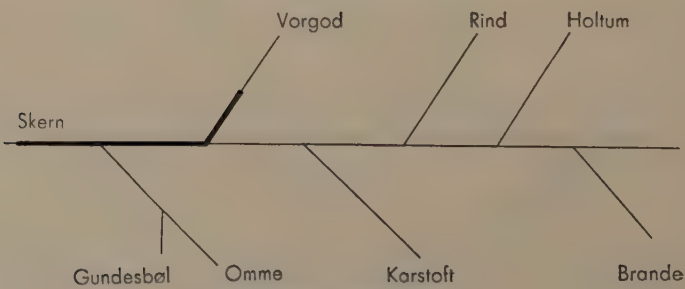

Fig. 11. Sium latifolium.

rakteristisk udbredelse indenfor Skern aa-systemet, kunde det være af interesse at faa afgjort, om denne stod i forbindelse med forskelle i vandets kemiske sammensætning.

Det areal, Skern aa-systemet afvander, bestaar mest af mager sandjord, og grundvandet er derfor meget blødt. Hos Ødum og Christensen, tavle X—XIII ses, at næsten alle analyser viser en haardhed paa mellem 0 og 8 tyske grader (d. v. s. dele CaO i 100000 dele vand), med de højeste værdier ved Skern by.

Der foreligger ikke andre analyser af aavand fra Danmark end Westermanns (1898, prøverne udtaget 1889 og 1892), der har maalt mængden af kali, kalk + magnesia, fosforsyre og kvælstof i 6 aaer, nemlig Susaa, Odense aa, Storaa, Skern aa ved Hesselvig, Kongeaa og Gudenaa. I Skern aa fandtes som gennemsnit af 3 analyser, der var fra forskellig aarstid og ikke afveg meget fra hinandne, 25.4 mg/l CaO + MgO, svarende til ca. 18 Ca^{++}/l, hvilket var den laveste værdi for de 6 aaer. Til sammenligning kan tjene, at Storaa, den næstlaveste, havde 37.1, og Susaa og Odense aa 110—120 mg CaO/l. Indholdet af kali var 1.7 mg/l, ikke meget forskelligt fra de andre jyske aaer, men kun halvt saa stort som i Susaa og Odense aa. Mængden af fosfor var overalt ganske ubetydelig, og kvælstofmængden svingede stærkt.

I august udtog jeg nogle vandprøver fra Skern aa og dens tilløb. Tidspunktet var ikke helt heldigt, da aaerne endnu var stærkt vandførende efter en regnperiode, og desuden kan vand fra brunkulsgravene ved Sandfeld og ved Søby, der fører ud i Rind aa, have haft nogen indflydelse paa vandets sammensætning. Der blev taget 4 større prøver, nemlig fra Holtum aa, Vorgod aa og fra Skern aa ovenfor Vorgod aas udløb og ved Skern. Analyserne af det filtrerede vand blev velvilligst foretaget af afdelingsgeolog Werner Christensen paa Danmarks geologiske Undersøgelser, og resultaterne gengives her i deres helhed (se tabel 1).

Det er, som man ser, en meget svag saltkoncentration, og selv om forskellen ikke er særlig stor, er det dog tydeligt, at prøven fra Holtum aa indeholder mindre saltmængder end de øvrige, der næsten kun er forskellige med hensyn til Mg^{++}. Nogle vandprøver, der blev taget i 1941, da aaerne havde meget ringe vandføring, havde følgende haardheder (tyske grader, bestemt ved sæbetitrering): Holtum aa 3.5, Omme aa 4, Skern aa ovenfor Holtum aa 5.0 og ved Skern 6.5. Ogsaa i 1943 blev der taget en række prøver, som af W. Christensen blev analyseret for bikarbonat og haardhed, og des-

	I	II	III	IV
Sulfat (SO_4^{--})	11	25	25	25
Klorid (Cl^-)	18	23	23	22
Nitrat (NO_3^-)	Sp.	Sp.	Sp.	Sp.
Kalcium (Ca^{++})	16	21	19	19
Magnium (Mg^{++})	2,2	1,7	1,5	3,1
Jern (Fe^{++})	0,4	0,9	0,6	0,6
Ammonium (NH_4^+)	0	0	0	0
Natrium (Na^+) beregnet	13	18	19	19
Iltforbrug	3,2	3,8	3,7	3,5
Kiselsyre (SiO_2)	14	9,2	9,6	10
Kuldioxyd (CO_2), fri	0	0	0	0
Nitrit (NO_2^-)	0,1	0	0	0

Tabel 1. Analyse af vand fra: I Holtum aa. II Vorgod aa. III Skern aa ovenfor Vorgod aa, 5 km øst for Borris. IV Skern aa ved Skern. Tallene angiver mg/l.

uden har jeg foretaget en række analyser af fosfatindholdet efter WATTENBERG (1931). Resultaterne er samlet paa tabel 2.

Man ser, at indholdet af bikarbonat samt haardheden falder i Skern aa fra Holtum aas udløb og til Skern, hvor der igen kommer en stigning. Af tilløbene viser Holtum aa og Karstoft aa særlig lave værdier for haardhed, mens værdien for Gundesbøl aa er betydelig højere end nogle af de øvrige. Forforværdierne viser nogle uregelmæssige svingninger, men med tydeligt maximum i Brande aa, Vorgod aa og den nedre del af Skern aa, hvor der fandtes over 100 γ P/l. De maa dog tages med noget forbehold, dels fordi fosformængden utvivlsomt er stærkt varierende, afhængig af nedbør og tilførsel af gødning paa de omliggende marker, dels fordi analyserne først er foretaget 3—4 døgn efter vandprøvernes indsamling.

Efter Oplysning fra mag. scient. Chr. Overgaard Nielsen var pH i Rind aa ved Høgildgaard 6.9. Temperaturen i Holtum aa er i hvert fald om sommeren lavere end i Skern aa. Efter nogle meget varme dage maaltes den 11. juli 1941 kl. 11 henholdsvis 18° og 22.5°, altsaa en forskel paa ikke mindre end 4.5°. Efter en køligere periode i august 1943 var de tilsvarende temperaturer 18° og 18.5°.

Tabel 2.

	Bikarbonat $HCO_3^{\div}$, mg/l	Haardhed Tyske grader	Fosfor γ P/l
Skern aa ovenfor Brande aa	61	3,5	10
» » nedenfor Brande aa	61	3,9	50
» » nedenfor Sandfeld	61	3,5	15
» » ved Skarrild	55	3,2	15
» » ved Sdr. Felding..........	49	3,2	20
» » ovenfor Vorgod aa	43	3,0	80
» » ved Borris	43	2,9	15
» » ved Albæk...............			50
» » ved Skern	55	3,4	>100
Brande aa			>100
Holtum aa	49	2,7	20
Rind aa.........................	55	3,9	< 10
Karstoft aa......................	31	2,9	< 10
Vorgod aa	49	3,3	100
Omme aa	61	3,2	< 10
Gundesbøl aa....................	92	5,8	< 10

Undersøgelser over hydrofyternes og helofyternes forhold til vandets eller jordbundens næringsindhold er særlig foretaget af Pearsall (1921), Iversen (1929), Linkola (1933), Lohammar (1938) og, væsentlig paa grundlag af sidstnævntes analyser, Iversen og Olsen (1943). Oplysningerne stammer næsten alle fra stillestaaende vand, og det er et spørgsmaal, om resultaterne direkte kan overføres til aaer. Den stadige tilførsel af vand og den ringe planktonproduktion vil bevirke, at der paa intet tidspunkt bliver ligevægt mellem vegetation og næringsindhold i aaerne, og Iversen mener (1929, p. 302), at der aldrig bliver næringsmangel i rindende vand, fordi vandet stadig bliver fornyet. Man skulde derfor vente en mere eutrof vegetation i aaer end i søer med vand med samme næringsindhold. Det maa dog anses for sandsynligst, at de forskellige plantearter kræver et vist minimum i koncentrationen af de enkelte næringsstoffer, og at ringere mængder ikke kan opvejes af hyppigere fornyelse af vandet. Spørgsmaalet synes ikke at være blevet nærmere belyst.

Af de i det foregaaende omtalte arter fandtes der i den saltfattige Holtum aa kun 7. Heraf var *Batrachium aquatile, Helodea, Glyceria maxima, Potamogeton natans* og *Sparganium simplex* almindeligt udbredte i hele Skern aa-systemet, mens *Berula* og *Valeriana excelsa* kun manglede i den forurenede Brande aa og den nærmest nedenfor liggende del af Skern aa. Ved Omejl, hvor Skern aa ved højvande kan trænge ind i Holtum aas udløb (f. ex. ved regulering fra det ovenfor liggende elektricitetsværk), fandtes desuden *Scirpus silvaticus, Urtica dioica, Filipendula ulmaria, Scirpus lacustris* og *Rumex hydrolapathum*. Ogsaa Karstoft aa havde kun 7 af de omtalte arter: *Scirpus, Berula, Sparganium, Callitriche, Iris, Filipendula* og *Valeriana*. Desuden fandtes her de oligotrofe arter *Scirpus fluitans, Juncus bulbosus* (*supinus*) f. *fluitans* og *Myriophyllum alterniflorum* samt tæt bevoksning af *Batrachospermum monilioides*. Til sammenligning med disse to aaer skal nævnes, at Rind aa havde 12, Omme og Gundesbøl aaer 13 og Vorgod aa og Skern aa ved Lille Skovbjerg 15 arter. Molluskerne viste efter oplysning af mag. scient. E. W. Kaiser en tilsvarende relativ fordeling: Vorgod aa og nederste Skern aa 4, Rind og Gundesbøl aaer 2 og alle de øvrige lokaliteter 1 eller ingen levende arter.

Af de vidtudbredte arter regner Linkola *Helodea, Glyceria maxima* og *Rumex hydrolapathum* til eutroferne og *Sparganium simplex, Potamogeton natans, P. alpinus, Scirpus lacustris* og *Nuphar* til de meso- eller oligotrofe arter. Efter Lohammars analyser synes dog alle disse arter at være ret indifferente. *Sium latifolium* og *Ranunculus lingua* henregnes af alle til eutroferne. De har en tydelig minimumsgrænse for fosfor (Iversen og Olsen), og deres begrænsning til Vorgod aa, Gundesbøl aa og den nedre del af Skern aa lader sig vel forklare ved disse afsnits større næringsrigdom. En lignende fordeling har *Elisma natans,* der foruden i nogle vandhuller er fundet i de nævnte tilløb og Skern aa nedenfor Skern. Ogsaa *Sagittaria sagittifolia* er udpræget eutrof, selv om dens krav specielt til fosfor ikke synes at være ganske saa stort som hos *Sium* og *Ranunculus lingua*. Af de nævnte arter er kun *Oenanthe fluviatilis* særlig knyttet til rindende vand.

Man kan ikke se bort fra, at jordbundens beskaffenhed kan være en medvirkende aarsag til nogle af sumpplanternes fordeling. Saaledes findes *Cicuta virosa, Alisma plantago-aquatica* og *Acorus calamus* ved den øvre del af Skern aa fortrinsvis i afsnørede partier af aaen, hvor der efterhaanden har dannet sig en sumpet bund,

mens de optræder i selve aaen i dennes nedre, rolige løb samt i Rind og Vorgod aaer. *Equisetum fluviatile* og *Heleocharis palustris* fandtes kun paa saadanne sumpede steder. *Phragmites communis*, der danner store bevoksninger ved Skern aas udløb, blev kun fundet ved Gundesbøl aa foruden et par steder, hvor den optraadte i forbindelse med vejarbejder.

Man kunde maaske vente, at den næringstilgang, der følger med forureningen af Brande aa, og den højere saltkoncentration i Skern aa-systemets nedre del vilde medføre, at disse partier havde nogle fælles arter. Dette gælder ogsaa de to eutrofe arter *Potamogeton compressus* og *Polygonum amphibium*, der ganske vist i det hele optraadte ret sparsomt, men kun blev fundet i Skern aa ovenfor Holtum aas udløb og nedenfor Vorgod aas udløb samt i Gundesbøl aa, *Pot. compressus* desuden i Vorgod aa.

Summary.

Distribution of the Vegetation in the River Skern Aa and its Tributaries.

An investigation has been made of the distribution of the plants in and along the river Skern Aa with the lower course of its tributaries, which drains a large part of the unfertile areas of Central Jutland and empties into Ringkøbing Fjord (Fig. 1). In connection herewith some chemical analyses have been made of the water of the river (Table 1—2), showing that the Vorgodaa and the lower reaches of the Skern Aa are the richest in salts. In the river Brande Aa and the adjacent part of the Skern Aa, pollution from factories may affect the vegetation. Distributed throughout almost the whole of the Skern Aa system were *Potamogeton natans*, *Batrachium aquatile* var. *peltatum*, *Glyceria maxima*, *Sparganium simplex*, *Scirpus lacustris*, *Filipendula ulmaria*, *Rumex hydrolapathum*, *Potamogeton alpinus*, *Callitriche stagnalis*, and *Fontinalis antipyretica*. In Figs. 2—11 the distribution of some of the other species is indicated in diagrams of the Skern Aa system. *Urtica dioica* only occurs where the pollution is very marked, while *Berula angustifolia* and *Valeriana excelsa* are only absent on the same stretch and somewhat further down the Skern Aa. *Helodea canadensis* has recently immigrated to these streams, nevertheless, it is now only lacking in the southern tributaries. The eutrophic species *Sium latifolium* and *Ranunculus lingua* were only found in the lower course of the river system, and *Elisma natans* has a similar distribution. In the lower reach of the river Skern Aa, *Potamogeton perfoliatus* and *Sagittaria sagittifolia* were further added. At the debouchment the river Skern Aa is surrounded by large growths of *Phragmites communis* which otherwise was only found in a couple of places. Common to the Brande Aa and the lower part of the Skern Aa system were *Polygonum amphibium* and *Potamogeton compressus*. In the Karstoft Aa which is particularly poor in nourishment occurred the markedly oligotrophic *Scirpus fluitans*, *Juncus bulbosus* f. *fluitans*, and *Myriophyllum alterniflorum*.

Litteratur.

B. T.: Botanisk Tidsskrift.

Baagøe, J. og F. Kølpin Ravn, 1896: Exkursion til jydske Søer og Vandløb i Sommeren 1895. B. T. 20, p. 288—326.

Böcher, T. W., 1938: Højsommer Ekskursionen til Ringkøbingegnen 7.—9. August 1938. B. T. 44, p. 473—79.

Hård av Segerstad, F., 1924: Sydsvenska florans växtgeografiska huvudgrupper. Malmö.

Iversen, J., 1929: Studien über die pH-Verhältnisse dänischer Gewässer und ihren Einfluss auf die Hydrophyten-Vegetation. B. T. 40, p. 277—331.

Iversen, J. und S. Olsen, 1943: Die Verbreitung der Wasserpflanzen in Relation zur Chemie des Wassers. B. T. 46, p. 136—45.

Linkola, K., 1933: Regionale Artenstatistik der Süsswasserflora Finnlands Annal. Bot. Soc. Zool.-Bot. Fenn. Vanamo, T. 3 no. 5, Helsingfors.

Lohammar, G., 1938: Wasserchemie und höhere Vegetation schwedischer Seen. Symbolae Bot. Upsalienses III, 1.

Mentz, A., 1906: Ekskursionen til Herning—Skern d. 24.—26. Juli 1905. B. T. 27, p. VIII—XVI.

Pearsall, W. H., 1921: The Aquatic Vegetation of the English Lakes. Journ. of Ecology 8, p. 163—201.

Samuelsson, G., 1925: Die Verbreitung der höheren Wasserpflanzen in Nordeuropa. Acta Phytogeogr. Suecica 6, Uppsala.

Wattenberg, H., 1931: Die Bestimmung von Phosphat, Nitrat, Nitrit, Ammoniak und Silikat im Meereswasser. Ann. d. Hydrogr. u. Marit. Meteor. København.

Westermann, T., 1898: Om Indholdet af Plantenæring i Vandet fra vore Vandløb. Tidsskr. for Landbrugets Planteavl IV, p. 157—63.

Wiinstedt, K., 1931: Helodea canadensis L. C. Rich i Danmark. B. T. 41, p. 436—39.

Ødum, H. og Werner Christensen, 1936: Danske Grundvandstyper og deres geologiske Optræden. Danmarks Geol. Unders. III. Række, Nr. 26.

Strandsten-Vegetationen paa Alholm i Isefjorden.

Af

M. Skytte Christiansen.

Medens jeg deltog i Universitets havbiologiske Kursus i Hundested, havde jeg Lejlighed til at foretage Undersøgelser over Strandvegetationen paa Alholm, en lille Ø, der ligger ved Vestsiden af Hornsherreds Spids, knapt en halv Snes Kilometer fra Isefjordens Munding. For at give et Eksempel paa en Vegetation præget af Laver vil jeg nu skildre Plantevæksten paa Stenene ved Øens vestlige Strand.

Paa denne Kyst, der ligger stærkt udsat for Vind og Sø, findes ingen Sandstrand, men en typisk Rullestensstrand med glatslebne, runde Granitsten af 10—20 cm's Diameter. Bølgeslaget skyller bestandig Stenene nær Vandkanten fri for Sand og Slam. Herved muliggøres det for nogle Laver med hindeagtigt tyndt, skorpeformet Løv at leve paa disse Sten. Under Vinterstormene og ved Isvirkning væltes Stenene ganske vist hulter til bulter, men de paagældende Laver har saa stor Væksthastighed, at de i den rolige Tid formaar at bevokse Stenene igen og naa til Frugtsætning. Man kan altsaa her tale om fakultativt eenaarige Laver, idet de samme Arter under mere rolige Forhold kan udstrække deres Vegetationsperiode over flere Aar.

Det Omraade af den stenede Strand, der bebos af Laverne, strækker sig opefter til Linien for normalt Højvande og nedadtil indtil Algevegetationen tager Herredømmet. Kun paa de tidvis tørlagte Sten møder Laverne ingen nævneværdig Konkurrence fra Algernes Side. Den Blæretang nærstaaende Alge Fucus spiralis, der ellers er saa karakteristisk for saadanne Steder, mangler næsten her. Omraadet falder sammen med, hvad man kalder øvre Hydrohalinen eller Littoralzonen.

De Laver, det drejer sig om, er *Verrucaria microspora, Verr. Erichsenii* og en *Arthopyrenia* sp.. Man finder deres Løv paa næsten hver eneste Sten, man tager op. Dybest nede vokser mellem hinanden *Arthopyrenia* og *Verr. microspora.* Den førstes Løv er saa tyndt, at det næsten er usynligt, selv under en stærk Lup; man ser kun de smaabitte, mørke Frugter. *Verr. microspora* har et brunligt, fernisagtigt glat Løv, der i fugtig Tilstand er gelatinøst. Højere oppe, hvor Stenene noget hyppigere er udsat for at ligge tørt, findes tillige *Verr. Erichsenii.* Dens Løv er ogsaa tyndt og brunligt, men er forsynet med meget smaa, mørke Vorter og Knuder. En lignende — blot mere udpræget — Udvikling af Løvet har *Verrucaria striatula,* der vokser paa faststaaende Sten i samme Zone længere inde i Fjorden. Løvet bestaar af et tyndt, grønligt, assimilerende Væv, hvori der findes sorte, aflange Knuder bestaaende af mørke, tykvæggede Celler, saa at Laven under en stærk Lup ligner et Bjærglandskab i formindsket Maalestok, med skarpe Højderygge adskilt af Dale. De i det foregaaende nævnte Laver vokser ogsaa paa de Dele af de faststaaende erratiske Blokke, der findes i Hydrohalinen.

Foruden Laverne finder man paa Stenene i Littoralzonen flere karakteristiske Alger, der tilhører den samme økologiske Type. *Hildenbrandia prototypus* og *Ralfsia verrucosa* danner henholdsvis røde og brune Skorper, og i den øvre Del vokser *Rivularia atra* i smaa, glinsende, sortegrønne Kugler.

Paa de større Sten lever Krebsdyret *Balanus balanoides* i sine kegleformede Kalkskaller, desuden findes Strandsneglene *Littorina littorea* og *L. rudis* i Tusindtal paa Stenene. Disse Dyr fører et amfibisk Liv. Ved Lavvande, naar Vandet trækker sig bort fra dem, har de Skallerne tæt lukkede, og naar Vandet atter stiger, genoptager de deres Virksomhed. Samme afvekslende Tilværelse som Dyrene har en ejendommelig, lille Lav, *Arthopyrenia sublitoralis,* der lever inde i deres Skaller. Lavens Hyfer har den Egenskab, at de kan opløse Kalk. De grener sig ind i Kalkskallen omgivet af Gonidierne, der her er en eencellet Blaagrønalge, som tydeligt hører sammen med Hyferne. Lavens kugleformede Frugter findes i Huller i Skallen, og kun deres sorte Toppe er synlige som smaa, tætsiddende Prikker. Hvor der ligger en Kalksten i Vandet, vokser Laven ogsaa i den. Den er ikke specielt bundet til Dyreskaller. Kalkstenenes Sjældenhed bevirker imidlertid, at den næsten udelukkende findes i Skaller.

Laven fandtes i Skallen af næsten alle de fuldvoksne Balaner, og 7—9 % af de fuldvoksne Individer af Strandsnegle havde den i deres Skal. Den voksede især i den ældste Del af Snegleskallerne, i Vindingerne oppe ved Spiret.

Sammen med *Arthopyrenia sublitoralis* lever et helt Samfund af kalkborende Planter i disse Skaller — Blaagrønalgen *Mastigocoleus testarum,* den eencellede Grønalge *Gomontia polyrrhiza,* hvis Sporangier ses som smaabitte, mørke Prikker paa Skallen, langt mindre end Arthopyreniens Frugter, og Rødalgen *Conchocoelis rosea,* hvis Traade ofte ses sammenrullet i Nøgler i de Huller, der er fremkommet, efter at en Lavfrugt med Alderen er faldet ud. Disse Alger er dog ikke som Laven bundet til Littoralzonen. *Conchocoelis* findes saaledes i Kalkskaller ned til adskillige Meters Dybde.

A. sublitoralis var her ved Alholm angrebet af en ejendommelig Parasit, en eencellet Algesvamp tilhørende *Chytridineae.* Lavens Frugtlegemer var sterile og indeholdt — i Stedet for dens egne Asci — Sporangierne af denne Svamp. De var dog ikke udviklede nok til, at den kunde bestemmes med Sikkerhed. Muligvis er det en ny Art af Slægten *Pleotrachelus.* Man har ikke tidligere fundet Chytridineer snyltende i Laver.

Nærmest over Vandlinien vokser ingen Laver paa de mindre Sten. Her er Bunden for urolig. Bølgerne vælter Stenene om og dænger dem til med Sand og Tang. Først nogle Meter fra Stranden begynder der at optræde Skorpelaver med tyndt Thallus paa Stenene, hovedsagelig *Buellia punctiformis, Caloplaca lithophila* og *Lecanora Hageni.* Paa disse Laver er Frugtlegemerne det eneste iøjnefaldende, og de er endda meget smaa. Det øvrige Thallus er kun et spindelvævsagtigt, tyndt Overtræk af Svampehyfer, der smyger sig hen over Stenen og borer sig ind i Revner og Sprækker, næsten uden Gonidier. Paa Flintesten er Svampetraadenes fine Forgreninger meget smukt udviklede og kan let iagttages i en Lup.

Dette Samfund af Laver danner paa Landjorden en Parallel til de tyndløvede Verrucariers Samfund i Hygrohalinen, og bestaar ligesom hint af hurtigt voksende Laver, der kan klare sig under ret urolige Kaar. Man kan ogsaa finde det inde i Landet, næsten overalt hvor mindre Sten faar Lov at ligge i Fred nogen Tid, som paa Fælleder, hvilende Græsmarker og lignende Steder.

De store erratiske Blokke, der ligger i Strandkanten, har en ganske anden Vegetation. Paa den Del af Blokkene, der vædes af Bølgerne og af kraftigt Højvande, og altsaa ligger i Bølgeslagszonen

eller nedre Hygrohalinen, findes *Verrucaria maura*'s karakteristiske, begsorte Skorper, der er rudret af fine Sprækker. Disse Sprækker kan bevirke en lettere Optagelse af Vandet, samtidig med at Løvets Opdeling i Felter kan udligne en Del af den Spænding, der fremkommer ved, at Løvet snart er fugtigt og opsvulmet, snart tørt og sammenskrumpet. *Verr. maura* taaler dog ikke for stærk Udtørring. Det viser sig derved, at den kun er smukt udviklet paa de nordvendte Sider. Faa Laver maa jo ogsaa som den kunne indsuge Solens Varme. Sammen med *Verr. maura* vokser i ringe Mængde *Caloplaca marina* som smaa, gule Skorper. Derimod mangler *Lichina confinis* her. Den findes ellers ofte i nedre Hygrohalinen ved vore Kyster.

Højere oppe paa de store Sten — hvor Saltvandet almindeligvis kun kommer i Sprøjt — begynder en anden Faktor foruden Saltvandet at indvirke paa Lavvegetationen. Stenene er yndede Siddepladser for Fuglene ved Stranden, hvad der efterlader sig Spor i Form af deres Gødning. Man kan derfor paa Alholms erratiske Strandblokke ovenfor Bølgeslagszonen iagttage en ornithokoprisk præget Bølgesprøjtzone, og paa Toppen ser man en rent ornithokoprofil Lavvegetation.

Hvor Strandstenenes Lavvegetation er rigere udviklet — som paa Orø og Bogenæs — kan man skelne mellem to Zoner af Laver, der i deres Forekomst er betinget af Bølgesprøjtet. En nedre, mere fugtighedskrævende, som man saa kan kalde den mellemste hygrohaline Zone; den er domineret af *Lecanora helicopis*. Den øvre hygrohaline Zone er karakteriseret af den lysende orangegule Bladlav *Xanthoria parietina* var. *aureola*. Paa Alholm giver denne Forskel sig tilkende derved, at *Lecanora helicopis* kun findes i større Mængde paa de nordvendte Sider af Strandblokkene. *Xanthoria parietina* er der ikke meget af. Til Gengæld finder man paa de store Sten et Samfund af Laver, der hører hjemme i øvre Hygrohalinen, og som foruden at være marine tillige er ornithokoprofile. Det mest fremtrædende Lav er *Lecanora leprosescens,* som vokser paa Stenene i Form af et lysegraat Overtræk, der især paa Sydsiderne kan være fuldstændigt dækkende. Sammen med den findes *Caloplaca scopulorum,* der danner kraftigt gule Pletter, og de mindre fremtrædende *Rinodina salina* og *Lecanora salina.* Ogsaa den lille Grønalge *Prasiola stipitata* hører hjemme her. Paa en enkelt Sten i Bølgesprøjtzonen vokser den graagrønne Busklav *Ramalina siliquosa.* Paa andre Sten ses i samme Zone desuden *Lecanora atra*

og *L. rupicola*. Det er to graa Skorpelaver, som hører til de almindeligste paa Stengærder inde i Landet. De kan taale Saltvandet, men det er ikke nødvendigt for dem.

Paa selve Toppen af Stenene vokser de egentligt ornithokoprofile Laver. De kan dog lige saa godt findes paa Fugletoppe inde i Landet som ved Stranden, ligesom de vokser andre Steder, hvor der er kraftig Næring og rigelig Kvælstoftilførsel, f. Eks. paa Landet ved Møddinger, paa Grundmuren af Huse, langs Landsbygader o. s. v.. De udgør altsaa en økologisk Gruppe af Laver, der har faaet større Udbredelse i Landet, end de tidligere havde, takket være Menneskenes Bosættelse.

En Art, der aldrig mangler paa Fugletoppe, er *Xanthoria candelaria*, som sokser i smaa, brandgule Totter. Paa Alholm er det den eneste, men andre Steder langs Isefjorden træffer man tillige *Physcia caesia, Ph. dubia, Candelariella vitellina, C. coralliza* og *Lecanora muralis.*

Lidt længere fra Vandkanten ligger Blokke, som Saltvandets Sprøjt ikke naar. Laverne, der vokser her — i Aërohalinen — maa selvfølgelig modtage en hel Del Salt i Form af Saltstøv. De Arter, man finder, er imidlertid de samme som de, der vokser paa Stendiger inde i Landet — af Skorpelaver mest *Lecanora* og *Lecidea* Arter, der dog i Mængde overgaas af de bladformede Parmelier.

De Lichen-Sociationer, der findes paa Strandstenene paa Alholms Vestkyst, kan summarisk sammenfattes paa følgende Maade:

I. Hydrohalinen — de amfibiske Lavers Samfund.
   1. De tyndløvede Verrucariers Soc. paa Granit.
   2. De kalkborende Planters Soc. med *Arthopyrenia sublitoralis.* Disse to Sociationer hører til Havets Plantesamfund.

II. Hygrohalinen — marine Sociationer, hvis Arter er afhængige af det Havvand, Bølgerne sender op over Stenene. I den øvre Del findes tillige enkelte overfor Saltvand indifferente Arter.
   3. *Verrucaria maura*-Soc. i nedre Hygrohalinen.
   4. De marine, ornithokoprofile Laver danner ingen enkelt Soc. Stenenes Lavvegetation er afhængig af Mængden af tilført Saltvand og Kvælstofnæring samt af Eksposition (Udtørringen). Disse Faktorer kan variere uafhængigt af hinanden. Hver enkelt Art kræver en bestemt Kombination af dem for at opnaa optimal Udvikling og blive sociationsdannende — for Eksempel findes en *Lecanora helicopis-*

Soc. paa Nordsiden af de erratiske Blokke i lavere Niveau, en *Lecanora leprosescens*-Soc. paa Sydsiden i højere Niveau o. s. v.

III. Fugletoppenes Soc. af ornithokoprofile, terrestriske Laver.
  5. *Xanthoria candelaria*-Soc.

IV. Aërohalinen — Havets Paavirkning sker ikke direkte ved Saltvand, kun gennem Luften. Ingen kystbundne Arter.
  6. Sociationer af Skorpe- og Bladlaver med veludviklet Thallus paa de erratiske Blokke.
  7. Soc. af tyndløvede Skorpelaver (*Buellia punctiformis* etc.) paa Rullestenene i nogen Afstand fra Vandlinien.

De første Studier over de marine Lavers Økologi findes i WARMINGS Værk om Strandevegtationen (1906), hvori GALLØE har meddelt Iagttagelser fra Bornholm. Senere har navnlig svenske Botanikere, først og fremmest SERNANDER og DU RIETZ, arbejdet hermed. Fra de seneste Aar foreligger et Arbejde af SANTESSON om de amfibiske Laver (Arkiv f. Botanik, Bd. 29A, 1939), og DEGELIUS har givet en indgaaende Skildring af Lavvegetationen paa en Ø ved den svenske Vestkyst (Uppsala Universitets Årsskrift 1939).

Lidt om Vegetationen ved Isefjordens Munding.

Af

O. Hagerup.

I Sommeren 1943 opholdt jeg mig 3 Uger i Hundested ved Universitetets marin-biologiske Kursus, hvorfra der ved Hjælp af Motorbaad foretoges Ekskursioner og Skrabninger paa Havbunden indenfor en Cirkel med en Radius paa omtrent 10 km. De derved tagne Stikprøver af Alge-Vegetationen indeholdt forskellige Arter af floristisk Interesse, hvorfor de kort skal omtales nedenfor.

Paa dybere Vand i Fjorden er Vegetationen fattig baade i kvantitativ og kvalitativ Henseende. Kun rent lokalt findes mindre Bevoksninger af ganske almindelige Arter. Længst mod Nord vokser enkelte *Laminaria saccharina* og *L. digitata,* men disse forsvinder allerede ved Indløbet til Fjorden, hvor der af større Brunalger væsentlig kun findes *Fucus serratus* og *Halidrys* samt de sædvanlige Indblandinger af *Furcellaria, Ahnfeltia* o. a..

Men ude i det rene og kolde Kattegats-Vand er der en righoldig og smuk Flora paa »Grønne Revle«, hvor der paa dybere Vand forekommer mange af de samme røde Former, som ogsaa karakteriserer Indløbet til Øresund, f. Eks. *Odonthalia dentata, Delesseria sanguinea, Phycodrys rubens, Membranoptera alata, Chondrus, Phyllophora, Brongniartella, Dilsea, Chantransia efflorescens* (paa *Cystoclonium*) og *Rhodymenia.*

Paa de dybest liggende Lokaliteter (15—25 m) voksede rigelige Mængder af den lille, rent rosenrøde *Porphyropsis coccinea* paa gamle Eksemplarer af *Desmarestia aculeata.* Denne sjældne Art kendes fra nogle faa Steder i Kattegat, bl. a. ved den svenske Kyst, hvor jeg har fundet den lige Nord for Helsingborg. De 0.25—1 cm store Eksemplarer dannede talrige Gonidier.

Der er altsaa en paafaldende Forskel paa den rige Bundflora

i det relativt k o l d e Kattegats Vand i Sammenligning med den nær beliggende Fjord-Mundings fattige Vegetation.

Men ogsaa sydligere, nede i Fjordens varme Vand, er der lige saa mærkelige Forskelle mellem Bevoksningerne paa dybt og lavt Vand: Jo nærmere man kommer ved Kysten, des rigere bliver Floraen. Allerede paa et Par Meters Dybde ses det med blotte Øjne, at *Halidrys* danner frodige Buske, der ofte er bevoksede med *Sphacelaria bipinnata*.

Særlig Interesse knytter der sig dog til Fundet af *Codium dichototum* (HUDS.), der fandtes fastsiddende i adskillige Eksemplarer i Farvandet omkring Lynæs. De fleste Individer var under 10 cm høje; de syntes at være 1—2 Aar gamle; men de største havde dog Gametangier. Arten er saaledes vistnok indvandret til Isefjorden for n y l i g. Codium blev første Gang fundet i Danmark Sommeren 1919, nemlig i Havnen paa Hirsholmene (BOYE PETERSEN). 12 Aar senere fandt jeg den saa sydligt som ved Asaa; men Arten fortsatte de følgende Aar sin Vandring sydover, indtil den 1937 havde naaet Djursland (S. LUND). Dens Vandringsmaade er ukendt; maaske er der en Mulighed for, at dens Indvandring i Isefjorden kunde staa i Forbindelse med den for faa Aar siden etablerede Færgeforbindelse mellem Grenaa og Hundested. *Codiums* Formeringsorganer kunde maaske transporteres i de Vandmasser, som Færgen pumper ud og ind af sine Beholdere og bringer fra Sted til Sted?

Codiums Vandringer gennem vore Farvande minder om lignende Forhold hos visse indslæbte Fanerogamer, f. Eks. *Matricaria matricarioides, Senecio*-Arter, *Diplotaxis* og andre, der i Løbet af et Aarhundrede eller mindre har bredt sig fra Sted til Sted gennem det meste af Landet. Det synes, som om *Codium* er en marim Ruderatplante, hvis Vandringer bør følges i de kommende Aar.

Næsten alle Steder, hvor der findes Bevoksninger af *Fucus vesiculosus* inde i Fjorden, bærer denne Art en frodig Epifyt-Vegetation af *Stilophora rhizodes* (EHRH.) og *S. tuberculosa* (FL. DAN.), der danner store tætte Buske i Modsætning til de andre sædvanlige *Fucus*-Epifyter (f. Eks. *Elachista* og *Laurencia*), der her kun spiller en underordnet Rolle.

Ingen Lokalitet i Fjorden har dog en rigere Vegetation end Sten, der ligger paa lavt Vand. Paa f. Eks. Havnemoler er disse ofte helt dækkede med en Mængde forskellige Arter baade røde, brune og grønne.

I Lynæs vokser *Fucus spiralis* L. og *Chaetomorpha aerea* Kütz. nær Vandlinien. Størst er Artsrigdommen dog paa Havnemolen ved Hundested, hvor der er tætte Bevoksninger af f. Eks. *Ceramium diaphanum* Harv. et Ag. paa *Polysiphonia nigrescens*. Mellem disse paa 1—2 Meters Dybde findes store Buske af *Bryopsis plumosa;* og nær Vandlinien bærer mange Sten en Zone af *Nemalion, Ilea fascia* (O. F. Müll.) og *I. zosterifolia* Reinke samt mange indtil 10 cm store Buske af *Callithamnion corymbosum* (Engl. Bot.).

Bangia manglede helt ved Sommertid. Men paa dens Plads omkring og over øverste Vandstandsmærke vikarierede hele Lag af rødgule Totter af *Lyngbya lutea* sammen med den i Slim-Skeder boende Diatomé; *Navicula Grevillei.*

I urent Vand inde i Havnen fandtes hele Lag af den mærkelige spiralsnoede *Spirulina versicolor* Cohn sammen med *Callithamnion corymbosum.*

Porphyra umbilicalis (L.) findes i indtil 0.5 m store Eksemplarer inde i Havnen; disse synes at være mere end et Aar gamle. Ganske unge Individer paa ca. 1 cm Størrelse voksede desuden paa Molens Yderside.

Paa *Urospora mirabilis* Ar. fra Lynæs Havn fandtes adskillige Eksemplarer af dennes formodede anden Generation, *Codiolum.*

Mellem Hundested og Lynæs er der en Sandstrand med spredte Sten. Denne vender mod Vestenvinden og er derfor stærkt eksponeret for mekanisk Paavirkning af Havet. Alligevel findes her forskelligt særligt tilpassede Alger, blandt andet *Gloiosiphonia capillaris* (Huds.), der vokser paa mindre Sten ofte nær Land. Som økologisk Type minder den om *Nemalion;* den er slatten, slibrig og giver efter for meget svage Bevægelser i Vandet, hvilket aabenbart er en Betingelse for, at den kan eksistere i stærk Brænding. Her i Landet kendes den kun fra nordlige Kyster med salt Vand, navnligt i Limfjorden, hvor jeg selv har set den ved Kaas; den vokser ogsaa her paa lige saa eksponerede Lokaliteter som ved Lynæs.

Lige saa paafaldende er ogsaa Fundet af *Polysiphonia Brodiaei* (Dillw.), der ligeledes er en decideret nordlig Type, som hos os hidtil kun er fundet nogle ganske faa Steder ved det nordligste Jyllands Kyster. Men ogsaa mellem Hundested og Lynæs findes den rigeligt paa Sten og paa andre Alger.

Som økologisk Type slutter den sig til *Nemalion* og *Gloiosiphonia* og har ligesom disse en paafaldende Evne til at give efter for Vandets Bevægelser og derfor ogsaa til at udnytte Pladsen i

oprørt Vand nær Kysten. I Overensstemmelse hermed har den en kraftig men bøjelig Hovedakse med paafaldende korte Sidegrene. Den er desuden godt forankret til sit Substrat ved talrige krybende Skud. Naar den alligevel ofte skyller paa Land, skyldes dette gerne, at den Alge, hvorpaa den har siddet, er blevet slaet løs og drevet ind paa Kysten.

Hvor Vandet er roligt og lavt, f. Eks. ved Alholm og Øst for Lynæs Havn, optræder der en rig Vegetation af Grønalger og Blaagrønalger, der sine Steder danner hele Lag dels paa Bunden og dels som løsrevne frit drivende Kager i Vandets Overflade.

Af Cyanophyceer dominerer her navnlig: *Lyngbya aestuarii* (Mert.) og *Microcoleus chthonoplastes* (Hofm.-Bang), hvis Traade vokser gennem Dynd og binder dettes smaa Partikler tæt sammen til en Hinde. Paa Sten vokser her tæt snoede Tove af *Chaetomorpha aerea* paa 0.5 til 1 Meters Længde, og løst liggende træffes mange Meter lange Eksemplarer af *Chaetomorpha Linum.*

Zostera er begyndt at regenerere, og der findes flere Steder ikke helt smaa Bevoksninger af de tre forskellige Arter indenfor Slægten. Umiddelbart Syd for Hundested Havn, hvor der løber fersk Vand ud (fra Kloakker), fandt Sv. Andersen *Scirpus parvulus.*

Taraxacum-Floraen paa Samsø, Ærø og Als.

Af

M. P. Christiansen.

I flere Aar har jeg foretaget Undersøgelser over Danmarks Taraxacum-Flora, og da jeg i Vinteren 1942 skulde fastlægge Arbejdet for den kommende Sæson, besluttede jeg at besøge Samsø, hvis Taraxacum-Flora da var yderst lidt kendt, idet jeg mente, det maatte være muligt i Løbet af nogle Dage nogenlunde grundigt at undersøge et saadant forholdsvis snævert Omraade, som Samsø er, men som dog rummede saa forskellige Voksepladser som Sandstrand, Strandeng, Mose, Mark, Vejkanter og Skov, at der var Mulighed for at finde Repræsentanter af alle Grupper af danske Mælkebøtter. Det lykkedes ogsaa. I Aar har jeg undersøgt Ærø, en Ø af omtrent samme Størrelse som Samsø, og har derved skabt Mulighed for at kunne sammenligne Taraxacum-Floraen paa to af vore mindre Øer, beliggende i hver sin Side af Landet.

Begge Aar har jeg modtaget økonomisk Støtte fra Bot. Rejsefond, som jeg her bringer min bedste Tak.

Eksemplarer af 48 Mælkebøtte-Arter fra Samsø og 42 fra Ærø er indsendt til Bot. Museum i København.

Kendskabet til *Taraxacum*-Floraen paa Als er tilvejebragt paa anden Maade. Paa Opfordring sendte Lærer E. Kaae, Nordborg, 1938, Mælkebøtte-Frugter fra forskellige Egne paa Als, væsentligst fra den nordlige Del af Øen, se Fig. 3, indsamlede dels af Lærer Kaae selv, dels af hans Elever i Nordborg Realskole. Jeg bringer her Hr. Kaae og hans Elever min bedste Tak. Det har imponeret mig, at en af Indsamlerne, Frk. Misse Kjeldsen, fra Augustenhoff har indsamlet Frugter fra ikke mindre end 22 Arter.

Mælkebøtterne fra Als er dyrket i min Have i Køge i Aarene 1939—1942. Mærkeligt nok var Spireevnen hos de tilsendte Frugter yderst ringe, men jeg fik dog 43 Arter under Kultur (se neden-

staaende Artsliste), et helt igennem tilfredsstillende Resultat i Betragtning af, at der manglede Frugter, dels af Grupperne *Erythrosperma* og *Obliqua* fra sandet Strand eller Strandoverdrev, dels af Grupperne *Palustria* og *Vulgaria* fra Strand- og Moseenge.

Resultatet af mine Undersøgelser er samlet i nedenstaaende Artsliste, hvis Tal henviser til de paa Fig. 1—3 med Tal betegnede Lokaliteter. For Fuldstændighedens Skyld er der i Listen medtaget Arter, der nok er navngivne, men hvis Beskrivelser endnu ikke er publicerede.

TIDLIGERE KENDSKAB TIL TARAXACUM-FLORAEN PAA SAMSØ, ÆRØ OG ALS

I Knud Jessen: Oversigt over Karplanternes Udbredelse i Danmark, 1926, angives fra

Samsø: *T. erythrospernum* (coll.), *T. paludosum* (coll.), *T. balticum, T. palustre, T. vulgare* (coll.), fra

Ærø: *T. vulgare* (coll.) og fra

Als: *T. paludosum* (coll.), *T. balticum* og *T. vulgare* (coll.).

I Botanisk Museum er Øerne repræsenteret ved følgende Arter:

Samsø: *T. Dahlstedtii,* Lindholm ved Samsø, *T. obliquum,* 3/6 1915, *T. palustre,* Østerby Mose, 4/6 1897, *T. silesiacum,* Lindholm ved Samsø, 8/5 1900,

Ærø: *T. caloschistum* (cult. d. 18/5 1918), *T. duplidentifrons?,* Tranderup, 28/5 1928, *T. fulvum,* Borgnæsdaldæmningen, 28/5 1928, *T. Gelertii,* Tranderup, 28/5 1928, *T. haematicum,* 1917, *T. intermedium,* Voderup Klinter, *T. laetum,* 1917, *T. laetum,* Borgnæsdaldæmningen, 12/6 1928, *T. obliquum,* 1917, *T. platyglossum,* Borgnæsdaldæmningen, Juni 1928, *T. polyodon* (cult. 2/5 1918), *T. polyodon,* Tranderup, 28/5 1928, *T. proximum* og *T. pycnoschistum?,* Voderup Klinter, 28/5 1928, *T. pycnoschitum?* (cult. 11/5 1918), *T. rhodopodum* (cult 11/5 1918), *T. silesiacum* (cult 28/5 1918), *T. silesiacum,* Voderup Klinter, 28/5 1928, *T. silesiacum,* Borgnæsdaldæmningen, 12/5 1928, *T. tanyphyllum,* Tranderup, 28/5 1928, *T. tenebricans,* 1917 (cult. 10/5 1918).

Als: Ingen.

Af de ovennævnte Arter er *T. palustre* fra Samsø i Knud Jessens Liste sikkert en Fejltagelse. Arten under det Navn i Bot. Museum er nemlig *T. balticum.*

Tre af de ovennævnte Arter, nemlig *T. duplidentifrons, T. fulvum* og *T. pycnoschistum,* fra Ærø er ikke senere genfundet, og iøvrigt er det tvivlsomt, om de Eksemplarer, der er henført til Arterne *T. duplidentifrons* og *T. pycnoschistum,* virkelig hører til disse Arter.

TARAXACUM-FLORAEN PAA SAMSØ OG ÆRØ ER AF FORSKELLIG ARTSSAMMENSÆTNING

Som det fremgaar af Artslisten, er nogle Mælkebøtte-Arter meget almindelige baade paa Samsø og Ærø. Almindelige paa begge Øer er:

T. angustisquameum, T. duplidens, T. haematicum, T. laciniosi-

frons, T. longisquameum, T. pallescens, T. polyodon, T. privum, T. sagittatum, T. xanthostigma.

Meget almindelig paa Samsø, men sjælden paa Ærø er: *T. caloschistum* og *T. Dahlstedtii.*

Ret almindelig paa Samsø, men meget sjælden eller sjælden paa Ærø er: *T. aequilobum, T. intumescens, T. leptaleum. T. retroflexum.*

Af den førstnævnte er der paa Ærø kun fundet 1 Eksemplar.

Almindelig paa Ærø, men ikke fundet paa Samsø er: *T. cyanolepis, T. fasciatum, T. hamatiforme.*

Ret almindelig paa Ærø, men ikke fundet paa Samsø er: *T. dilatatum, T. linguatum, T. aequisectum, T. obscuratum, T. trigonum.* De tre sidstnævnte findes ogsaa paa Als og er iøvrigt kendt fra Sønderjylland.

Af andre Arter fra Ærø, men ikke fundet paa Samsø kan næv-

Fig. 1. 1. Vejkanter i Nordby 25/5, 2. Marker paa Ballebjerg 25/5, 3. Vejkanter og sandet Strand V. f. Stavns 25/5, 4. Selvig Strand og Mark 26/5, 5. Strandeng ved Besser Rev 26/5, 6. Besser 26/5, 7. Vejkanter i Onsbjerg 26/5, 8. Vejkanter og Haver i Tranebjerg 23/5, 9. Tranebjerg Mose 25/5, 10. Pillemark 27/5, 11. Tranemose NV. f. Pillemark 27/5, 12. I Have i Brundby 24/5, 13. Ballen Strand og Mark 24/5, 14. Ved Kolby Kaas 27/5, 15. Brattingsborg Park 24/5, 16. Brattingsborg Strand 24/5.

Fig. 2. 1. Urehoved 15/5, 2. Strandskoven ved Ærøskøbing 15/5, 3. Strandeng ved Ærøskøbing 15/5, 4. Vejgrøfter i Ærøskøbing 15/5, 5. Landevej og Haver S. f. Ærøskøbing 16/5, 6. Vejkanter N. f. L. Rise 17/5, 7. Haver og Marker i L. Rise 17/5, 8. Fugtig Nordskraaning S. f. L. Rise 20/5, 9. Landevej ver Dunkær Mølle 20/5, 10. Landevej mellem Drejet og Rolpested 16/5, 11. Syd for Marstal Havn 16/5, 12. Risemark Strand 17/5, 13. St. Rise-Dunkær 17/5, 14. Tranderup—Vindeballe 19/5, 15. Eng nær Stokkeby 19/5, 16. Vejkanter mellem Stokkeby og Ærøskøbing 19/5, 17. Vejkanter i Vraa 20/5, 18. Strandeng og Sandstrand ved Borgnæsdaldæmningen 20/5, 19. Stranden ved Strandhuse 19/5, 20. Vejkanter og Mose i Bregninge 19/5, 21. Vejkanter og Mose i Skobvy 18/5, 22. Søby Havn etc. 18/5, 23. Søby Strand, Mose og Eng 18/5.

Fig. 3. 1. Augustenhoff, 2. Nordborg-Pøl, 3. Nordborg, 4. Lavensby, 5. Mjels, 6. Hardeshøj, 7. Havnbjerg-Oksbøl, 8. Brandsbøl, 9. Svenstrup-Klingbjerg, 10. Købingmark, 11. Mommark.

nes: *T. leptoglossum, T. Nordstedtii, T. percrispum, T. rubrisquameum, T. tanyphyllum.*

Sidstanførte Art findes i uhyre Mængder paa Vejkanter og i

Grøfter i Tranderup—Vindeballe. Langt over Halvdelen af alle Mælkebøtte-Planter her tilhørte denne Art. Paa to andre Findesteder optraadte den ikke i Mængde.

Mærkeligt er det, at *T. fasciatum, T. hamatum, T. hamatiforme* m. fl. ikke er fundet paa Samsø.

Af de i vedføjede Liste opførte 62 Arter fra Samsø, 73 fra Ærø og 39 fra Als er *T. cuspidifrons* ny Art for Danmark.

Nogle faa Arter eller Former, der stadig er under Dyrkning, er ikke medtaget i Listen og er muligvis kun Former af tidligere kendte danske Arter. Skulde det imidlertid senere vise sig, at der blandt disse sidste ogsaa er nye danske Arter, er det dog forbavsende lidt nyt, der er blevet fundet ved Undersøgelsen af Mælkebøtte-Floraen paa de tre Øer.

Artsliste.

Paa Fig. 1—3 er de særligt undersøgte Lokaliteter betegnet med Numre. Et Lokalitets-Nummer efter et Artsnavn betegner, at Arten er noteret paa Lokaliteten. Et Nummer sat med kursiv betegner, at Arten er hyppig.

	Samsø	Ærø	Als
T. acutangulum Markl.	2, 8, 11, 12.	11, 22.	
» *acutifidum* M. P. Chr.	8.	7.	1, 2, 3.
» *adiantifrons* Ekm.		7, 21.	1, 5, 6.
» *aequilobum* Dt.	5, 7—12, 14, 15.	11.	
» *aequisectum* M. P. Chr.		*4, 5,* 7, 8, 10, 14.	3, 7, 8.
» *alatum* Lindb. fil.	3, 4.		
» *ancistrolobum* Dt.	8.		
» *angustisquameum* Dt.	1, *2, 3,* 4, 5, 7—14.	1, 2, 4—7, 9, *10,* 11, 13, 14, *16,* 22, 23.	4.
» *balticum* Dt.	5.	3, 7a.	
» *brachyglossum* Dt.	*3,* 4, 13, 16.	*1,* 18, 23.	
» *bracteatum* Dt.		6—8, *9,* 15.	
» *caloschistum* Dt.	1, 2, *3—5,* 6, *7, 8,* 9, 11—16.	*4, 7,* 10, 11.	
» *canoviride* Linb. fil.			1, 2.
» *chloroleucum* Dt.	5, 8, 10, 11, 16.	4, 5, 8, 9, 14.	2, 3.
» *copidophyllum* Dt.	9, 10.	11.	
» *cordatum* Palmg.	2, *3,* 6—8, 10, 11, 15.	1—7, *10,* 13—15, *16, 17,* 19, 20, 22, 23.	1, 5, 7.
» *croceiflorum* Dt.		13.	
» *cuspidifrons* Markl.	2.		
» *cyanolepis* Dt.		*2, 4—7,* 9, *10,* 13, *14,* 16, *17,* 19—23.	1, 3.

	Samsø	Ærø	Als
T. Dahlstedtii Lindb. fil.	*1—3,* 6, 7, 12—16.	1, 5.	
» *decipiens* Raunk.		*1,* 18, 23.	
» *densiflorum* M. P. Chr.			5.
» *dilatatum* Lindb. fil.		10, 14, 19, 21—23.	
» *duplidens* Lindb. fil.	*1, 3,* 4—9, 12—13, 15, 16.	1, 3—5, 7, 11, 13, *16,* 18—20, 22—23.	1, 4, 10.
» *Ekmani* Dt.	1, *2,* 11.		2, 3, 7—9.
» *expallidiforme* Dt.	5, 12.	12.	
» *fasciatum* Dt.		*2,* 4—6, *7,* 9, *10,* 13, 14, 16, 17, 19, 20, 22, 23.	1—4, 7—9.
» *fulvum* Raunk.	2, 3, 12.		
» *Gelertii* Raunk.	2, 7, 8, *11,* 14, 15.	*2,* 4, 6, 8, 14, *15,* 18, 20, 21, 23.	2.
» *haematicum* Hagl.	3, 4, *5,* 7, *9, 11,* 13, 14, *16.*	*2, 3,* 6, 11, 15, 18, 23.	
» *haematopus* Lindb. fil.	8.		
» *hamatiforme* Dt.		*2, 4—8,* 13, 14, *15, 18—23.*	1, 3, 7—10.
» *hamatum* Raunk.		2, 8, 20.	9.
» *Hülphersianum* Dt.?			3.
» *insigne* Ekm.	*8,* 15.		
» *intermedium* Raunk.	*5, 9, 11.*	2, *3,* 4, 6, 15, 18, 19, 23.	
» *intumescens* Hagl.	3, 5, 7, *8,* 10—13, 15.	22.	
» *isthmicola* Lindb. fil.	1—3.		
» *Kjellmanii* Dt.	1, 2, *3,* 5, 8, 13.	5, 7.	
» *laciniosifrons* Wiinst.	1, 2, *3,* 4—7, 9—16.	2, 4—11, 13, 14, *16,* 18, 19, 22.	1, 3, 4, 7.
» *laciniosum* Dt.			2.
» *lacistophyllum* Dt.	*3, 4, 9, 13,* 16.		
» *laeticolor* Dt.	*1,* 3—5, *8,* 9, 12—13, 15.	4, 5, 9, *10,* 11, 19, 20, 22.	
» *laetum* Dt.	1, 3.	18.	
» *lepidum* M. P. Chr.	8.	12, 18, 21, 23.	
» *leptaleum* M. P. Chr.	1, 8, 10—13.	4, 7, 22.	
» *leptoglossum* ined.		2, *3,* 5, 6, 15.	
» *linguatum* Dt.		2, *3,* 5, 6, 8, 14—17, *20, 23.*	
» *lingulatum* Markl.	1, 2, 9, 12, 13.	*5.*	3.
» *litorale* Raunk.	*5.*		
» » var.	*5.*		
» *longisquameum* Lindb. fil.	2, 3, *5,* 6—14.	*1—7,* 9, *10,* 11, 13, 14, 16, 19, *20,* 22, *23.*	1, 2.

	Samsø	Ærø	Als
T. lunare M. P. Chr.			7.
» *maculigerum* Lindb. fil.	11.	18.	
» *marginatum* Dt.		1.	
» *marginellum* M. P. Chr.			3.
» *mimulum* Dt.	1—*3*, 5, 8—11, 13, 15.	5—9, 11, 14, 16, 18, 19, 22.	
» *nemorum* Hagl.		1.	
» *Nordstedtii* Dt.		8.	
» *obliquilobum* Dt.	3, 5, 9.	1, 6—8, 15, 20.	1, 2, 11.
» *obliquum* (Fr.), Dt.	3, 4, 13, 16.	1, 12, 18, 23.	
» *obscuratum* Hagl.		6, 7, 9, 16, 20—22.	8.
» *oxyodon* M. P. Chr.	2, 3.		
» *pachylobum* Dt.		5, 11, 20..	4.
» *pallescens* Dt.	*1*, 2, *3*, 4, 6—10, 13, 15.	*1—3*, *5—8*, 9—11, 13, 15—17, 20—23.	1.
» *pallidipes* Markl.	3, 4, 9, 10.		
» *pannulatum* Dt.	2, 8, 9, 13, 15.	*1—6*, 13, 16, 19, 22.	
» *percrispum* M. P. Chr.		4, 5, *10*, 11, 14.	
» *platyglossum* Raunk.	3—5, 13, 16.	1, 12, 23.	
» *polyodon* Dt.	1, *2*, 3, *7—10*, 12—15.	*2*, *4—10*, 11, 13, 14, *16*, 19, 21—23.	1, 2, 5, 9, 10.
» *privum* Dt.	2, 3, *8*, 9—11, 14, 15.	1, 2, *3*, 4—10, 13—17, 19—23.	5, 8.
» *protractifrons* Dt.	2?		7, 8.
» *proximum* Dt.	3, 4, 8, 16.	1, 4, 18, 23.	
» *pruinatum* M. P. Chr.		22.	
» *pycnolobum* Dt.	*2*, 3—5, 8, 12—15.	2, *4*, 5, 7, 11, 22.	8.
» *recurvum* Dt.	2, 3, 5, 8, 11, 12.	3—5, 9, 11.	
» *retroflexum* Lindb. fil.	1—3, *5*, *9*, 11, 15.	5, 13.	
» *rhodopodum* Dt.	1, 5, 7—9, 11—14.	*2*, *4—10*, 11, 13, 14, *15*, *16*—18, 22, *23*.	1, 2, 4, 7.
» *rubrisquameum* M. P. Chr.		3, 5, 6, *15*, 18.	
» *sagittatum* Dt.	*1—15*.	2—11, 13, 14, *16*, 17, 19—23.	1, 2.
» *silesiacum* Dt.	1, *3—5*, *13*, 16.	*1*, *12*, *18*, *23*.	
» *stereodes* Ekm.	1—3, 7—9, 11—13.	1, 2, 4, 5, *7*, 8, *10*, 13, 14, 21, 22.	1, 3.
» *sublaciniosum* Dt. et Lindb. fil.		4, 5, *7*.	
» *sublaeticolor* Dt.	3, 5, 8, 11, 12.	4, 6, 7, 16, 22.	1.
» *sublamprophyllum* ined.		18.	1, 5, 6, 10.
» *subspiculatum* ined.	5, 9, 11.	2, 3, 5, *6*, 8, 15, *16*, 20.	

	Samsø	Ærø	Als
T. subundulatum Dt.		7, *20.*	
» *Sundbergii* Dt.			3.
» *tanyphyllum* Dt.		5, *14,* 20.	
» *tenebricans* Dt.	*5,* 7—11, 13, 14.	2, *3,* 6, 8, 13, 16, 21 —23.	
» *tenuilobum* Dt.		1, 18.	
» *trigonum* M. P. Chr.		*2,* 3, 4, 21.	1, 3, 5, 8.
» *tumentilobum* Markl.	1, *2.*		
» *vastisectum* Markl.			1.
» *vitelliniforme* Hagl.	1, 2, 8, 9, 11—15.	4, 7, 11.	
» *xanthostigma* Lindb. fil.	2—15.	2—5, 7—11, 13, 14, 16, 17, 19—23.	1, 2, 3, 8.

Mindre Meddelelser.

Poa supina Schrad. paavist i Danmark (Bornholm).

Af Svend Andersen.

I to Afhandlinger i Botaniska Notiser (1935, 1937) har J. A. Nannfeldt redegjort for en *Poa annua* nærstaaende Art, *Poa supina* Schrad.s Forekomst i Sverige og Udbredelse i Norden samt paavist Hybriden mellem de to nævnte Arter som jævnligt tilstedeværende, hvor de to Arter optræder sammen. Da *P. supina* herefter er temmelig udbredt i Dele af det mellemste Sverige og spredt voksende gaar langt ned i Skaane, laa det nær at eftersøge den i Danmark, hvorfra den ikke hidtil var kendt. Efter en Del forgæves Søgen i de senere Aar er det lykkedes mig at finde dette uanselige Græs paa Bornholm, idet dog Fundet har været upaaagtet af mig i et Par Aar, endskønt jeg straks ved Indsamlingen havde etiketteret Planten som *Poa supina?* Efter en fornyet Undersøgelse paa Stedet i Aar kan jeg nu give en Redegørelse for Fundet.

Det var under et flygtigt Besøg i Gudhjem paa Bornholm, at jeg den 8. VI. 1941 indsamlede dette Græs i den lille Klippekløft Holkadalen, der udmunder i selve Byen tæt S. for dennes centrale Udsigtspunkt Bokul. Græsset stod her paa halvfugtig Bund paa og langs en Fodsti, der gik tværs over en lille engagtig Udvidelse af Bunden i denne halvtskyggede Dal. Dette Voksested synes efter Beskrivelsen hos Nannfeldt netop at være typisk for Planten. Ved Besøget i Aar, der fandt Sted i Slutningen af Maj sammen med det lille botaniske Selskab »Pentandra«s øvrige Medlemmer, fandt vi Græsset voksende i rigelig Mængde paa selve Bokuls Top. Det stod her paa den stærkt nedtraadte Plads omkring Toppens Udsigtspunkt og langs med og paa den herfra førende græsklædte Skovsti mod V. ind i Skoven bagved og var næsten tæppedannende sammen med *P. annua,* dog med den sidstnævnte Art dominerende. Ind imellem fandtes paa de mest nedtraadte Steder talrige tilsyneladende Hybrider mellem de to Arter, især paa den lysaabne Del, iøjnefaldende ved deres goldt udseende og tidligt henvisnende Top med mest tomme Smaaaks, hvis Avner var hvidlige og udspærrede. De bedst udviklede, allerede fuldt blomstrende, Individer af *Poa supina* fandtes ved Overgangen til Skoven eller i Randene af den indenfor værende Skovsti i Halvskygge. Selv om Voksepladsen er relativt højtliggende og tør, staar der utvivlsomt til Tider Vand paa Vejen i kortere Perioder, idet den underliggende Klippebund forhindrer umiddelbart Afløb. Ogsaa i Holka-

dalen stod der lidt af *P. supina,* men ogsaa her sammenblandet med *P. annua* og i mindre typisk Vækst end ved min første Indsamling i 1941.

Selv om *Poa supina* saaledes ved Gudhjem har en tilsyneladende kraftig og individrig Bestand, lykkedes det os ikke trods Eftersøgen at finde dette Græs andetsteds i de af os besøgte Dele af Bornholm, der strakte sig over en betydelig Del af Østkystens Kystegne. Det er min Opfattelse, at *Poa supina* vil kunne ventes fundet andre Steder paa Øen, men at den dog nok vil vise sig at være lidet udbredt paa denne og maaske begrænset til Øens Klippeegne, Muligheden for nye Fund vil være størst paa udyrkede Græsgange, Skovveje, ved Vandhuller og lignende Steder i Øens nordlige og østlige Del, fortrinsvis paa Steder, hvor Mennesker og Dyr færdes og tramper Jorden ned, og mest paa halvfugtige og halvtskyggede Steder.

Ogsaa andetsteds i Landet har jeg lejlighedsvis søgt *P. supina* uden hidtil at have haft Held til at træffe den. Vækstformer af *P. annua,* der minder om *P. supina,* optræder ikke sjældent paa fugtige, af Kreaturer nedtrampede Steder, hvor *P. annua* bliver enten perennerende eller dog overvintrende, med langstrakt-rodslaaende Grene og Skud, der dog oftest er grovere og mere bredbladede end hos *P. supina.* Det maa dog anses ret sandsynligt, at *P. supina* kan forekomme i de nordligere Egne af Jylland og Sjælland, men om nogen stor Hyppighed kan der næppe blive Tale. Foreløbig maa den bornholmske Forekomst betragtes som en sydlig Udpost for dens Udbredelse i det skandinaviske Omraade.

Da det imidlertid vil være af betydelig Interesse at faa fastslaaet, om dette Græs forekommer andetsteds i Landet, bør det eftersøges af andre botanisk interesserede. Efter NANNFELDT giver jeg derfor en kort Redegørelse for de vigtigste Karakterer, der skiller *Poa supina* fra *P. annua:*

P. supina er altid fleraarig. Den har oftest tynde, nedliggende Skud med smalle Blade og er i hele sin Bygning finere, spinklere og mere kort- og smalbladet end sædvanlig *P. annua.* Den har en mindre Top end denne og af en anden Type, der mere nærmer sig *P. pratensis,* nemlig kort og bredt triangulær, med korte, oftest vinkelret udstaaende, Topgrene, paa hvilke de smaa, som Regel stærkt brogede, Smaaaks er helt samlede i Grenspidserne. Smaaaksene er korte og relativt butte, ved Basis bredt afrundede, med korte, brede, meget uligestore Dækavner. Det vigtigste Artsmærke er den først af HARALD LINDBERG fil. fremhævede Karakter, at Støvknappen hos *P. supina* er næsten dobbelt saa lang som hos *P. annua,* nemlig 1.6 mm eller derover mod 0.8 mm hos sidstnævnte Art. Hertil kommer nogle biologiske Forhold, idet *P. supina* har en begrænset Blomstringstid i den tidlige Forsommer (Maj—Juni), hvorimod *P. annua* blomstrer og sætter Frugt næsten hele Aaret.

Hybriden *P. annua × supina* maa erkendes ved sin intermediære Stilling mellem Stamarterne; den er fuldkommen steril. Hvor den staar mellem Forældrene paa befærdede Stier og Græsgange, vil den oftest være kendbar gennem sine hvidgule, golde og udspærrede Tomaks, der ikke som hos Arterne selv falder af ved Modningen. Udførlig Beskrivelse med Afbildninger af Arter og Hybrid findes hos NANNFELDT (1935).

LITERATUR:

J. A. Nannfeldt: *Poa supina* Schrad. i Sverige och dess hittills förbisedda hybrid med *Poa annua* L. — Bot. Notiser 1935, p. 1—16.
— Om *Poa supinas* utbredning i Norden. — Ibd. 1937, p. 258—265.
Harald Lindberg fil.: Itinera Mediterranea. Helsingfors 1932.

Holte, den 30. Oktober 1943.

Salix myrtilloides L. fundet paa Bornholm.

Af Svend Andersen.

I Betragtning af Bornholms forholdsvis nære Beliggenhed ved Sveriges Østkyst og denne Øs særprægede Natur, der i mange Henseender nærmer sig mere til Sydsveriges end til det øvrige Danmarks, virker det paafaldende, at saa mange Plantearter, som i Sverige rækker helt ned i de sydligere Provinser og saaledes forekommer i Egne, der ligger næsten inden for Synsvidde af vor egen afvekslende Østersøø, savnes i dennes Flora. Enkelte Lakuner i saa Henseende er det i de senere Aar lykkedes at udfylde ved Fundene af *Festuca polesica* i Strandmarken V. for Dueodde og S. for Hasle, *Carex Hartmanii* i Almindingen, *Poa supina* ved Gudhjem og spontan *Allium schoenoprasum* ved Frennemark S. for Svaneke. En anden skandinavisk Art, *Salix myrtilloides* L., mener jeg at kunne paavise fra samme Omraade som *Allium*-Arten, nemlig ved Svaneke.

Da jeg i sidste Halvdel af Juli 1938 tilbragte en Del af min Sommerferie paa Frennegaard tæt S. for Svancke, indsamlede jeg paa den lave Klippemark ved Svaneke Fyrodde et Par Grene af en Pil, som forekom mig fremmed. Da jeg senere i Efteraaret gennemsaa det hjembragte Materiale, var de paagældende Pilekviste paafaldende ved, at Bladene paa Undersiden var tydeligt blaagraa, ligesom Planten i det hele var blevet meget mørk ved Tørring. Ved at forsøge en Bestemmelse (efter Holmberg: Skandinaviens Flora) kom jeg til en foreløbig Antagelse af, at det drejede sig om den foran nævnte *Salix*-Art. I Slutningen af Maj 1941 fik jeg Lejlighed til et kort Besøg paa Stedet i Pilenes Blomstringstid, men jeg fandt ikke den rigtige Gruppe, saa de hjembragte blomstrende Grene viste sig at tilhøre *Salix arenaria* × *repens*, hvis to Stamarter tilligemed Overgangsformer er udbredte paa Lokaliteten (ligesom flere andre Steder paa Øen). Den 22. V. 1943 besøgte »Pentandra« Kysten for at eftersøge den omtalte *Allium*, hvad der som andet Steds omtalt lykkedes, og jeg havde da Held til paa ny at indsamle nogle Smaagrene af den særprægede *Salix*-Gruppe, denne Gang i svagt blomstrende Tilstand. Der var dog hverken Lejlighed til paa Stedet at demonstrere Fundet eller efterprøve Bestemmelsen. Det sidste har jeg først senere faaet Lejlighed til bl. a. ved at sammenholde Materialet med Eksemplarer af *S. myrtilloides* paa Botanisk Museum i København, og jeg mener nu med rimelig Sikkerhed at kunne fastslaa, at det drejer sig om denne Art.

Salix myrtilloides L. er en lav, sjældent indtil meterhøj, ofte nedliggende, stærkt grenet Smaabusk, der er udbredt i det nordlige og østlige Europas Bjergegne, mod S. gaaende til Karpaterne og Sudeterne. Ifl. Holmberg gaar

den i nordlige Trakter ofte ned paa lave Strandenge og naar flere Steder op i Birkeregionen. I Sverige naar den mod S. sparsomt til Kalmar og Småland, hvor dens sydligste Forekomst (ved Markaryd) ligger paa ca. 56^0 43′. Bornholms-Lokaliteten er beliggende paa ca. 55^0.

Arten er udførligt beskrevet af Björn Floderus i Holmberg: Skandinaviens Flora, hvortil henvises. Den angives hyppigt at danne Hybrider med *S. aurita, S. repens* og *S. arenaria,* der alle tre forekommer nær Voksestedet ved Svaneke. Der synes dog ikke at være Indslag af nogen af disse Arter i den fundne Plante, idet denne i Afvigelse fra de nævnte tre Arter er næsten helt glat paa Blade og unge Skud. Det bør dog undersøges, om der ikke i Nærheden af den fundne Buskgruppe kan træffes Individer af hybridogen Natur, ligesom det nærmere maa undersøges, om Arten har videre Udbredelse paa Stedet eller paa Bornholm i det hele taget, hvad der ikke er særlig sandsynligt, naar den saa længe har kunnet undgaa Opdagelse paa denne ogsaa af svenske Botanikere jævnligt besøgte Ø.

Den iagttagne Buskgruppe af Myrtepilen, som den vel kan kaldes paa Dansk, dannede et lavt, tæt Krat paa højst 2 m^2 Størrelse og bestod af Buske, maaske udgørende blot et eneste, stærkt forgrenet og utvivlsomt ret gammelt Individ. Væksten var, ligesom ved mange *S. repens* og *S. arenaria* paa Stedet, fladt kageformet trykket til de lave Klippeknolde, der saaledes overvokses af og næsten dækkes af Busken. Denne var næppe over 0.5 m høj, men langt bredere; den var meget stærkt og uregelmæssigt grenet, med korte Aarsskud, hvorved Grenenes Ender bliver tæt buskede af talrige, korte, udadrettede Smaagrene. Bladene var aflangt oval-lancetformede, i frisk Tilstand tynde, bløde, frisk lysegrønne, paa Undersiden blaagraa; i tørret Tilstand mørkt olivenagtigt grønne, glinsende, flade (næsten uden indrullet Rand), med 5—7 Par smalle Sidenerver; Bladet til sidst ophøjet-netaaret paa den stærkt blaagraa Underside. De unge Blade var ret svagt silkehaarede, de ældre glatte eller med spredte Haar, især i Randen og paa Undersidens Midtnerve. Der iagttoges 22. V. nogle faa udsprungne Hanrakler, der var korte og ret kortstilkede.

Holte, September 1943.

Ny Form af Solanum Dulcamara L.

Ved et Ferieophold paa Bornholm i Sommeren 1939 fandtes ved Stranden i en Bugt lidt Syd for Allinge en lille Koloni af Bittersød Natskygge med afvigende Farve paa Frugten, idet den som fuldmoden i Stedet for de kirsebærrøde Frugter havde Frugter af en mørk-orange Farve. En Plante blev opgravet og plantet paa Botanisk Haves Klitparti, hvor den i de følgende Aar har beholdt sin afvigende Farve. Planten maa anses for at høre til Strandformen S. D. var. *marinum,* hvorfra den kun afviger ved Frugtens Farve, samt ved at disse er ægformede, medens de hos Havens Eksemplarer af *marinum* er rundagtig-ovale.

Da Afvigelsen, specielt Frugtfarven, har vist sig at være konstant, og da der saa vidt jeg har kunnet se, ikke er beskrevet nogen Form med orange Frugter, foreslaar jeg, at denne benævnes: *Solanum Dulcamara L. var. marinum forma aurantiibaccatum.*

H. Nilaus Jensen.

Dansk Botanisk Forening.

Ekskursioner i 1943.

Ekskursionen til Boserup Skov den 2. Maj 1943.

(52 Deltagere).

Man gik ad Stien over Rørmose og besøgte her den lille Skovholm, hvor *Scutellaria altissima* breder sig. Adgangen fra Stien til selve Mosen var spærret, og der blev saaledes ikke Lejlighed til at eftersøge *Schoenus ferrugineus* og de andre sjældnere Planter, som kendes fra Rørmose. Boserup Skov virker med sin rige Bundflora altid lokkende om Foraaret, og det gode Vejr gjorde sit til, at Ekskursionen fik saa stor Tilslutning. Alt var langt fremme, og de berømte Bevoksninger af Hulrodet Lærkespore, Forskelligblomstret Viol og Anemoner var i det væsentlige afblomstret. Bøgen havde næsten helt udfoldede Blade, Skovens mange Fugle-Kirsebærtræer stod hvide af Blomster, Asken var i fuldt Flor, og Egene havde just begyndt at skyde. Paa Overdrevene Nord for Skoven blomstrede Matbladet Potentil, og Dansk Astragel stod grøn; i Skovbrynet fandtes Soløje udsprungen og Almindelig Maanerude med fuldt udfoldede Sporofyller. Svampesamlerne gjorde rig Høst af Morkler (*M. esculenta* og *rimosipes*). Iøvrigt iagttoges en stor Mængde af de andre fra Omraadet kendte Arter.

Knud Jessen.

Ogsaa af Mosser fandtes mange paa Boserup-Ekskursionen; nogle skal nævnes her.

Paa en Elm nær Nybro fandtes *Leskea polycarpa og Tortula papillosa.* Paa Træer i Boserup samledes bl. a. *Homalia trichomanoides, Neckera complanata, Orthotrichum Lyellii, Leucodon sciuroides, Anomodon viticulosus,* og paa Jord i Skoven og paa Strandskrænterne: *Eurhynchium prælongum, E. striatum* og *E. Swartzii, Fissidens bryoides* og *F. adianthoides, Tortella microstoma, Pleuridium alternifolium, Camptothecium lutescens* og *Porotrichum (Thamnium) alopecurum.* Et Rensningsanlæg for Spildevand var næsten dækket med *Conocephalus conicus.*

Mogens Køie.

Ekskursionen til Skimmede-Tølløse den 23. Maj 1943.

(29 Deltagere).

Fra Skimmede Trinbræt gik vi til Engene ved Elverdamsaaen, der paa denne Aarstid før Høsletten har et smukt Blomsterflor af de almindelige Engplanter. Særlig iøjnefaldende var *Saxifraga granulata, Ranunculus acer, R. repens, R. auricomus, Rhinanthus glaber, Bellis, Cardamine pratensis, Lychnis, Veronica serpyllifolia, V. chamaedrys* og *Taraxacum*-Arter. Af Græsser noteredes bl. a. *Anthoxanthum, Bromus mollis, B. racemosus, Alopecurus geniculatus, Holcus lanatus, Deschampsia caespitosa, Festuca elatior, F. rubra* og *Poa pratensis*. Mosvegetationen i Bunden var ret sparsom og bestod næsten udelukkende af *Acrocladium cuspidatum, Hylocomium squarrosum* og *Mnium cuspidatum* var. *elatum*. Engene ligger paa gammel Havbund, der nu er inddiget, men Paavirkningen af Saltvandet kan endnu spores ved Forekomsten af *Carex distans, Glaux maritima og Triglochin maritimum*.

Paa Turen langs Aaen kom vi forbi gamle Tørvegrave med *Hottonia, Carex acutiformis, C. disticha, C. paniculata, Batrachium sceleratum, B. trichophyllum, Sium latifolium, Chara vulgaris, C. hispida* m. m.

Efter at have spist Frokost paa Elverdamskroen fortsatte vi op mod Aastrup Skov. I nogle Væld voksede *Juncus glaucus* og i nogle Lunde *Allium ursinum*. Skovbrynet langs Markerne var ret rigt paa Træer og Buske: Bøg, Eg, Elm, Tjørn, Slaaen, Kornel, Hassel, Benved, Abild og Vrietorn, og her voksede bl. a. *Origanum vulgare, Carduus crispus, Geranium columbinum, Arenaria serpyllifolia, Anthyllis, Actaea spicata, Agrimonia eupatoria, Primula veris. Vicia angustifolia, Ajuga reptans, Poa angustifolia, Chaerophyllum temulum* og *Allium oleraceum*. Aastrup Skov var gennemgaaende muldrig med *Melica uniflora, Milium effusum, Asperula, Mercurialis, Geranium robertianum, Circaea lutetiana, Carex silvatica, Lamium galeobdolon, Neottia,* og paa fugtige Steder *Carex remota, C. elongata, Iris pseudacorus* og *Impatiens noli-tangere*. Ved en Grusgrav ved Taderød Bæk fandt vi *Centaurea jacea, C. scabiosa, Alyssum alyssoides, Crepis biennis, Ononis repens, Viola hirta, Valerianella dentata.* I og ved Taderød Bæk voksede følgende Mosser: *Brachythecium rivulare, Amblystegium riparium, A. serpens* og *Eurhynchium rusciforme*.

Gennem Parken til Aastrup Gaard gik vi tilbage til Tølløse, hvorfra vi tog Toget til København.

Mogens Køie.

Ekskursion til Kværkeby-Borup Søndag den 6. Juni 1943.

(43 Deltagere).

Fra Kværkeby St. ad Stien langs Banen. Her saas bl. a. *Salvia pratensis*. Herfra gennem Høed Skov. Her paa en Skoveng bl. a. *Carex flava*. I den vaade Birke-Elle-Kratskov ved Siden af saas frodige Bestande af den sjældne *Poa remota*. Foruden af denne Art bestod Vegetationen især af *Calamagrostis lanceolata, Poa trivialis, Carex acutiformis, Urtica dioica* samt af *Athyrium filix-foemina,* der danner høje søjleformede Tuer. Paa gamle Træstubbe saas

Dryopteris spinulosa. — I den tørre Skovbund rigeligt *Pulmonaria obscura* og hist og her *Platanthera chlorantha.* — Gennem Skovene til Humleore, hvor Frokosten, takket være Minister Arnstedt og Frues Gæstfrihed, kunde indtages under hyggelige og festlige Former. Efter Frokosten inviteredes Selskabet til et Besøg i Vinterhaven, hvis subtropiske Plante- og Fugleliv for en Stund hensatte Deltagerne til andre Himmelstrøg. Efter Afsked med Humleore videre gennem Skoven til Regnemarksaasen. Kun Brudstykker af Aasen er tilbage. Det bedst bevarede Stykke ligger umiddelbart uden for Skoven. Herfra er der Udsigt over Mosestrækningerne paa begge Sider af Aasen. Moserne er nu for en stor Del omdannet til Tørvegrave, og hele Egnen er sort af Tørv. Paa Aasen saas en Række Arter, der er karakteristiske for den tørre, gennemluftede, kalkholdige Jordbund, f. Eks. *Potentilla opaca, Helianthemum chamaecistus, Carlina vulgaris, Cirsium acaule, Avena pratensis, Pulsatilla pratensis.* Paa Sydskraaningen spiller *Festuca duriuscula* en fremtrædende Rolle. Her tillige en Del Therofyter, der allerede er paa Retur, f. Eks. *Calamintha acinos, Arenaria serpyllifolia. Phleum phleoides* og *Ph. nodosum* eftersøgtes forgæves. De synes saaledes mærkværdigvis ganske at mangle her. Paa nogle tilbagestaaende Rester af Aasen lidt østligere en Bevoksning af *Cynoglossum officinale.*

I en nu afvandet og næsten udtørret lille Mose saas endnu den typiske Vældengvegetation med *Carex dioica, C. pulicaris, C. lepidocarpa,* og mange andre *Carex*-Arter samt *Scirpus pauciflorus* og *Eriophorum latifolium. Juncus subnodulosus* var dominerende over hele Mosen, men dog allerede noget svækket af Afvandingen og ikke blomstrende.

Herfra gik man til venstre over Bækken, gennem Hestehaven og med Stien langs Jernbanen til Borup St. Langs Stien store Bevoksninger af *Bromus inermis.* — Inden Middagen paa Borup Kro tog de mest energiske Deltagere en lille Tur ned til Nordenden af Kimmerslev Sø. Her under de kratbevoksede Skrænter en smal sandet Forstrand med en meget artfattig Vegetation. I Vandet bl. a. *Carex gracilis.*

Thorv. Sørensen.

Ekskursion til Skarritsø og Bjergsted Bakker den 26.—27. Juni 1943.

(24. Deltagere).

Lørdag den 26. Juni.

Fra Hotel Skarritsø startedes paa en Formiddagstur til den nordligste Del af Delhoved Skov, hvor man gik ad Stien langs Søen ud paa Næsset. Langs Stien nærmest Søens Indervig smukke Bestande af *Vicia silvatica.* Udenfor meget smukt udviklede *Carex acutiformis-C. riparia*-Sumpe med Bregner: *Dryopteris thelypteris, D. spinulosa* og *Athyrium filix-foemina.* Ved Overgangen til den faste Skovbund prægtige Bevoksninger af *Bromus serotinus.* Disse Sumpe repræsenterer egentlig Ellesumpen, men da El og Pil i vid Udstrækning holdes nede ved Hugst, bliver Bundvegetationen desto frodigere. Paa Stien fandtes et Par Eksemplarer af *Juncus macer,* øjensynligt en Nyindvandring. Planten har endnu ikke faaet Tid at brede sig. Ude paa Delhoved Pynt er Ellesumpen

ikke repræsenteret. Inden for *Phragmites-Scirpus lacustris* Bevoksningerne er der en ganske smal Bræmme af en sandet Bred med *Carex serotina* Tuer. Mellem de inderste Rør vokser Masser af *Potamogeton gramineus,* og paa Steder, hvor Rørsumpen træder noget tilbage *Potamogeton filiformis.* Enkeltvis i Randen af Rørsumpen *Samolus valerandi.*

Efter Frokost paa Hotellet Eftermiddagstur til den bekendte artsrige Klaksmose nord for Søen og Skovene heromkring. Paa en Mineralbundseng ud mod Søen saas den nu afblomstrede *Taraxacum palustre. Viola stagnina,* der Aaret i Forvejen voksede paa denne Eng, eftersøgtes forgæves. — Middag paa Hotellet.

Søndag d. 27. Juni.

Pr. Ben ad Landevejen til Bjærgsted Bakker. Disse gennemvandredes fra Nord til Syd. De nordligste og højeste af Bakkerne er nøgne og ligger hen som Græsningsareal for Faar og Heste. Jordbunden er meget stenet og uden egentlig Muld. Forskellen mellem Nord- og Sydskraaningens Vegetation er ret iøjnefaldende. Til Illustration heraf skal her anføres Artslister fra henholdsvis N.- og S.-Siden af Toppen, næppe fjernede 50 m fra hinanden. Sydskraaningens Vegetation beherskes af *Festuca ovina, Thymus chamaedrys* og *Knautia arvensis.* Af de to sidstnævnte Arter var ikke et eneste Eksemplar at finde paa Nordskraaningen. Dennes Vegetation beherskes væsentlig af *Cynosurus cristatus* og *Trifolium medium. Festuca ovina* er ogsaa hyppig her, men ikke saa fremtrædende som paa Sydsiden, hvor *Cynosurus* slet ikke findes.

Arter fælles for S.- og N.-Side:

Achillea millefolium, Agrostis tenuis, Anthoxanthum odoratum, Arenaria serpyllifolia, Campanula rotundifolia, Dactylis glomerata, Festuca ovina, Galium verum, Hieracium pilosella, Luzula campestris, Ononis repens, Phleum nodosum, Poa pratensis, Rumex acetosa, R. acetosella, Stellaria graminea, Trifolium campestre, T. medium, Veronica chamaedrys,

Af disse er følgende tydeligt hyppigst paa Sydsiden:

Achillea millefolium, Festuca ovina, Galium verum, Rumex acetosella, Trifolium campestre.

Hyppigst paa Nordsiden er følgende:

Agrostis tenuis, Rumex acetosa, Veronica chamaedrys.

Medens saaledes 19 Arter er fælles for N.- og S.-Siden, saa har disse hver især ikke mindre end 11Arter, som mangler paa den anden Side. Sydsidens særlige Arter er:

Cerastium semidecandrum, Trifolium arvense, T. striatum, Vicia lathyroides, Thymus chamaedrys, Knautia arvensis, Lotus corniculatus, Ranunculus bulbosus, Carex caryophyllea, Sieglingia decumbens, Veronica officinalis.

Nordsidens særlige Arter er:

Cynosurus cristatus, Festuca rubra, Carex contigua, Cerastium caespitosum, Plantago lanceolata, Dianthus deltoides, Galium mollugo, Anthriscus silvester, Hypericum maculatum, Senecio jacobaea, Pimpinella saxifraga.

Som det vil ses, spiller Therofyter og Chamaefyter en betydeligt større Rolle paa Sydsiden end paa Nordsiden.

De sydligere af Bakkerne er endnu delvis kratbevoksede af Slaaen, Tjørn og særlig af Roser. Mange Steder i Bakkerne saas *Alchemilla pubescens.* Paa

de daarlige og øjensynligt delvis igen opgivne Kulturmarker, der slynger sig ind mellem Bakkerne, voksede en rig og forskelligartet therofytisk Ukrudsflora, her bl. a. *Neslia paniculata*. I gamle Grusgrave ligeledes en rig Therofytflora, bl. a. rigeligt af *Filago arvensis* samt et Par Eksemplarer af *Thlaspi perfoliatum*.

Det gode Vejr, det smukke Terræn og den herlige Udsigt fra Toppen af Bakkerne — og Frokosten paa en solvarm Bakkeskraaning — gav rigelig Kompensation for det noget ringere Artsudbytte denne sidste Exkursionsdag.

Thorv. Sørensen.

Højsommerekskursionen til Svendborgegnen den 6.—8. August 1943.
(33 Deltagere).

1. Dag. Om Morgenen rejste vi med Toget til Skaarup, hvorfra vi gik til Vejstrup Aa, som vi fulgte til Kysten. Aalejet skærer sig dybt ned i Landskabet og er paa den nordlige Side kantet med Skov. Vegetationen er beskrevet af E. Rostrup i: En sydfynsk Aa. En naturhistorisk Skildring. Skaarup Seminariums Aarsberetning 1879, S. 4—30, og den øvre Del desuden af O. Paulsen i Botanisk Tidsskrift, Bd. 24, 1901, S. XXXII, fra en Forsommerekskursion til det sydøstlige Fyn. Særlig bemærkelsesværdig var *Dipsacus pilosus*, der stedvis dannede mandshøje Bevokninger under Asketræer, og desuden skal nævnes *Phyteuma spicatum*, *Arum maculatum*, meget *Campanula latifolia* og langs Aaen *Scrophularia alata*. Nær Udløbet var der nogle mere engagtige Partier, hvorfra der noteredes: *Senecio jacobae*, *S. aquatica*, *Samolus valerandi*, *Scirpus tabernæmontani*, *S. distichus*, *S. setaceus*, *Polygonum minus*, *P. hydropiper*, *Epilobium hirsutum*, *Hypericum acutum*, *Oenantha aquatica*. Ude ved Stranden voksede *Conium maculatum* og *Asparagus officinalis*, og den smalle Strandbred, som vi fulgte ud til Elsehoved, var væsentlig bevokset med *Atriplex littorale* og *A. hastata*. Nogle Sten var tæt besat med den halofile Lav *Lichina confinis*. Ved Kysten fandtes desuden alle vore 3 Arter af *Zostera* (*marina*, *hornemanniana* (der først for nylig er udskilt som Art) og *nana*). Stadig forfulgt af kraftige Regnskyl gik vi forbi Tiselholt, hvor *Linaria elatine* voksede paa Stubmarkerne, til Vejstrup, hvorfra vi kørte tilbage til Svendborg i Biler.

2. Dag. Med Tog til Ollerup, hvorfra vi gik gennem Kohave til Rødme Svinemark. Fra dette højtliggende Sted (110 m) er der en vid Udsigt til alle Sider og en for Fyn ret usædvanlig Flora. Arealet var stærkt tuet og med *Calluna*, *Vaccinium myrtillus*, *Galium saxatile*, *Aira praecox*, *Deschampsia flexuosa* m. m. paa Tuerne. Herfra er iøvrigt noteret: *Hieracium pilosella*, *Lotus corniculatus*, *Campanula rotundifolia*, *Veronica officinalis*, *Festuca ovina*, *Cirsium acaule*, *Carex pilulifera*, *Plantago lanceolata*, *Sieglingia decumbens*, *Agrostis tenuis*, *Nardus stricta*, *Ranunculus bulbosus*, *Hypochoeris radicata*, *Leontodon autumnalis*, *Juncus squarrosus*, *Potentilla erecta* og en Plet med *Arnica montana*. Der var spredte Buske af *Crataegus oxyacantha*, og i og om-

kring et lille Vandhul voksede følgende Arter: *Peplis portula, Juncus supinus, Glyceria maxima, Veronica scutellata, Heleocharis palustris, Potentilla palustris, Ranunculus flammula, Carex leporina* og *Helosciadium inundatum.* Fra Svinemark gik vi videre til Kirkebyskovene, der for en stor Del er Naaletræsplantager med meget *Corydalis claviculata,* og som indeholder mange interessante Moser, hvoraf dog flere nu er ødelagt ved Tørvegravning m. m. Vi fik imidlertid ikke ret megen Tid til at botanisere i Moserne, da vi paa Grund af de vanskelige Transportforhold var bundet til Togets tidlige Afgang.

3. Dag. Om Formiddagen gik vi til Turø, hvor vi ved Broen fandt høje Eksemplarer af *Sonchus paluster* og ved Turø By *Arctium minus, Digitaria linearis, Atriplex hortense* og *Hypochoeris glabra.* Inden vi naaede Kroen, var det begyndt at regne, og skønt vi trak Frokosten ud saa længe som forsvarligt, blev Vejret kun stadig værre. Nogle af Deltagerne opgav og tog tilbage til Svendborg, men de fleste fortsatte i stærk Modvind og Styrtregn til Turø Rev, og vi fik da ogsaa set det meste af, hvad her vokser, dog ikke *Spiranthes spiralis,* der først blomstrer i September—Oktober. Vegetationen er beskrevet af Ove Paulsen i Bot. Tidsskrift, Bd. 37, 1920, S. 55. Paa Vejen til Grasten, hvorfra vi sejlede tilbage til Svendborg, fandtes *Helminthia echioides* i en Lucernemark.

Mogens Køie.

Svampeekskursionen til Jægersborg Dyrehave den 19. Septbr. 1943.

(42 Deltagere).

Langs Jernbanen til Taarbæk Rende og tilbage forbi Skovridergaarden og ad Kirsebærstien til Peter Liep, hvor Frokosten indtoges. Herefter til Kildesøen og Fuglesangssøen og over Hjorteengen og 1. Tøjreslag til »Blaa Blomme«, hvorfra man ad Plantagevej og Mathildevej søgte tilbage til Stationen.

Svampefloret var mindre rigt end ved Maanedens Begyndelse, men der blev dog bestemt lidt over 200 Arter, hvoraf godt 150 Agaricaceer.

Af Fund af særlig Interesse kan nævnes *Boletus viscidus* og *Tricholoma (Lepiota) alboalutacea,* Möll. & Schf. begge ved Lærk nær Skovridergaarden, *Psalliota xanthoderma* i Bøgeløv og *Hydnotria Tulasnei* i Mos, begge ved Fuglesangssøen nær Studenterkilden, *Hydnum septentrionale* paa Bøg ved Teaterstien og paa nærstaaende Bøg *Polyporus cuticularis.* Desuden *Peziza concinna* i tætvoksende Klynger under Eg ved Christiansholmsvej, *Boletus pulverulentus* og *Clavaria amethystina* uden for Skovranden ved »Blaa Blomme«, *Entoloma lividum* i aaben Egebevoksning ved Mathildevej, *Collybia badia* mellem Bøg og Eg Syd for Skovridergaarden og Nord for denne paa gammelt Græsleje *Lepiota laevigata, Leptonia euchlora, Hygrophorus intermedius* og *Omphalia tricolor.*

Den sidstnævnte lille *Omphalia,* der findes gengivet hos Bresadola i Iconographia og — knap saa godt — i Rickens Blätterpilze, er ikke sjælden paa Overdrevene i Dyrehaven, hvor den let overses, hvis ikke den — hvad under-

tiden sker — vokser paa græsfri Pletter paa den sydeksponerede Side af lave Jordtuer. Som ung er den rent hvid og faar først med Alderen rosafarvede Lameller og olivensort Stok.

Hygrophorus-Slægten var — usædvanlig tidligt — rigt repræsenteret. Foruden den forannævnte *H. intermedius*, der nærmest ligner en lille, tæt skællet *H. puniceus*, saas af sjældnere Arter *H. lacmus*, *H. laeta*, *H. nigrescens* og *H. nitratus* samt en brun Form, der har Duften tilfælles med *H. nitratus*, men anløber rødt som *H. ovinus* uden dog siden at sværtes som denne.

Der var ogsaa en Del Cortinarier fremme, bl. a. *C. nemorensis* Lge, der i dette Tilfælde som saa ofte før fra forskellige Lokaliteter i Dyrehaven besad en gennemtrængende sødlig æbleagtig Duft.

Yderligere bør maaske nævnes *Pholiota radicosa* voksende selskabeligt, *Russula pseudo-integra*, *Stropharia inuncta* paa Grøftekant samt nogle Individer af *Naucoria arvalis* var. *tuberigena* Ql. med smaa sorte Sclerotier — Rest af en Bevoksning paa over 100 Individer under gamle Bøge.

M. P. Christiansen medbragte fra Køge et smukt Udvalg af den sjældne *Lepiota Brebissonii*, og Henry E. Nielsen *Daldinia tuberosa* (Scop.) taget paa Ask paa Assistens Kirkegaard.

Turen fandt Sted i straalende Solskin.

J. P. Jensen.

Svampeekskursionen til Holte den 10. Oktober 1943.

(Ca. 40 Deltagere).

Turen gik fra Holte gennem Frederikslund Skov til Lollikhus, hvor Frokosten blev indtaget. Tilbageturen foregik gennem Rude Skov til Holte. Svampefloret gav ingen Fund af større Interesse.

Møder i 1943.

Den 14. Januar 1943 (48 Medl., 6 Gæster).

Mag. scient. J. H. Wanscher: Om Forholdet mellem de forskellige Begreber under Arten (Underart, Varietet, Økotype, Sort, Stamme m. fl.).

Den 28. Januar 1943 (52 Medl., 6 Gæster).

Professor, Dr. phil. K. Gram: 356 jydske Egekrat og deres Flora.

Den 11. Februar 1943 (35 Medl.).

Konsulent P. Grøntved: Træk af et Par Rumexarters Biologi (Rumex crispus og R. obtusifolius). (Efter Foredraget ordinær Generalforsamling, se foran S. 172).

Den 25. Februar 1943 (32 Medl., 3 Gæster).

Dr. phil. E. Stemann Nielsen: Undersøgelser over Kulsyreassimilationens Mekanik.

Den 11. Marts 1943 (46 Medl., 2 Gæster).

Konservator K. Wiinstedt: Floristiske Meddelelser.

Professor Knud Jessen: En vestjydsk Tøreng.

Den 25. Marts 1943 (40 Medl., 9 Gæster).

Assistent Sigurd Olsen: Vandplanternes Fordeling i Relation til Vandets Kemi.

Dr. phil. Johannes Iversen: Bemærkninger om Vandplanternes Relation til Vandets Reaktion (i Tilknytning til forannævnte Foredrag).

Den 8. April 1943 (48 Medl., 4 Gæster).

Dr. phil. T. W. Böcher: Vegetationen paa sjællandske Skrænter, Fælleder og Klitter i plantegeografisk og økologisk Belysning.

Den 15. April 1943 (40 Medl., 2 Gæster).

Dr. phil. M. Westergaard: Kromosomtal og Plantegeografi, en kritisk Oversigt.

Den 21 Oktober 1943 (45 Medl.).

Dr. phil. E. Steemann Nielsen: Eksperimentelle Undersøgelser over Ferskvandsplanternes Afhængighed af Brintionkoncentration og Kulsyre.

Den 6. November 1943 (45 Medl., 3 Gæster).

Dr. phil. Thorvald Sørensen og mag. scient. Guðni B. Guðjónsson: Eksperimentelle og cytologiske Undersøgelser over Kromosom-Mutanter hos Taraxacum.

Den 18. November 1943 (45 Medl., 4 Gæster).

Mag. scient. Mogens Køie: Jordbundens vandbindende Evne og Vegetationen.

Den 4. December 1943 (42 Medl., 6 Gæster).

Direktør Svend Andersen: Nogle nye eller kritiske Arter for den danske Flora.

Museumsinspektør, Dr. phil. O. Hagerup: Lidt om Befrugtningen hos Orchis maculatus.

Den 18. December 1943 (41 Medl., 5 Gæster).

Statsgeolog, Dr. phil. J. Iversen: Virkningen af Vintrene 1939—1942 paa danske Træer og Buske.

Ordinær Generalforsamling den 12. Februar 1944.

Direktør Svend Andersen valgtes til Dirigent.

1. Formanden, Professor Ove Paulsen, aflagde følgende Beretning om Foreningens Virksomhed i 1943:

Der var afholdt 13 Møder med 17 Foredrag af følgende 15 Talere: Mag. J. H. Wanscher, Professor K. Gram, Konsulent P. Grøntved, Dr. Steemann Nielsen (2), Konservator Wiinstedt, Professor K. Jessen, Assistent Sig. Olsen, Dr. Joh. Iversen (2), Dr. T. W. Böcher, Dr. M. Westergaard, Dr. Thorv. Sørensen, Mag. G. Guðjósson, Mag. M. Køie, Direktør Svend Andersen, Museumsinspektør, Dr. O. Hagerup. Mødedeltagelsen var mellem 35 og 59, i Gennemsnit 47 (4) Gæster. Ifjor var Gennemsnittet 45.

Ifølge en Opfordring fra et Medlem paa forrige Generalforsamling har Styrelsen bestræbt sig for at skaffe en fremmed Foredragsholder; den henvendte sig til Professor C. Skottsberg, Göteborg, som ogsaa var villig. Penge til Besøget blev søgt hos Rask-Ørsted-Fondet, og bevilget. Men det viste sig ikke muligt at skaffe Indrejsetilladelse for Professor Skottsberg.

Foreningen har i 1943 afholdt følgende 7 Ekskursioner: den 2. Maj til Boserup med 42 Deltagere; den 23. Maj til Skimmede og Tølløse med 29 Deltagere; den 6. Juni til Kværkeby og Borup med 41 Deltagere; den 26.—27. Juni til Skarridsø og Bjergsted med 25 Deltagere; den 6.—8. August til Svendborgegnen med 32 Deltagere; den 19. September Svampeekskursion til Dyrehaven med 42 Deltagere; den 10. Oktober Svampeekskursion til Rude Skov med 40 Deltagere. Gennemsnitlig har 36 Medlemmer deltaget i Ekskursionerne; ifjor var Gennemsnittet 30. Saaledes gaar vores Forening fremad, baade i Medlems-Antal og i Medlems-Flid.

Af Botanisk Tidsskrift er der i 1943 udkommet to Hefter. 46. Binds 2. Hefte indeholder: Carsten Olsen, Om naturlige Lysninger i Bøgeskov paa Kalkbund; O. Hagerup, Myre-Bestøvning; Henning Sørensen, Fænologiske undersøgelser over vegetationen paa skraaninger med forskellig eksposition; Johs. Iversen & Sig. Olsen, Die Verbreitung der Wasserpflanzen in Relation zur Chemie des Wassers; Poul Larsen, Beta-Indolyl als Streckungs-Wuchsstoff in höheren Pflanzen; Johs. Boye Petersen, Carl Frederik Albert Christensen, en Nekrolog, — Samt mindre Meddelelser og Foreningsmeddelelser. — Det andet udkomne Hefte (som først blev færdigt i December) er et »topografisk« Hefte, indeholdende Resultater af Danmarks topografisk-botaniske Undersøgelse, hvor K. Wiinstedt har behandlet Cyperaceerne, V. M. Mikkelsen nogle af Sumpurterne, nemlig Juncaginaceae, Alismataceae og Hydrocharitaceae, Mogens Hoff Crassulaceae og Saxifragaceae, og Alfr. Andersen Pyrolaceae og Plumbaginaceae.

Af Dansk Botanisk Arkiv (»Res botanicae danicae«), som nu har 49 Abonnenter (7 flere end ifjor) er der kommet to Hefter, nemlig Bind 11 No. 3: Tyge W. Böcher, Studies on variation and biology of Plantago lanceolata, og Bind 11 No. 4: K. J. Frandsen, The experimental formation of Brassica juncea.

Foreningens Tidsskrift-Bytte ligger stadig stille og venter paa bedre Tider.

Medlems-Antallet var den 31. December 356 (imod ifjor 333), det højeste Tal, det endnu har været. Jeg har moret mig med at sammenstille Medlemstallene for nogle tidligere Aar. De ser saadan ud:

1944	356	1924	292	1904	266
1939	303	1919	278	1894	296
1934	313	1914	240	1884	184
1929	270	1909	252	1874	170

Man ser deraf, at først omkring Aar 1900 naaede vi op til de 200, og først for en hels Snes Aar siden op over de 300. Naar man betænker, at Landet nu har dobbelt saa mange Mennesker som i 1880'erne, saa har vi akkurat fulgt med Befolkningstilvæksten og har ikke noget at rose os af.

Blandt de i 1943 afdøde Medlemmer kan nævnes Professor H. G. Simmons og Direktør Johs. Gandrup. Simmons var Professor i Ultuna og et gammelt Medlem af vor Forening; han kom i sine yngre Dage meget til Danmark og var en god Ven af Ostenfeld. Han var Systematiker og Plantegeograf, deltog i sin Tid i Færøernes botaniske Undersøgelse, og var som Botaniker Medlem af den norske Gjøa-Ekspedition. Hans vigtigste Arbejder handler om det arktiske Amerikas Flora og Vegetation, og han var ogsaa Algolog.

Johs. Gandrup (f. 1882) var oprindelig Lærer og havde forskellige Stillinger, bl. a. i Godthaab i Grønland, men hans videnskabelige Interesser førte ham til at tage Artium 1913 og Magisterkonferens i Botanik 1920. Aaret før havde han besøgt Jan Mayen, hvorom han offentliggjorde en Afhandling i Dansk botanisk Arkiv. I 1920 blev han ansat som Plantepatolog ved en Forsøgsstation i Djember, Java; 1925 blev han dens Direktør, og senere kom han som Leder til Malang, det største Laboratorium i Hollandsk Indien. Herfra tog han Afsked i 1938. Han har om sit praktisk-videnskabelige Arbejde i Troperne skrevet talrige hollandske Afhandlinger, der viser ham som en dygtig Eksperimentator og skarpsindig Forsker, og han skal ogsaa have vundet sig et anset Navn indenfor tropisk Agerbrugsforskning. Han døde d. 14. Oktober 1943. Han gjorde sit Land Ære, og de, der har kendt ham, vil huske en livlig og intelligent, fordomsfri og initiativrig Personlighed.

Endelig døde nu for ganske nylig vort Æresmedlem, Professor Gunnar Samuelsson i Stockholm. Han var en af Nordens mest fremragende systematiske Plantegeografer; klassisk og grundlæggende er f. Eks. hans Verbreitung der höheren Wasserpflanzen in Nordeuropa, og han har ogsaa behandlet skandinavisk Højfjeldsvegetation, f. Eks. Finse og Dalarne. Han var en stor Plantekender og har skrevet betydningsfulde systematiske Arbejder baade om skandinaviske Planter og fra fremmede Lande, nemlig Kina, Grækenland og Marokko. Samuelsson var Chef for Riksmuseets botaniske Afdeling og et ualmindeligt rart og hyggeligt Menneske, men hans Helbred har i mange Aar været svagt. Hans Død er et stort Tab for Nordens Botanik.

Af Renterne af »Professor, Dr. med. Carl Rasch's Legat til Dansk botanisk Forening« har Styrelsen i 1943 tildelt Dr. phil. E. Steemann Nielsen 2000 Kr. som Belønning for hans Arbejder over marint Planktons Biologi m. m.

Driftsregnskab for Dansk Botanisk Forening 1943.

Indtægt:		Udgift:	
Tilskud	2.640.96	Vederlag og Depotafgift	42.00
Restancer	270.60	Vedligeholdelse	298.66
Kontingent	2.699.00	Botanisk Tidsskrift	3.904.23
Dansk Bot. Arkiv, Abonnement	205.00	Dansk Bot. Arkiv	2.076.11
Salg af Tidsskrifter & Bøger	2.632.34	Udsendelse af Publikationer	84.84
Lejeindtægt, Hammer Bakker	300.00	Porto etc.	127.72
Renter af Grundfond & Thayssens Legat	615.85	Møder	448.53
Andre Renter	18.75	Ekskursioner	581.64
Diverse	10.00	Arveafgift	90.00
		Legat	120.00
Sum...	9.392.50	Sum...	7.773.73
Likvide Midler pr. 1. Jan. 1943	195.55	Underskud fra forr. Aar	1.300.00
		Henlagt til Grundfond	55.85
		Likvide Midler pr. 31. Dcbr. 1943	458.47
Balance...	9.588.05	Balance...	9.588.05

Status pr. ultimo December 1943.

Aktiver:		Passiver:	
Likvide Midler	458.47	Balance	27.745.16
Hammer Bakker	6.000.00		
Grundfond & Thayssens Legat	14.560.69		
Oplag af Tidskrifter	6.000.00		
Restancer	726.00		
	27.745.16		27.745.16

København, d. 10. Januar 1944.

(sign.) *Ove Paulsen,*
Formand.

J. P. Jensen,
Kasserer.

Vi har gennemgaaet dette Regnskab og fundet det rigtigt samt Aktiverne i Overensstemmelse med Bankbøger og Recepissebog. Kassebeholdningen er os forevist.

29. Januar 1944.

Svend Andersen. *D. Müller.*

2. Kassereren, Postmester J. P. Jensen, forelagde det reviderede Regnskab for 1943, se omstaaende Oversigt. Regnskabet godkendtes, og Decharge gaves.

3. Kassereren forelagde Budgettet for 1944. Budgettet vedtoges.

4. Forslag til Ekskursioner i 1944. C. A. Jørgensen foreslog, at man skulde tage den lange Ekskursion om Foraaret. K. Gram nærede Betænkeligheder overfor dette Forslag. Bestyrelsens Forslag om en Forsommerekskursion til Møen og en Højsommerekskursion til Nordfyn toges til Efterretning.

5. Valg af Formand. Ove Paulsen, som ifølge Lovene ikke kunde genvælges, foreslog Dr. Henning E. Petersen, der valgtes enstemmigt.

6. Valg af 2 Medlemmer til Bestyrelsen. Postmester J. P. Jensen og Dr. phil. Thorvald Sørensen, som afgik efter Tur, genvalgtes begge.

7. Valg af Revisorer og Revisorsuppleant. Mag. A. Didrichsen ønskede at fratræde som Revisor. Direktør Svend Andersen og Botanisk Gartner Lange valgtes som Revisorer. Prof. C. A. Jørgensen valgtes som Revisorsuppleant.

8. Meddelelse fra Danmarks topografisk-botaniske Undersøgelse. Hertil blev knyttet Bemærkninger af Prof. K. Gram.

9. Dr. Henning E. Petersen aflagde Beretning om Referatudvalgets Virksomhed i 1943:

I det forløbne Aar er der fremdeles udarbejdet og oversat Referater til Biological Abstracts. De vil dog ikke blive afsendt, førend sikker Lejlighed dertil foreligger. Til Botanisches Centralblatt er afsendt 14 Referater.

Fra Rask-Ørsted Fondet er efter Ansøgning modtaget Kr. 400.

Da Referatudvalgets Midler ikke kunde strække til til de i Aarets Løb nødvendige Udgifter, optoges hos Dansk botanisk Forening et Laan paa 50 Kr., hvilket Laan efter Modtagelsen af de 400 Kr. fra Rask-Ørsted Fondet er tilbagebetalt. Bortset fra dette Laan og de nævnte 400 Kr. fra Rask-Ørsted Fondet har Indtægten og Udgiften andraget henholdsvis Kr. 68.57 nl. overført Beholdning + Renter og Kr. 122.32.

Pr. 12. II. 1944 udgør Kassebeholdningen Kr. 346.25.

10. Eventuelt. Professor K. Gram bragte paa Foreningens Vegne den afgaaende Formand en varm Tak.

Botanisk Rejsefond

har i 1943 uddelt følgende Understøttelser: Viceskoleinspektør, Kaptajn M. P. Christiansen 120 Kr. til en Rejse til Ærø for at undersøge Taraxaca, Stud. mag. Eva Clausen 100 Kr. til økologiske Undersøgelser over Levermosser, Mag. sc. G. Guðjónsson 100 Kr. til Undersøgelser over Plantevandringer i den tørlagte Lammefjord, Dr. phil. E. K. Gabrielsen 150 Kr. til Alge-Indsamlinger og -forsøg, Mag. sc. Johs. Gröntved 130 Kr. til floristiske Undersøgelser paa Ærø. Ialt 600 Kr.

Fondets Indtægter og Udgifter er følgende:

Indtægt:		Udgift:	
Saldo fra 1942	5.320.87	Understøttelser	600.00
3 Bidrag	30.00	Depotafgift	6.70
For Salg af Bøger fra Apoteker Jensens Bo	63.00	Købt Obligation	2.022.02
Renter	717.42	Saldo	7.502.57
Udtrukne Obligationer	4.000.00		
	10.131.29		10.131.29

Aktiver:	
Obligationer, nominelt	11.000.00
I Sparekasse	7.502.57
	18.502.57

Apoteker P. C. N. Friderichsens Legat.

Af dette Legat, hvis Renter det er Hensigten at bruge paa anden Maade, naar Verden er faldet i Ro (se forrige Generalforsamling), er der i 1943 blevet uddelt følgende Understøttelser:

Skovbrugsstuderende Sten Bjerke 200 Kr. til økologiske Undersøgelser over Birke, Dr. phil. P. Gelting 300 Kr. til Undersøgelser over danske Lavers Økologi, Mag, sc. Jul. Grøntved 300 Kr. til Undersøgelser over Mikrofloraen paa Vaderne i Ho Bugt, Dr. phil. H. Mølholm Hansen 200 Kr. til plantegeografiske Undersøgelser i Hammer Bakker, Mag. sc. Frk. Inger Juel 100 Kr. til Undersøgelse af Vivipari hos danske Græsser, Stud. mag. Erik Jørgensen 200 Kr. til Indsamling af Ferskvandsdiatomeer, Mag. sc. Mogens Køie og stud. mag. Kjeld Holmen 300 Kr. til økologiske Undersøgelser i Mols Bjerge og i Skjern Aa, Adjunkt Arne Larsen 100 Kr. til Undersøgelser over Bornholms Plantevækst, Mag. sc. Søren Lund 200 Kr. til Undersøgelser over Brunalgen *Colpomenia* i Limfjorden, Cand. mag. Vald. Mikkelsen 200 Kr. til vegetationshistoriske Undersøgelser omkring Præstø Fjord, Stud. mag. Anders Munk 100 Kr. til Undersøgelser over Svampefloraen paa Mols, Assistent Sig. Olsen 200 Kr. til fortsatte Undersøgelser over Præstø Fjord, Adjunkt Hammer Pedersen 100 Kr. til fortsatte Undersøgelser over Sand- og Jordbedækning af Løvtræer, Cand. mag. A. Roe Poulsen 200 Kr. til Undersøgelser over Vældmoser i Jylland, Dr. phil. Thorv. Sørensen 300 Kr. til Undersøgelser over *Ranunculus auricomus* og af Therofyter paa oversvømmede Søbredder. — Ialt 3000 Kr.

Nekrologer.

Professor, Dr. phil. Carl Ferdinandsen.

18. Februar 1879—28. Marts 1944.

Den 28. Marts døde pludselig en af vort Lands kendte Fagbotanikere, Prof. Carl Ferdinandsen. Et Hjerteslag endte hans Liv i en Alder af 65 Aar.

For dem, der som jeg var nær Ven og Kollega af Ferdinandsen lige fra hans unge Dage, var hans Død et haardt Slag, ligesom for hans Hustru, Anna Ferdinandsen, f. Borelli Møller, og for hans mange andre Venner.

De følgende Ord vil ikke helt være præget af den Højtidelighed, som er gængs, naar en god Ven gaar bort. Det vilde ikke være i Ferdinandsens Aand at sørge og klage. Selv yndede han ikke det store Opbud ved andres Dødsfald og ønskede det heller ikke ved sit eget. Døden betragtede han ud fra et biologisk Synspunkt. Naar en Person var ophørt at eksistere, var der ingen længer at hylde. Det maatte ske i levende Live.

Hans Navn var Carl Christian Frederik Ferdinandsen, og han fødtes den 18. Februar 1879 i Valsølille ved Ringsted som Søn af Lærer L. V. Ferdinandsen. Hans Fader indgav ham Interesse for Naturen og i Særdeleshed Planterne lige fra Drengeaarene. Carl Ferdinandsen var en køn, velbegavet Dreng, som optoges paa Sorø Akademi og blev Student derfra i en Alder af 17 Aar. Han valgte den sproglig-historiske Retning og var i Virkeligheden meget dygtig i klassiske Sprog, særlig Latin, som han beherskede forbavsende godt. Allerede i Gymnasiet skrev han en Sang med latinsk Tekst, som er indgaaet i Sorø Akademis Sangbog.

Efter Studentereksamen tog han Filosofikum og kastede sig dernæst over det juridiske Studium og var samtidig Lærer ved forskellige Skoler. Hans Økonomi var ikke god, og i en Alder af 21 Aar

paatog han sig at være Privatlærer og Mentor for den unge, nu for længst afdøde Baron Christian v. Lotzbeck, der var af tysk-dansk Oprindelse, og som boede hos sin Slægtning, Hofjægermester, Baron Jørgen Rosenkrantz paa Sophiendal ved Skanderborg. Aarene 1900—1904 tilbragte Carl Ferdinandsen da paa dette jydske Gods

og fik her rigelig Tid til at samle et Herbarium af højere Planter og studere Svampe. Dels sendte han tvivlsomme Svampe til Bestemmelse til Prof. E. Rostrup, dels kom han i Forbindelse med daværende Lærer Poul Larsen i Aarhus (senere Lektor i Kolding, men nu død), som havde givet sig i Kast med Svampestudiet, særlig højere Svampe og Pyrenomyceter. Af Poul Larsen lærte han de almindeligste større Svampe at kende, og da jeg som 15-16-aarig Dreng og sidenhen i Ferierne ofte gæstede Sophiendal, indledededes et Bekendtskab og Venskab med Carl Ferdinandsen, som varede for Livet. Ferdinandsen blev min første Læremester, og det var en Oplevelse for en naturbegejstret Dreng at færdes med ham i det skønne, jyske Landskab. Hans livlige, for ikke at sige vittige, og intelligente Væsen virkede lige saa charmerende paa mig som paa hans Omgivelser i det hele taget.

Fra Februar 1905 genoptog han Universitetsstudierne, men valgte nu det naturvidenskabelige Studium for at tage den botaniske Magisterkonferens i 1909. Eug. Warming var dengang professor

botanices, og hans nu klassiske, økologiske Undersøgelser interesserede Carl Ferdinandsen saa stærkt, at han igennem en Aarrække helligede sig et økologisk Studium af danske Ukrudsplanter med den Tanke at indføje sine Resultater som et Bind i Warmings Publikationsrække »Dansk Plantevækst«. Imidlertid fremkom i 1909—10 Raunkiær's bekendte Arbejde »Formationsundersøgelse og Formationsstatistik«, og da Ferdinandsen fandt det formaalstjenligt at benytte Raunkiær's Metoder, fik hans Arbejde et andet Tilsnit end Warming's, hvorfor det udkom som en selvstændig Afhandling, »Undersøgelser over danske Ukrudsformationer«, der i 1918 bragte ham den filosofiske Doktorgrad. Et Forarbejde dertil havde han i 1916 faaet belønnet med den Classenske Pris af Videnskabernes Selskab.

Allerede i sine Studieaar arbejdede Ferdinandsen som Assistent ved Botanisk Museum. I 10 Aar var kan knyttet til Museet, fra 1906—16, og fik derved bl. a. Lejlighed til at gennemgaa og ordne Museets Svampsamling.

Fra 1914 var han Medarbejder ved »Landbrugsministeriets Tilsyn med smitsomme Plantesygdomme« og overtog efter Prof. Kølpin Ravns's Død i 1920 Ledelsen af denne betydningsfulde Institution, som havde hans store Interesse. Hans Indsats for at modarbejde Kartoffelbrokkens Spredning her i Landet ved at føre nøje Kontrol med dens Forekomst lige fra dens første Tilsynekomst for en Snes Aar siden og ved at tilvejebringe resistente Kartoffelsorter, er meget fortjenstfuld, og han lagde her stor praktisk Sans for Dagen. Han foranledigede, at Lovgivningsmagten i 1927 har givet Landbrugsministeriet Bemyndigelse til at gribe ind over for truende Plantesygdomme og Skadedyr, ligesom han har faaet flere Bekendtgørelser udstedt, der tager Sigte paa at værne Landet imod Import af smittebefængte Planter.

Efter at Ferdinandsen i Aarene 1917—19 havde været ansat som Botaniker ved Statens plantepatologiske Forsøg, blev han ved Kølpin Ravn's Død Forsøgsleder indtil 1925. Allerede i Kølpin Ravn's Tid var Opførelsen af den store Bygning i Lyngby planlagt. Planen gennemførtes under Ferdinandsens Ægide, og der skabtes derved gode Kaar for Undersøgelser over og Kontrol med Plantesygdomme hos Landbrugets og Havebrugets Kulturplanter her i Landet.

Fra 1920 overtog Ferdinandsen Professoratet i Plantepatologi ved Landbohøjskolen, og han underviste saaledes i henved 24 Aar

i dette Fag. Som Lærer var han anset som en livlig og vækkende Forelæser og var overordentlig afholdt af sine Elever. Han var en mild Dommer over de Studerendes Præstationer. Med hans gode Hjerte maatte hans Eksaminationer nødvendigvis blive meget lempelige.

Ferdinandsen's Gerning førte ham paa mangfoldige Rejser rundt i Landet, saa at man vanskeligt kunde nævne et Sted, han ikke havde besøgt. Ogsaa uden for Landets Grænser rejste han ofte, mest i Europa, men ogsaa en Tur til de Forenede Stater.

Prof. Ferdinandsen var fra 1930 Formand for »Foreningen til Svampekundskabens Fremme«, og talløse er de Svampeekskursioner, han har deltaget i eller ledet i denne Forening og forøvrigt ogsaa i »Botanisk Forening«, af hvis Bestyrelse han var Medlem i nogle Aar. Han var Medredaktør af de 4 Bind, der udkom af »Meddelelser fra Foreningen til Svampekundskabens Fremme« og senere af det nordiske, mykologiske Tidsskrift »Friesia«.

Ud over Doktordisputatsen har Ferdinandsen skrevet langt over 100 Afhandlinger og Bøger af plantepatologisk, mykologisk eller floristisk Natur, dels alene, dels i Samarbejde med andre. Af de plantepatologiske Bøger skal nævnes »Frøafgrødernes Sygdomme« (sammen med E. Gram); »Haveplanternes Sygdomme« (sammen med Kølpin Ravn og Sophie Rostrup); en omarbejdet Udgave af Kølpin Ravn's »Smitsomme Sygdomme hos Landbrugsplanterne»; »Fysiogene Plantesygdomme« (sammen med N. F. Buchwald) og det store Værk »Skovtræernes Sygdomme« (sammen med C. A. Jørgensen). Det er saaledes en meget værdifuld Række af plantepatologiske Værker, Ferdinandsen har været Medforfatter til. Paa det rent mykologiske Omraade foreligger et stort Antal Afhandlinger, hovedsagelig udgivet i Samarbejde med mig. Endvidere »Mykologisk Ekskursionsflora«, af hvilken anden, forøgede Udgave udkom sidste Efteraar, ligeledes fremgaaet af et Samarbejde imellem Ferdinandsen og mig. Vi regnede en Gang ud, at alene 1. Udgave af »Mykologisk Ekskursionsflora« havde kostet os et Aars dagligt Samarbejde i 8 Timer, naar de forberedende Ekskursioner medregnedes.

Hvis man talte de Timer, vi lige fra vore unge Dage har tilbragt sammen paa Ekskursioner og ved Mikroskopet, vilde det beløbe sig til Aar. Ikke mindst i Studieaarene hjemførte vi fra Ekskursioner Materiale, som vi gennemgik om Aftenen og ofte til hen imod den lyse Morgen. Disse Nætter, da Værelset stod i en Taage af

Tobaksrøg, og vi var ivrigt sysselsatte med at bestemme vore Fund ved Hjælp af forhaandenværende Værker og et petroleumsbelyst Mikroskop, har siden staaet for os som nogle af vore lykkeligste Timer. Dagligt Samarbejde havde vi ifølge Sagens Natur ogsaa, da vi i vore unge Dage i flere Somre boede paa Borris Kro for at undersøge Vegetationen paa Borris Hede, og da vi med Bosted paa Frederiksdal Kro kortlagde Vegetationen i Kobberdammene ved Bagsværd.

Den, der kendte Carl Ferdinandsen, vil vide, at han var et elskeligt Menneske, men ikke saaledes at forstaa, at han for at behage var en Eftertaler. Han havde tværtimod sine ganske bestemte Meninger og kunde blive ilter, naar han forfægtede en Sag. Han elskede at diskutere, ja, i saa høj Grad, at det næppe er tilfældigt, at saa mange af hans største Publikationer er fremgaaet af Samarbejde med andre. Jeg tror, at han har følt Fordelen ved at arbejde med andre, der hjalp ham til at samle sig om Opgavernes Løsning. Paa den anden Side kunde man næppe have en bedre Medforfatter, for Ferdinandsens Sans baade for det danske Sprog og for fremmede var stærkt udviklet, og han havde en videnskabelig Sikkerhed og biologisk Takt som de færreste.

Hans humoristiske Sans var udpræget, og han forstod at fortælle en Historie og holde en Tale. Han var da ogsaa ofte Midtpunktet for en Kreds af Tilhørere ved selskabelige Lejligheder. I det daglige var han præget af godt Humør og Uhøjtidelighed.

Han elskede Livet, og et karakteristisk Træk var det, at han ikke holdt af afskaarne og altsaa dødsdømte Blomster, ligesom han ikke kunde lide, at Sneen dækkede Vegetationen om Vinteren og hindrede ham i at se det levende Liv.

Nu har han fundet en let Død, og ifølge hans eget Ønske blev han kun fulgt til Graven af sin Hustru. Han førtes til sine Forældres Gravsted i Valsølille, hvor han var født.

Øjvind Winge.

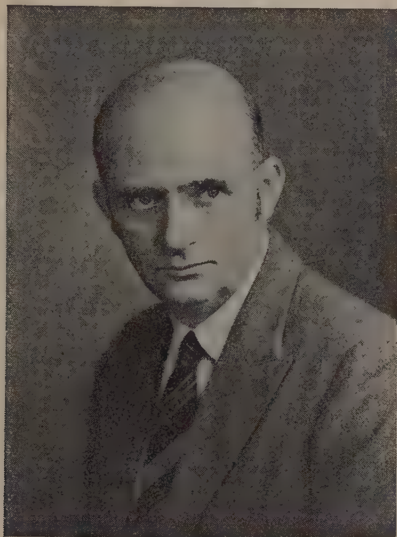
Jens Johannes Sørensen Gandrup.

28. Oktober 1882—14. Oktober 1943.

Fra det danske Konsulat i Soerabaya er der kommet Meddelelse om, at Mag. scient. Johannes Gandrup, tidligere Direktør for det

plantepatologiske Laboratorium i Malang, Midtjava, den 14. Oktober forrige Aar er afgaaet ved Døden, ramt af et Hjerteslag.

Johannes Gandrup er født paa Aggersborg Rimme den 28. Oktober 1882. Han var Søn af Førstelærer i Fjerritslev, Han Herred, P. S. Gandrup. I 1903 tog G. Lærereksamen fra Ranum Stats-

seminarium. Han virkede derefter et Par Aar (1904—06) som Kommunelærer i Viborg, hvorefter han fik Ansættelse som Lærer ved Seminariet i Godthaab, Sydgrønland. Han vendte tilbage herfra i 1908 og fik Ansættelse ved Aarhus Skolevæsen. Sammen med sin Skolegerning beskæftigede han sig ivrigt med botaniske Studier og forberedte sig desuden privat til Artium, som han tog i 1913. Han søgte derefter (1915) ind ved Frederiksberg Skolevæsen og forberedte sig i de følgende Aar til Magisterkonferens i Naturhistorie med Botanik som Hovedfag. Han absolverede Konferensen i 1919. Samme Aar deltog han i en Ekspedition til Jan Mayen. I 1920 modtog han Stillingen som Phytopatolog ved Het Besoekisch Proofstation i Djember, Øst-Java, og i 1925 blev han udnævnt til Leder af denne Station. I 1930 overtog han Stillingen som Direktør for Proofstation voor Rubber, Buitenzorg ved Batavia, og fra 1932—38 var han Direktør for Proofstation Midden-en-Oost-Java i Malang. Efter sin Afsked aflagde han et længere Besøg i Danmark, men vendte imidlertid tilbage til Malang for at afslutte sine

Studier over Gummitræets Dyrkningsbetingelser og Sygdomme. Det var hans Hensigt at publicere sine Undersøgelser og Resultater i et Værk, der skulde behandle baade biologiske og agrikulturelle Problemer, som han ved sit intime Samarbejde med praktiske Plantagefolk havde opnaaet en vidtgaaende Indsigt i.

Det vides ikke paa dette Tidspunkt, hvorvidt Gandrup havde naaet at faa afsluttet sit store Arbejde, før han døde, men de Arbejder, som allerede foreligger fra hans Haand, har skaffet ham en anerkendt Position. En lang Række større og mindre Afhandlinger og Forsøgsberetninger er publiceret i hollandske Fagtidsskrifter, dels ogsaa udgivet som Særtryk under Fællestitlen »Mededeelingen van het Besoekisch Proofstation« Soerabaya. Disse Afhandlinger, som næsten alle er affattet paa Hollandsk, giver et godt Billede af Gandrups mangesidige Interesser. Hovedsagelig behandles plantepatologiske Problemer, Bekæmpelse af forskellige Plantesygdomme, biologiske Undersøgelser osv.

Fra de nordlige Breddegrader foreligger af botaniske Arbejder fra Gandrups Haand kun en kort Skildring af Besøget paa Jan Mayen (Dansk Botanisk Arkiv IV, Nr. 5. 1924).

Den danske Botanik led uden Tvivl et virkeligt Tab, da Gandrup expatrierede. Hans alsidige Begavelse og hans overordentlige Arbejdskraft burde sikkert have fundet en passende Arbejdsmark herhjemme. Paa et givet Tidspunkt var der da ogsaa Tale om, at han vilde søge en Stilling her, men da han ikke fandt det Tilbud, som man gjorde ham, antageligt, foretrak han at fortsætte i det fremmede. Han var den fødte Eksperimentator, med eminent praktiske Anlæg, en Egenskab, som sikkert har været ham til overordentlig Nytte paa det Virkefelt, hvor han havde sin Gerning. Posten som Direktør stillede store Krav til sin Mand; talrige Møder og Konferencer, en stor Korrespondance og meget Laboratoriearbejde lagde Beslag paa ham, saa at der kun blev levnet ham lidt Tid til mere omfattende videnskabelige Sysler. Han var meget søgt som Foredragsholder ved de Kongresser, der aarlig blev holdt af Plantørerne, ligesom man ogsaa i høj Grad benyttede ham som Raadgiver over hele Java, langt udover hans egentlige Distrikt; undertiden blev han endogsaa tilkaldt til andre af de hollandske Besiddelser udenfor Java.

Gandrups Talenter og Interesser var mange; Sprog og Musik dyrkede han med stor Iver, selv det japanske Skriftsprog studerede han, ogsaa etnografiske Studier beskæftigede han sig ivrigt med.

Hans Kolleger fra Studieaarene i København vil med Vemod mindes Tiden, da han færdedes iblandt os; hans livlige og charmerende Væsen vandt ham mange Venner, der havde glædet sig til at byde ham velkommen hjem efter Arbejdsaarene i det fjerne.

Johs. Gröntved.

Til Minde om Jens Holmboe.

Professor ved Oslo Universitet, Dr. Jens Holmboe, som døde d. 25. Juli 1943 efter længere Tids Sygdom, var i Kraft af sin Stilling og af sin grundige Dygtighed en af Nordens ledende Botanikere. Han var født den 5. Maj 1880 i Tvedestrand, gik i Skole i Oslo og kom i 1898 til Universitetet, hvor han blev Willes Yndlingselev. De to var forskellige nok: Wille, mager, skarp og vittig, en Aandens Mand, og den fredsommelige, noget tunge Holmboe, som maaske netop har trængt til Peber og Salt fra sin iltre Lærer. Allerede 1902 fik Holmboe Guldmedalje for et Arbejde om Planterester i norske Moser, og i 1905 skaffede Wille ham Stipendier til en Rejse til Cypern, hvor han tilbragte Foraaret og Sommeren. I Forordet til sit store systematiske og plantegeografiske Værk: Studies on the vegetation of Cyprus (Bergen 1914) siger Holmboe, at hvad der bragte ham til at vælge Cypern var Ønsket om at studere et Land, der ikke havde haft nogen Istid, til Sammenligning med Norge, hvis Vegetationshistorie i saa mange Maader er præget af Istiden. Cypern-Værket er af den største Interesse: en fremragende Skildring af et temmelig ukendt Land med interessante Naturforhold, givet af en kundskabsrig og grundig Forsker, — og det vil blive staaende som et Grundlag for Studiet af Middelhavslandenes Plantegeografi. Det er det eneste større Værk, Holmboe har skrevet; hans Planer om andre store Arbejder blev ikke udført, thi Livet og Arbejdet i hans Stilling krævede meget af ham.

I 1906 blev Holmboe Konservator ved Bergens Museum, i 1907 Direktør og i 1914 tillige Professor ved det opkommende Bergenske Universitet. Han var desuden i en lang Aarrække Redaktør — og en udmærket Redaktør — af »Naturen«, det norske Tidskrift, som vi kender saa godt ogsaa her i Danmark, og af Bergens Museums Aarbøger. Trods alt dette fik han Tid til meget; han udvidede og ordnede Museets Samlinger i en overordentlig Grad, og han optog

et Studium af det norske Vestlands Planteverden, med den Plan bl. a. at udgive et samlet Værk om Norges Kystplanter. Han gjorde Begyndelsen med en Række mindre, men værdifulde Arbejder af plantegeografisk Natur, omhandlende forskellige vestnorske Planters Udbredelsesforhold (fx. Vedbend). Disse Arbejder maa, som

bemærket af en af Holmboes Biografer, Rolf Nordhagen, ses som en Reaktion mod den mere spekulative Plantegeografi, som i Norge havde en højt begavet Repræsentant i Axel Blytt. Heller ikke den Blytt-Sernanderske Klimavekslingsteori havde en Tilhænger i Holmboe, som i sine kvartærgeologiske Arbejder mest interesserede sig for Planterester og Planternes Historie, men mindre for Plantesamfundenes Historie.

Bogen om det norske Vestlands Planteverden blev ikke skrevet, desværre. Af den norske Regering fik Holmboe Anmodning om at tiltræde den skandinaviske Renbeitekommission og deltage i Forhandlinger med Svenskerne om Flytlappernes Ren-Græsning. Dette Arbejde stod paa 1910—1919, det medførte mange lange Rejser og Forhandlingsmøder, og det tog ham megen Tid og lagde Beslag paa hans Kræfter. Der afsluttedes en Konvention med Sverige i 1919.

1925 blev Holmboe Professor ved Universitetet i Oslo og Leder af botanisk Museum og botanisk Have »paa Tøyen«. Han var en

omhyggelig Administrator og en udmærket Lærer, der fik mange Elever, og han stod i stadigt og rigt Samarbejde med navnlig svenske Botanikere. Fra denne Tid stammer hans plantehistoriske Arbejder, f. eks. »Vikingetidens Kulturplanter«, i Værket om Osebergskibet, og »Gamle norske matplanter«. Han redigerede ogsaa den norske Udgave af »Vilde planter i Norden«. Men det meste af den Tid, Holmboe var i Oslo, var han ikke rask, og gennem de sidste Aar droges han med Døden.

Holmboe var en mangesidig Botaniker, han har arbejdet med Systematik, Biologi, Plantegeografi og Kvartærgeologi, og de dyrkede Planter, den menneskelige Side af Botaniken, havde hans levende Interesse. Som Menneske var han elsket af alle. Han var en stor, rolig Mand, hans Væsen var ligesom lidt forlegent, og Øjnene var alvorlige. Han var en stille Mand, lavmælt Lune og smaa Smil aabenbarede hans Hjerte og hans Venskab; Troskab og Ærlighed lyste fra ham.

Ove Paulsen.

Personalia.

Paa Professor Ove Paulsens 70 Aars Fødselsdag d. 22. Marts 1944 bragte en Deputation af Dansk Botanisk Forenings Bestyrelse ham en Hyldest i Form af en kaligraferet Adresse, undertegnet af Bestyrelsens Medlemmer. Senere, den 1. April, blev Fødselaren fejret ved en kammeratlig Sammenkomst paa Botanisk Laboratorium, der i den Anledning var festlig smykket med Grønt og Blomster.

Dr. phil. Thorvald Sørensen, Videnskabelig Assistent ved Botanisk Museum, er under 16. Juli 1943 ansat som Assistent ved Landbohøjskolens Afdeling for systematisk Botanik.

Dr. phil. H. Mølholm Hansen er under 1. Januar 1944 ansat som videnskabelig Assistent ved Botanisk Museum.

Grønlund og Hustrus Legat for 1943 er blevet tildelt stud. mag. Mogens Skytte Christiansen.

Af en Sum, som fra anonym Side var stillet til Raadighed for Rektor ved Københavns Universitet til de Studerende, modtog stud. mag. Erik Jørgensen i December 1943 en Portion paa 500 Kroner.

Anmeldelser.

C. Ferdinandsen og Ø. Winge: Mykologisk Ekskursionsflora. 2. Udg. 428 S., 664 Fig. H. Hagerups Forlag 1943. Pris 26 Kr. indb.

Den foreliggende 2. Udgave af Mykologisk Ekskursionsflora, der ligesom den forrige omfatter de danske »Storsvampe«, en for en populær Flora meget praktisk Afgrænsning af Stoffet, ligner i det Ydre ganske sin Forgænger, men rummer indenfor en relativt beskeden Forøgelse af Sidetallet (fra 318 til 428) et meget stort Antal Arter (1. Udg. m. 539, 2. Udg. m. 708); Forøgelsen er især kommet de i 1. Udgave lidt stedmoderligt behandlede, artsrige Slægter som *Polyporus, Boletus, Russula* og *Cortinarius* til Gode. — De talrige, veltrufne Figurer, de kortfattede, klare Nøgler og de udførlige, omhyggelige Beskrivelser, ved Læsningen af hvilke man dog undertiden griber sig i at ønske de vigtigste Karakterer fremhævet, gør det til en Fornøjelse at benytte Bogen.

Hvis man ikke i alle Tilfælde (hvad sjældent sker), naar til det helt rigtige Resultat, er det ikke Forfatternes eller Bogens Skyld; den kan paa det bedste anbefales alle svampeinteresserede Botanikere.

C. A. Jørgensen.

P. Boysen Jensen: Plantefysiologi. Anden udgave, 487 sider, 168 fig. i teksten, 1 farvetavle. Munksgaards forlag, København 1943.

Førsteudgaven af Boysen Jensens lærebog i plantefysiologi kom i 1938. At bogen allerede nu, kun fem aar efter, foreligger i anden udgave, kan tages som et uomtvisteligt tegn paa, at den har haft succes. Den har vundet en stor og fortjent udbredelse ikke alene blandt studerende, men i alle kredse, som beskæftiger sig med planternes vækst i teori og praksis.

Af indholdsfortegnelsen i den nye udgave fremgaar det, at ordningen af stoffet i det store og hele er den samme som i førsteudgaven. Enkelte omflytninger har fundet sted. Klorofyl omtales nu mere rigtigt under afsnittet virkestoffer. Selve stoffets behandling er heller ikke undergaaet store forandringer. Hist og her er der foretaget rettelser og tilføjelser, kun enkelte afsnit er helt omarbejdede. Dette gælder bl. a. det vigtige afsnit om stofproduktion, hvor man med glæde bemærker den indgaaende omtale af de nyeste undersøgelser over urternes stofproduktion. Sideantallet er fra førsteudgavens 446 sider steget til 487. Tekstfigurernes antal er steget med 8.

Med hensyn til indholdsfortegnelsen kan anmelderen ikke tilbageholde et lille hjertesuk. Den stærke Opdeling af stoffet har medført, at de gængse betegnelser for underafdelinger og underafdelingers underafdelinger, romertal, arabertal, store og smaa bogstaver etc. er anvendt mere end een gang, saaledes at en og samme kategori betegner saavel overordnede som underordnede afsnit. Afsnitsbetegnelser som f. eks. F III b 1 B I b 1 α letter ikke oversigten. Det var at overveje, til gavn for fremtidige udgaver, om ikke en førstehaandsinddeling af stoffet i nummererede bøger, dele, afsnit, kapitler og paragraffer kunde afhjælpe ovennævnte kalamitet og eventuelt i forbindelse med et varieret typografisk udstyr lette læseren tilegnelsen af disse i en lærebog ikke mindst vigtige sider.

Forlagets indsats med hensyn til den nye udgaves udstyr er beundringsværdig. Papir og tryk er ikke krigstidspræget. Indbindingen lader dog noget tilbage at ønske. Den vil ikke kunne staa maal med brugen, som denne bog vil blive underkastet.

E. K. Gabrielsen.

Johannes Lid: Norsk Flora. Det Norske Samlaget. Oslo 1944. VII + 637 Sider. 362 Fig. Pris: Kr. 23.50 Norsk.

Med dette Værk er den norske botaniske Literatur atter blevet beriget med en Haandbog i den norske Flora. I 1940 udkom Rolf Nordhagens Bog med nøjagtig samme Titel, og man kunde næppe have ventet, at den saa hurtigt skulde blive efterfulgt af et Værk af lignende Omfang og Indhold. I Behandlingen af Stoffet afviger Konservator Johs. Lids Bog en Del fra Nordhagens, idet Lindmans Svensk Fanerogamflora synes at være brugt som Forbillede. I Modsætning til Nordhagens Flora, som bringer Afbildninger i et særskilt Bind,

er Afbildningerne her indføjet i Teksten, hvilket vel maa siges at være bekvemmere under Brugen. Der findes ialt Afbildninger af 1732 forskellige Arter og 32 Hybrider, hvortil desuden kommer en Mængde Detailbilleder af Frugter og andre Plantedele. Det rigelige Billedstof har i høj Grad bidraget til at spare Forklaringer i Teksten. Billederne, som alle er tegnet af Fru Dagny Tande Lid, er sædvanlig vellykkede, hovedsagelig tegnet efter levende Planter, og giver en udmærket Hjælp ved Bestemmelsesarbejdet. Særlig bemærkelsesværdig er bl. a. saaledes de talrige Illustrationer, der ledsager Slægten *Carex* (Habitusbilleder, Frugtstande, Frugter), en Omstændighed, som sikkert i høj Grad vil bidrage til større Kendskab til denne for mange noget vanskelige Slægt. Dichotome Nøgler indleder Behandlingen af Klasser, Familier og Slægter, og de enkelte Arter faar hver en kort Beskrivelse, som sammenholdt med Figurer giver et godt Billede af Artens Hovedkendetegn. For Slægten *Taraxacum*, og til Dels ogsaa for Slægterne *Rosa* og *Hieracium* er der dog gjort en Afvigelse i denne Henseende. Forf. har her for *Taraxacum* ladet det blive ved en Beskrivelse af Slægten, ledsaget af en Navneliste med Angivelse af Udbredelsen i Norge, medens der gives en Oversigt over Hovedarterne eller Grupperne for Slægterne *Rosa* og *Hieracium*, ligeledes efterfulgt af en fuldstændig Artsliste med Angivelse af Udbredelsen. Dette Arrangement med Hensyn til de tre nævnte Slægter vil mulig falde nogle Florister for Brystet, men man turde for øvrigt vel næppe tænke paa, hvad Omfang Bogen vilde have faaet, hvis Norges mange *Taraxacum*-Arter, og endnu mange flere *Hieracium*-Arter, skulde have været behandlet lige med de øvrige Arter. Forf. raader ganske fornuftigt de mere videbegærlige til at tørre og indsende de kritiske Arter til Specialister. Ordningen og Behandlingen af Stoffet viser, at Bogen er udarbejdet af en Mand, der er fortrolig med sit Lands Flora. Dyrkede Træer og Buske, Prydplanter og indslæbte Arter er medtaget i omtrent samme Omfang som i Nordhagens Flora.

En og anden dansk Florist vil mulig have enkelte Vanskeligheder med den norske Tekst, men da Sproget i det hele er klart og koncist, vil dette ikke være nogen Grund til at lade være med at anskaffe Bogen. Medens Beskrivelsen af den enkelte Art i Nordhagens Bog indledes med det norske Navn, er hos Lid det latinske Navn sat først, hvilket letter Brugen en Del. En konsekvent gennemført Brug af de norske Navne for alle Arter, virker tiltalende, selv om Navnene ikke egner sig til dansk Brug. Nomenklaturen er if. Forfatteren med faa Undtagelser i Overensstemmelse med de internationale Regler.

I Bogens Slutning findes en Oversigt over anvendte By- og Herredsnavne med vedføjet Fylkesnavn, og et Kort med Oversigt over Fylkerne er givet i Fig. 362. Endvidere findes en meget fyldig Liste over Autornavne (13 Sider). Paa ca. 22 Sider findes Forklaring til de latinske Artsnavne; endvidere er der en Liste over de norske Plantenavne (23 Sider), samt endelig en Liste over de latinske Slægtsnavne; de to sidste Lister med Henv. til Side.

Man tør med god Føje lykønske Konservator Johs. Lid til det smukke Resultat, han har naaet med denne Bog; den fortjener en meget stor Udbredelse.

Johs. Gröntved.

Björn Ursing: Svenska växter i text och bild. Fanerogamer. 398 Sider 8°, med 96 kolorerede Tavler. Stockholm 1944. Nordisk Rotogravyr. Pris: heftet 16 Kr. svensk, indb. 21 og 26 Kr.

Forfatterens Hensigt med denne Bog har været særlig ved Hjælp af Billeder at give enhver Mulighed for at faa et Indblik i Sveriges Planteverden. Bogens Indhold er delt i 7 Afsnit. Det første omhandler Fanerogamernes Bygning og giver en kortfattet Beskrivelse af Plantens forskellige Organer: Frø, Rod, Stængel, Blade, Blomster, Blomsterstand og Frugt, ledsaget af en Del oplysende Tegninger. De forskellige Organers Betydning for Planten er ogsaa belyst. Andet Afsnit giver en kort Oversigt over det Linnéiske og det naturlige System; tredie Afsnit, Plantebestemmelse, giver i Skema I en Nøgle til Familierne efter Linnés System, medens Skema II er en Nøgle til Familierne efter Plantens ydre Beskaffenhed: Træ, Busk, Urt, Vandplante, Landplante, Blomsterfarve, Blomsternes Størrelse etc. Fjerde Afsnit indeholder en Nøgle til Familier og Slægter. Nøglerne er dichotome, og der er vedføjet kortfattede Beskrivelser af hver enkelt Slægt. Arter, som ikke er afbildet i det følgende Afsnit, faar en ganske kort Beskrivelse her, med Oplysning om Voksested og Udbredelse. Det femte Afsnit, og efter Bogens Plan vel det vigtigste, omfatter Beskrivelser og Billeder af Arterne, saaledes arrangeret, at Beskrivelserne staar paa venstre Side og de tilsvarende Afbildninger paa højre Side. Beskrivelserne er korte, som Regel 4—5 Linier; Plantens Højde angives, dens Vokseplads, Udbredelse i Landet, Blomsterfarven, Blomstringstid, Bladform etc. Hertil er lejlighedsvis føjet Oplysninger af forskellig Art (Medicinalplante etc.). Alle de afbildede Planter er gengivet i $^2/_5$ naturlig Størrelse, men dette har dog kun været muligt derved, at man af større Planter har udvalgt de mindste Individer og af de smaa de største Individer. Størrelsesforholdet kan derfor være noget misvisende, dog har dette næppe Betydning for Bestemmelsen.

Afbildningerne, som er reproduceret efter Tegninger af Planterne i naturlig Størrelse, er i de fleste Tilfælde faldet særdeles heldigt ud, ogsaa hvad angaar Farverne, der staar i klart og smukt Tryk. Papirkvaliteten er saa god, at det har været muligt at trykke Tekst paa Tavlernes Bagside.

Sjette Afsnit omfatter 8 Sider Forklaring til de latinske Artsnavne, og endelig indeholder syvende Afsnit en Literaturliste ledsaget af en Liste over Arter, hvis Udbredelse er kortlagt; ved hver Art findes Henvisning til Udbredelseskort i den anførte Literatur. Dette Afsnit er af overordentlig stor Interesse for Florister, som beskæftiger sig med de nordeuropæiske Arters Udbredelse. Bogen slutter med et Register over de latinske Slægts- og Artsnavne.

Bogen er vel specielt beregnet for svenske Amatørbotanikere, men man kan trygt anbefale den til Anskaffelse ogsaa her i Landet alene for Billedernes Skyld; iøvrigt synes ogsaa Arrangementet i Bestemmelsesnøglerne at være gennemført paa en mønsterværdig overskuelig Maade.

Johs. Gröntved.

E. Küster: Ergebnisse und Aufgaben der Zellmorphologie. Wiss. Forschungsberichte, Naturwiss. Reihe. Herausgegeben von Dr. R. E. Liesegang. Vol. 56, 1942. Verlag Theodor Steinkopff. Dresden & Leipzig. 141 Sider. 8⁰.

Bogens Formaal er at bringe en Oversigt over vigtige nye Resultater indenfor Cytologien. Den er saaledes ikke nogen Lærebog, men en velkommen Haandbog for Folk, der prøver paa at følge med i den rivende Udvikling, som Cyto-

logien for Tiden er inde i. Bogen er inddelt i 8 Kapitler, der hver især afsluttes af en nyttig Litteraturoversigt. Kapitlerne omhandler Protoplasma, Kærne, Plastider, døde Bestanddele i Cellen, Vakuoler, Cellevæg, Cellen som Helhed samt et specielt Afsnit om cytologiske Forhold hos Bakterier, Cyanophycéer og Diatoméer. Medens den engelske Cytolog Darlingtons Bog »Recent advances in Cytology« (1937) næsten kun omhandler Kromosomerne og Cellekærnen, er Küsters Bog mere alsidig og giver derfor et godt Supplement til Darlingtons Fremstilling.

T. W. Böcher.

M. Rikli: Das Pflanzenkleid der Mittelmeerländer, II—IV Lieferung (S. 129—436). 1942—43. Verl. H. Huber, Bern.

Med 4. Hefte slutter 1. Bind af Værket, der saaledes i Løbet af godt et Aars Tid er naaet halvvejs sin Afslutning, trods Tidernes Ugunst.

Medens 1. Heftes Indhold væsentlig var af orienterende Karakter og bar Præget af en noget springende og vidtfavnende Fantasi hos Forfatteren, giver de følgende Hefter til Gengæld Realiteter. Ikke uden Grund har Forf., som det oplyses i Forordet, været Leder af ikke mindre end 23 Exkursioner til de forskelligste Egne af Middelhavsomraadet. Forf. er en lige saa veltalende som velbevandret Fører gennem det udstrakte Omraade, Bogen beskæftiger sig med, men føler sig ikke af den Grund bundet til egne Erfaringer alene. Hvor tidligere Rejsende har givet en malende Beskrivelse af et Landskab, en Vegetationstype eller bare af et Træ under en særlig Synsvinkel, faar man her denne med oven i Købet. Farver og Perspektiver. — Men Forf. holder sig ikke paa Overfladen ret længe ad Gangen. Man faar Følgeplanter samt Artslister for Vegetationstyperne, deres Afhængighed af Klima og Jordbund, af Kultur og Ukultur. — De egentlige Kultursamfund vil dog først finde Omtale i 2. Bind.

I det foreliggende Bind er behandlet alle de naturlige Formationer i 1) den stedsegrønne mediterrane Kulturregion eller Maki-Bæltet, der opad stort set finder sin Grænse i det Niveau, hvor Olietræet ikke mere vil trives. Denne Region omfatter efter Rikli 34 Samfund fordelt paa 5 Hovedgrupper: Skovene, Buskformationerne, Dværgbuskformationerne, Urteformationerne og endelig Strandformationerne. 2) Den montane Region, omfattende Højderne fra Olietræets Ophør til Skovgrænsen, er karakteristisk ved sine sommergrønne Løvskove og stedsegrønne Naaleskove. Her beskriver Forf. 33 forskellige »Skove«, der dog næppe kan betegnes som Typer, idet hver Træart behandles for sig. Nogen egentlig særpræget montan Urtevegetation forekommer mærkværdigvis ikke i Middelhavsomraadet. Urte- og Dværgbuskvegetationen, der her gennem Tiderne er blevet begunstiget ved hensynsløs Hugst i Skovene, repræsenteres paa den tørre Bund væsentlig af Lavlandets Arter og paa den fugtigere Bund af de nederste Udløbere af den subalpine Flora, som hører hjemme over Skovgrænsen som Komponenter af Højbjærgvegetationen. En nøjere Behandling af denne er imidlertid henlagt til 2. Bind.

Det ligger i Sagens Natur, at Træer og Buske har faaet den fyldigste Behandling. Et meget stort Antal Kort illustrerer Arternes mediterrane Udbredelse. Hvad der her særlig falder Læseren i Øjnene er en Række Arters for-

bløffende ringe Area. Ofte drejer det sig om saadanne Arter, der hos os er almindeligt dyrkede Havebuske og Parktræer.

Netop det Faktum, at en stor Del af de mere udførligt behandlede Arter er gamle bekendte fra vore Haver, vil skaffe den foreliggende Fremstilling af et fjerntliggende Landomraades Plantevækst et Publikum hos os udover Plantegeografernes snævre Kreds. For hvem gaar rundt og tænker paa, at f. Ex. vor almindelige Havetimian, Lavendel og Salvie er vigtige Karakterplanter i Gariguen, og at hele Landskaber har faaet Navn efter dem; at Syren og Forsythia er værdige Repræsentanter for den balkanske Schibljak-Formation, eller at Buxbomen overladt til sig selv danner Pseudo-Maki ved Sortehavet.

Dette er vel ikke nyt, men før maatte man skaffe sig den Slags at vide ad besværlige Omveje. Her er det blevet Søndagslæsning.

Thorv. Sørensen.

Ulrich Ruge: Übungen zur Wachstums- und Entwicklungsphysiologie der Pflanze. Med 50 Figurer. XII + 136 Sider. Berlin (Springer) 1943. Pris ca. 8 RM.

Der har ikke tidligere eksisteret en saa omfattende Samling Øvelser og Demonstrationsforsøg vedrørende Planternes Vækst og Formdannelse. Med Undtagelse af Blomstringen, som bevidst er udeladt, er alle væsentlige Sider af Vækst- og Formdannelsesfysiologien repræsenteret med en Række Forsøg. Forsøgene er ordnet systematisk: Spiring (26 Forsøg), Strækningsvæksten og dens Vækststoffer (48 Fs.), Biosvækststoffer og Vitamin B_1 (19 Fs.), Saarhormoner, Polyploidi og Organkultur (14 Fs.), Regeneration og Podning (15 Fs.), Polaritet (8 Fs.), Korrelation (14 Fs.), Symbiose, Parasitisme og Vitaminmangel (12 Fs.), Foto, Kemo- og andre Morfoser (29 Fs.), Resistens og Hvile (16 Fs.), ialt 201 Forsøg. Dertil et Tillæg med praktiske Vink. Forfatteren har haft den gode Ide, foruden de klassiske Forsøg, som fra gammel Tid hører med i en saadan Samling, at medtage et eller flere karakteristiske Eksperimenter fra en længere Række moderne Afhandlinger. Resultatet er blevet en fortræffelig Sammenstilling af disse ellers endnu saa spredte Ting. Denne Righoldighed bevirker, at der bliver noget for enhver Smag og Eksperimenterefærdighed. Til Gengæld kræver den et Udvælgelsesarbejde af den, der skal benytte Bogen til Undervisning.

Det forventede Resultat af Forsøgene oplyses altid. Derfor kan Bogen læses med Udbytte ogsaa af den, der ikke agter at gøre Forsøgene.

Blandt de praktiske Vink fortjener Anvendelsen af Sod-Paraffinolie at fremhæves som Markeringsvædske til Planteorganer, hvis Vækst skal maales. Den ofte anvendte Tusch er giftig og tørrer ind; disse uheldige Egenskaber har en Opslemning af Sod i Paraffinolie ikke. Til Gengæld synes W. Johannsens Spireblok af Gips, ikke at være meget kendt uden for Danmarks Grænser. Ruge benytter Huller prikket i fugtig Savsmuld til Opbevaring af Kimplanter, hvis Rødder senere skal undersøges. Spireblokken er bedre.

Naturligvis vil der ogsaa kunne paavises Smaafejl og Mangler i et saadant Arbejde. Saaledes bør Havrekimplanter til Vækststofforsøg dyrkes ved lavere Luftfugtighed end 95 %, naar de vokser i Jord. Til Vækststofbestemmelse bør anvendes 1½ % Agar til Paasætning paa Koleoptilerne i Stedet for 3 %, som

giver svagere Krumninger. Ved Bestemmelsen af Krumningsstørrelsens Afhængighed af Vækststofkoncentrationen (Forsøg 30b) bør man gaa helt ned til 1/10.000.000 normal β-Indolyl Eddikesyre (= 17.5 gamma pr. Liter, en Koncentration, der ligger nær Tærskelværdien for følsomme Planter) i Stedet for at have 1/100.000 normal som laveste Koncentration. Iøvrigt er det upraktisk at angive Koncentrationerne i Normaliteter, især hvis man skulde fremstille Opløsninger af rent Auxin a eller b, da de Molekylvægte, der opgives for disse Stoffer paa Side 123 er forkerte. De skal være 328 og 310 og ikke 316 og 298. Det er mest praktisk at opgive Konc. i mg eller gamma pr. Liter. Ved Ekstraktion af Vækststoffer med Alkohol og Æter (Forsøg 31a) bør i Stedet for Eddikesyre benyttes Vinsyre, som er langt mindre opløselig i Æter. Til Organkultur er almindeligt destilleret Vand som Regel ikke velegnet. Der benyttes bedre Vand, som er destilleret tre Gange i Pyrex-Apparater.

Udtrykkene (S. 35) Zellstreckung for Vækst uden Dannelse af Cellevægsubstans og Streckungswachstum for det Tilfælde, at Væksten er ledsaget af en Forøgelse af Cellevægsubstansen, er ikke særlig heldige. De to Betegnelser har tidligere været Synonymer for Strækningsvækst.

Skulde der være Fejl i Beskrivelsen af et Forsøg behøver dette dog ikke nødvendigvis at ødelægge Forsøget, da de fleste Forsøg er forsynet med en Henvisning til den paagældende Originalafhandling, hvor den omhyggelige Øvelsesvejleder naturligvis vil se efter, før han gennemprøver Eksperimenterne eller sætter Studerende i Gang med det.

Den righoldige Samling Forsøg vil virke stimulerende paa Eksperimentere-lysten hos enhver fysiologisk interesseret Læser.

Poul Larsen.

Endvidere er modtaget:

Axel Johansen og Hans Rasmussen: Vore Træer og Buske. en Hjælpebog for Naturvenner. P. Haase & Søn. Kbhvn. 1943. X + 18 Sider, 4 Tavler.

Dansk Tidsskrift-Index. Systematisk Fortegnelse over Indholdet af ca. 260 danske og en Del andre nordiske Tidsskrifter. Udgivet af Statens Bibliotekstilsyn. Udarbejdet af Th. Døssing og Robert L. Hansen. 28. Aarg. 1942. Kbhvn. 1943. LII + 439 Sider. Nyt Nordisk Forlag. Arnold Busck. Pris Kr. 6.

Fra Redaktionen for Carlsberg Laboratoriets Meddelelser er modtaget følgende med Anmodning om Optagelse:

Da Beholdningen af ældre Aargange af Carlsberg Laboratoriets Meddelelser skal reduceres, vil man indtil videre kunne faa udleveret Særtryk af Afhandlinger, der er fremkommet i Bindene 1 til og med 22. Undtaget er følgende Hæfter, som er udgaaet, nemlig: dansk Udgave: Bd. *3*,1. *4*,1 og *7*,1; fremmedsproglig Udgave: Bd. *3*,1. *4*,1. *7*,1. *16*,12. *19*, 6 og 14. *20*, 11. Udleveringen sker gratis, saa længe Beholdningen rækker, ved Henvendelse til Carlsberg Laboratoriets Kontor (Frøken L. Helm).

sign. H. Holter.

Bd. 9, Nr. 6. Jakob E. Lange: Studies in the Agarics of Denmark. Part XII. Hebeloma, Naucoria, Tubaria, Galera, Bolbitius, Pluteolus, Crepidotus, Pseudopaxillus, Paxillus. Additional Descriptions and Supplementary Notes to Part I—XI. 1938. Pris 16 Kr.

Ved Køb af hele Serien (Part I—XII) af Jakob E. Lange: Studies in the Agarics of Denmark, faas den til nedsat Pris: Kr. 90.

For a complete series of Jakob E. Lange's »Studies« (Part. I—XII) the price is reduced to Kr. 90.00.

Bd. 9, Nr. 7. P. Frémy: Cyanophycées marines des anciennes Antilles danoises. 1938. Pris 6 Kr.

Bd. 9, Nr. 8. Henning E. Petersen: Über dänische Enteromorpha Arten. I. 1939. Pris 5 Kr.

Bd. 9, Nr. 9. H. Jørgensen: Das Anlocken der Honigbiene zu Centaurea montana und Helenium sp. 1939. Pris 3 Kr.

Bd. 9, Nr. 10. K. Wiinstedt: Nogle nye Hieraciumarter i Danmark. Med 2 Tavler. 1939. Pris 3 Kr.

Bd. 9 komplet: Kr. 60.00.

Bd. 10, Nr. 1. E. K. Gabrielsen: Einfluss der Lichtfaktoren auf die Kohlensäureassimilation der Laubblätter. 1940. Pris 10 Kr.

Bd. 10, Nr. 2. E. Steemann Nielsen: Über die Bedeutung der sogenannten xeromorphen Struktur im Blattbau der Pflanzen auf nährstoffarmem Boden. 1940. Pris 3 Kr. (ny Pris).

Bd. 10, Nr. 3. Tyge W. Böcher: Introductory Studies on Variation and Life-forms in Brunella vulgaris L. 1940. Pris 2 Kr. (ny Pris).

Bd. 10, Nr. 4. Vagn Romose: Ökologische Untersuchungen über Homalothecium sericeum, seine Wachstumsperioden und seine Stoffproduktion. 1940. Pris 7 Kr.

Bd. 10, Nr. 5: M. Westergaard: Studies on Cytology and Sex Determination in Polyploid Forms of Melandrium album. 1940. Pris 9 Kr.

Bd. 11, Nr. 1. Cecil Treschow: The Verticillium Diseases of Cultivated Mushrooms. 1941. Pris 5 Kr.

Bd. 11, Nr. 2. Steemann Nielsen: Der Mechanismus der Photosynthese (Versuche mit Fucus serratus und anderen Submersen). 1942. Pris 6 Kr.

Bd. 11, Nr. 3. Tyge W. Böcher: Studies on the Variation and Biology in Plantago lanceolata L. 1943. Pris 2 Kr.

Bd. 11, Nr. 4. K. J. Frandsen: The Experimental Formation of Brassica juncea Czern. et Coss. 1943. Pris 2 Kr.

Bd. 11, Nr. 5. O. Hagerup: On Fertilisation, Polyploidy and Haploidy in Orchis maculatus L. sens. lat. 1944. Pris 3 Kr.

Bd. 11, Nr. 6. Cecil Treschow: Nutrition of the Cultivated Mushroom. 1944. Pris 12 Kr.

Bd. 11, Nr. 7. Tyge W. Böcher: The Leaf Size of Veronica officinalis in Relation to Genetic and Environmental Factors. 1944. Pris Kr. 2.50.

Bd. 11, Nr. 8. E. Steemann Nielsen: Dependence of Freswater Plants on Quantity of Carbon Dioxide and Hydrogen Ion Concentration. Illustrated through Experimental Investigations. 1944. Pris 3 Kr.

Medlemmer kan gennem Foreningen købe dens Publikationer for 75 % af Bogladeprisen.

Af den i Tidsskriftets 39. Bd. 3. Hefte trykte: **Oversigt over Karplanternes Udbredelse i Danmark** ved **Knud Jessen** har Bestyrelsen ladet fremstille Særtryk i Lommeformat, der kan erholdes ved Henvendelse til Bestyrelsen, Botanisk Museum, Gothersgade 130, København K., for 2 Kr. pr. heftet eller 3 Kr. pr. indbundet Eksemplar + Porto. Komittéen for den topografisk-botaniske Undersøgelse (Adr.: Botanisk Museum) modtager meget gerne Tilføjelser og Rettelser til nævnte Oversigt, og man vil sætte Pris paa, om Medlemmerne vil sende Meddelelse om hvert interessant Fund, Floralister m. m.

Carl Christensen: Den danske Botaniks Historie I-II. København 1924—26. H. Hagerups Forlag, er i Tiden fra 1. Jan. 1944 til 1. Jan. 1945 nedsat til Kr. 35.00. (Opr. Pris Kr. 75.00). Bestillinger sendes til Forlaget.

INDHOLD.

Redaktion: Johs. Gröntved.

Færdig fra Trykkeriet d. 20. September 1944.

H. P. HANSENS BOGTRYKKERI. KØBNH.